సంవాద

○ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ-ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಮಗ್ಗಲುಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ

○ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕಿನ ಚೆಲುವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆನ್ನುವ ಎಲ್ಲ-ಬಗೆಯ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ನಿಕಷಕ್ಕೊಡ್ಡುವ ಮೂಲಕ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಸತ್ಯದ ಆವಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ

ಸಂವಾದ

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದ್ವೈಮಾಸಿಕ ಸಂಕಲನ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ, ಬಿದರಹಳ್ಳಿ ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ, ಸ. ಉಷಾ, ವೈ. ಮಂಜಪ್ಪ, ಜಿ. ಎಲ್. ರಾಮಪ್ಪ, ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ.

○ ಆಜೀವ ಸದಸ್ಯತ್ವ : ರೂ. 200/-

○ ಐದು ವರ್ಷದ ಚಂದಾ : ರೂ. 100/-

○ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ : ರೂ. 25-

ಚೆಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವವರು ಕಮಿಷನ ಐದು ರೂ. ಸೇರಿಸಿ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ

○ ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ ಆರು ರೂಪಾಯಿಗಳು

ಚಂದಾದಾರರಾಗಿ ಸಂವಾದಕ್ಕೆ ಭದ್ರನೆಲೆ ಒದಗಿಸಿರಿ

ಸಂಪರ್ಕ ವಿಳಾಸ :
ಸಂವಾದ ಪ್ರಕಾಶನ
ಮಲ್ಲಾಡಿಹಳ್ಳಿ, ಅಂಚೆ-577 531
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಕುಸನೂರ

ಸಂಚಿಕೆ ೨

ಜನವರಿ–ಫೆಬ್ರುವರಿ 1987

ಸಂವಾದ

ಸಂವಾದ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಲ್ಲಾಡಿಹಳ್ಳಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಲೇಖಕರು :

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ಮೂಡಿಗೆರೆ ಅಂಚೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು.

ಶಿವಾನಂದ ಬೇಕಲ್, ಆಕಾಶವಾಣಿ ಮಂಗಳೂರು.

ಶಾಂತ ಬಿ. ಎನ್. ಫಾತಿಮಾಗಾರ್ಡನ್ಸ್, ವೆಲೆನ್ಸಿಯಾ, ಮಂಗಳೂರು-575 002

ಎಂ. ಎಸ್. ಕೆ. ಪ್ರಭು, ಆಕಾಶವಾಣಿ ಧಾರವಾಡ.

ಡಾ|| ಎ. ಎನ್. ನಾಗರಾಜ್, 61, 1ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ವಿದ್ಯಾನಗರ ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಯಶವಂತ ಡೋಂಗ್ರೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಮಂಗಳ ಗಂಗೋತ್ರಿ ಕೊಣಾಜೆ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಎಡ್ವರ್ಡ್‌ಗೋಲ್ಡ್‌ಸ್ಮಿತ್, 'ದ ಇಕಾಲಾಜಿಸ್ಟ್' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಲಂಡನ್.

ಡಾ|| ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನ, ನಂ.515, 7ನೇ ಮೇನ್ 5ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ಜಯನಗರ ದಕ್ಷಿಣ, ಬೆಂಗಳೂರು-41.

ಜಿ. ಪಿ. ಬಸವರಾಜು, ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ವರದಿಗಾರರು, ಮಿಲಾಗ್ರೇಸ್ ಕಟ್ಟಡ, ಹಂಪನಕಟ್ಟೆ, ಮಂಗಳೂರು-1 575 001.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪ್ರಸಾದ್, ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಭದ್ರಾವತಿ.

ಸಂವಾದ-೨

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿಯ ಆರು ಜನ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಸಂಚಿಕೆ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. 86 ನವಂಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್/ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ 87 ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರುವರಿ/ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಮಾರ್ಚ್-ಎಪ್ರಿಲ್/ಬಿದರಹಳ್ಳಿ ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಮೇ-ಜೂನ್/ಸ. ಉಷಾ ಜುಲೈ-ಆಗಷ್ಟ್/ವೈ. ಮಂಜಪ್ಪ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್/ಜಿ.ಎಲ್. ರಾಮಪ್ಪ

Printed Published and Edited for Samvada Prakshana.
Malladihalli post Chitradurga Dist. 577 531.

Printed at :
Mubeen Printers
Khadikendra Road, Malladihalli
Chitradurga Dist. 577 531.

ತೇಜಸ್ವಿ ಸಂದರ್ಶನ

○ **ಶಿವಾನಂದಬೇಕಲ್**

ಹೊಸಬರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಲು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂಜರಿಯುವ ತೇಜಸ್ವಿಯವರನ್ನು ಶಿವಾನಂದ ಬೇಕಲ್ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಮೈಕ್ ಹಿಡಿದು ಮಾತಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತೇಜಸ್ವಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಮೇದಿನಿಂದಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ, :

ಬೇಕಲ್ : ಎಲ್ಲರೂ ನಗರದ ಕಡೆ ವಲಸೆ ಹೋಗ್ತಿರೋವಾಗ ನೀವು ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಿರೋದು, ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಸಿಗಲಿ ಅನ್ನೊ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ?

ತೇಜಸ್ವಿ : ನಾನು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನನ್ ಜೀವನದ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಯಾವತ್ತೂ ಮಾಡ್ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಮೂಲತಃ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಇಂಥಡವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವ್ರು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ನನ್ನ ಬೆಳಸ್ಕೊಂಡು ಬಂದ ರೀತಿ. ಅವ್ರು ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕೃತಿ ಕುತೂಹಲದಾಯಕವಾದ್ದು ಅನ್ನೋದನ್ನ ತೋರ್ಸ್ಕೊಟ್ರು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಪೇಟೆಯ ಪರಿಸರ ನನ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಅಪರಿಚಿತವಾದ್ದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ

ಪೇಟೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡ್ತಕ್ಕಂತ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೊನೆ ಇದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ, ಕಾಡು, ಹೊಳೆ, ಪರ್ವತ, ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೊನೆ ಅನ್ನೋದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯೇತರವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಅನ್ಯವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮೂಲತಃ ನನ್ನ ಆನುಷಂಗಿಕ ಟೆಂಪರಮೆಂಟ್, ಅಭಿರುಚಿ, ಆಕಡೆ ಇದ್ದದ್ರಿಂದ ನಾನು ಅಲ್ ಬಂದು ಬದುಕ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ ಅಂತ ನಾನು ತಿಳ್ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಾನು ಬರೀಬೇಕೂಂತ ಹೇಳಿ ಅದ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಸರ ಹುಡಿಕ್ಕೊಂಡ್ ಹೋಗಿ ಬದುಕೋದು ನಾನೂ ಆಕೆಲ್ಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಬೇರೆಯವ್ರಿಗೂ ಅದು ಮಾಡ್‌ಬೇಡಿ ಅಂತ ಹೇಳ್ತೀನಿ. ತನ್ಗೆ ತೋಚ್‌ದಂತೆ ಬದುಕ್ತಾ ಅದ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಬರಕೋತ ಹೋಗ್‌ಬೇಕಾದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲಾವಿದ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಾಂತ ತಿಳ್ಕೊಂಡಿದ್ದೀನಿ.

ಬೇಕಲ್ : "ನಿಗೂಢ ಮನುಷ್ಯರು" ಅಥ್ವಾ "ಕರ್ವಾಲೋ"ದಂಥ ಕಾದಂಬರಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕ್ಕೆ ಕಾಡಿನ ಪರಿಸರ ಹೇಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡಿದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನ ಯೋಚಿಸ್ತಿರುವಾಗ.... ಈ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೇಲ್ನೋಟ್ಕನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಾಡುಬಂದ್ರೂ, ಮೂಲತಃ ಈ ಎರಡ್ರಲ್ಲೂ ಕಾಡುಬರುವ ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನೆ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನ ಎತ್ತುತ್ತವೇಂತ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ....

ತೇಜಸ್ವಿ : ಇದು ನೀವು ಆಲೋಚ್ನೆ ಮಾಡೋದಕ್ಕಿಂತ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದ್ಕೆ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದುಮುಂದುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಗೆ ವಿವರಿಸ್ಬೇಕಾಗ್ತದೆ. ನಾವು 1974 ರಲ್ಲಿ ಬರಹಗಾರ್ರು ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದ್ರ ಸಮ್ಮೇಳನ ಒಂದ್ ಮಾಡ್‌ದ್ವು. ಆಗಿನ್ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾವ್ ಏನ್ ಹೇಳ್‌ದ್ವು ? ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಯಾವ್‌ದೇ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ನಾವ್ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ರೂನೂ, ಯಾವ್ ರೀತಿಯಿಂದಾಗ್ಲೀ ಅದು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ, ಮೇಲು ಕೀಳುಗಳು, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಇಲ್ವೇ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದ್ನೆ ಮಾಡ್ತದೆ. ಇದನ್ನ ನಾವು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಗೊಂಡು ಇವು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೇವು ಅಂತ್ಹೇಳಿ ಅವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದ್ನೆ ಮಾಡ್ದ್ರೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅವ್ರುಇದ್ನೇ ಮಾಡ್ತವೆ. ಯಾಕಂತ್ಹೇಳಿದ್ರೆ ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕಳೆದ ಅನೇಕ ಸಾವ್ರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆದ್ರೂ ಸಹ ಈ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖಾಂತ್ರ ತೊಡೆಯೋದಕ್ಕೆ ಆಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸಾವ್ರ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಪಂಪ 'ಮನುಜ ಜಾತಿ ತಾನೊಂದೇ ವಲಂ' ಅಂತ್ಹೇಳಿ ಹೇಳ್ದ. ಸಾವ್ರ ವರ್ಷ ಆದ್

ಮೇಲೂ ಸಹ ನಾವ್ ಅದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಫೇಸ್ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀವಿ. ಆದ್ರಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ ಏನಾದ್ರೂ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೇವಲ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯನ್ನೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡ್ಕೊಳ್‌ಬೇಕೂಂತ ಯೋಚ್ನೆ ಮಾಡ್ದೆ. ಆದ್ರೆ ಧರ್ಮಕ್ಕಿರುವ ಒಂದು Special Quality-ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಶಕ್ತಿ ಏನಪ್ಪಾಂತಂದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿರುವ ಅಗಮ್ಯ ಮತ್ತು ಅಗೋಚರವಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಫೇಸ್ ಮಾಡೋದು. ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈವೊತ್ತು ಯಾವ್ಯಾವ ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಫೇಸ್ ಮಾಡೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೋ ಅದನ್ನ ಧರ್ಮ ಇಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾವು, ಒಂದು ಅನಂತವಾದ್ದರ ಜತೆಗೆ ನಂತವಾದ ಮನುಷ್ಯನ ಸಂಬಂಧ ಏನು ಅನ್ನೋದನ್ನ ಯೋಚ್ನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಮರಣಾನಂತ್ರವೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ Existence ಇದೆಯೋ ಇಲ್ವೋ ಅನ್ನೋ ಈ ಅಮೂರ್ತವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಫೇಸ್‌ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮದ ಮುಖಾಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾವು ನನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ್ಲೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸ್ಲೇಬಾರ್ದು ; ನಮ್ಗೆ ಬರೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯೇ ಮುಖ್ಯ, ಈ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಯಾವ ಇದರ Version ಅನ್ನು ಸಪ್ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡ್‌ದ್ರೂನೂ ಕೊನೆಗೆ ಇಂಥ ಕೆಲವು ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗತ್ತೇ ಅಂತ ಹೇಳಿ ತೀರ್ಮಾನ ತಗೊಂಡಾಗ, ಹಾಗಾದ್ರೆ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಾವು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಯಾವುದನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಆಳವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಲಕುವಂಥದ್ದು – ಯಾವುದನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡ್‌ಬಹುದು-ಇನ್ಯಾವ ಸೆಂಟರ್ ಇದೆ, ನಮ್ಗೆ ? ಇದನ್ನ ಕಂಡುಹಿಡ್ಯೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ್‌ಬೇಕಾಯ್ತು.

"ನಿಗೂಢ ಮನುಷ್ಯರು", "ಕಾರ್ವಾಲೋ" ಮತ್ತು ಈಚೆಗೆ ಬರೆದಿರೋ "ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ" ಈ ಮೂರೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲೂ ಮೂಲತಃ ನಾನ್ ಮಾಡಿರೋ ಪ್ರಯತ್ನ ಏನೂಂತ ಹೇಳ್ದ್ರೆ, ಧರ್ಮದ ಬದ್ಲಾಗಿ Rationalism and Science ಇವು ಧರ್ಮದಷ್ಟೇ ಆಳವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಲಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯ ಮುಖಾಂತ್ರ ಹಿಂದೆ ಸಾಹಿತಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಫೇಸ್‌ಮಾಡ್‌ತಿದ್ನೋ, ಎದುರಿಸ್ತಿದ್ನೋ ಅದನ್ನು Rationalism ಮುಖಾಂತ್ರಾನೋ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮುಖಾಂತ್ರಾನೋ ಫೇಸ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಇದು ನಿಮ್ಗೆ ಅರ್ಥ ಆಗುತ್ತೇ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ? ಆಂ ? ಧರ್ಮ ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ, ಒಂದು ಲಿಂಗವೋ ಅಥ್ವಾ ಒಂದು ಜನಿವಾರವೋ ಯಾವ್‌ದೋ ಒಂದು, ಎಷ್ಟು ಆಳವಾದ Symbol ಆಗೋಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟೇ

ಆಳವಾದ Symbol ಆಗಿ ಒಂದು flying lizard ಆಗೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯಾಂತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದು. ಆದ್ರಿಂದ ನಿಗೂಢ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲೇ ಆಗ್ಲಿ, ಕರ್ವಾಲೋನಲ್ಲೇ ಆಗ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪರಿಸರ ನಾನ್ ಈಗ ವಿವರಿಸ್ದ್ನಲ್ಲಾ ಅಂ ? ಆ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ದು.

ಬೇಕಲ್ : ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿ ಕೆರೆತೊರೆಗಳ ನಡುವೆ ಬದುಕುವ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲಿ ?

ತೇಜಸ್ವಿ : ನೀವ್ "ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ" ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಓದಿದ್ರೆ ಅದ್ರಲ್ಲಿ ಒಂದ್ ಅರ್ಥ ಆಗತ್ತೆ ನಿಮ್ಗೆ, ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾಜವನ್ನ ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾಜಾ ಅಂತಾನೇ ನೋಡೋದಕ್ಕೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾಜ ತನಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವ ಪರಿಸರ ಅನ್ನೋ ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಜತೆಗೆ ಮಿಳಿತವಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನನ್ನ ತನ್ನ ಪರಿಸರದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಳಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಇವ್ನು ತನ್ನನ್ನೂ ತಾನು ಹಾಳ್‌ಮಾಡ್ಕೊಳ್‌ಬೇಕಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ತನ್ನ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲೂ ಹಾಳ್ ಮಾಡ್ಕೊಂಡಿರ್‍ತಾನೆ. ಮನುಷ್ಯ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಬದ್ಧನಾಗಿರ್‌ತಕ್ಕಂತವ್ನು ? ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೇ ಆ ಕಾದಂಬರಿಯಾದ್ಯಂತ ನಾನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀನಿ. ಅದು ಕೇವಲ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಒಂದನ್ನೇ ಪ್ರೊಪಗೇಟ್ ಮಾಡುವಂಥ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲ. ಪರಿಸರ ಅಂದ್ರೆ ಏನು ? ಮನುಷ್ಯ ಅಂದ್ರೆ ಏನು ? ಪರಿಸರವನ್ನು ನಾಶಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮನುಷ್ಯನ ಸೊಸೈಟಿ ಹೇಗಿರುತ್ತೆ ? ಮತ್ತು ಪರಿಸರವನ್ನು ನಾಶಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮನುಷ್ಯನ ಆತ್ಮ ಏನಾಗುತ್ತೆ, ಹ್ಯಾಗೆ ಆತ್ಮ ಘಾತುಕವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಂದ್ಲೇನೇ, ಪರಿಸರ ಘಾತುಕವಾದ ಕೆಲ್ಸಗಳಾಗ್ತವೆ. ತನ್ನ ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ಇರತಕ್ಕಂಥ ತೊರೆ ನದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಲ್ಮಶಗೊಳಿಸತಕ್ಕಂಥ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ರಕ್ತನಾಳಗಳನ್ನ ಹ್ಯಾಗ್ ಕಲ್ಮಶಗೊಳ್ಸ್‌ಕೊಳ್ತಾನೆ, ಪರಿಸರವನ್ನು ನಾಶಮಾಡೋದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ನಾಶಮಾಡ್‌ಕೊಳ್ತಾ ಇರೋದ್ರ ಒಂದು ಮುನ್ನುಡಿಯಂತೆ–ಆದ್ಯಂತ ಆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದೀನಿ. ಆದ್ರಿಂದ ಹೊಳೆ ತೊರೆ ನದಿಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ರಕ್ತನಾಳಗಳು. ಮನುಷ್ಯನ ಮಿದುಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ಯಾವ್ದೋ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತಗೊಳ್ತದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನ ಅಲ್ಲಿ ಯೋಚ್ನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀನಿ.

ಬೇಕಲ್ : ಬರವಣಿಗೆ ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ನೀವು ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ. ಈ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡೋದಕ್ಕೆ ಏನ್ ಕಾರಣ

ಇರಬಹುದು ?

ತೇಜಸ್ವಿ : ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡೋದಕ್ಕೆ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯ ಕೆಲವು desciplines ಇದ್ದಾವಲ್ಲ–ನಾವು ನವ್ಯಕಾವ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಆತ್ಮರತವಾದಂಥ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಕತೆಗಳು, ಕವನಗಳು ಬರ್ತಿದ್ವು ಅಂದ್ರೆ ಏನಪ್ಪಾ-ಬರಹಗಾರ್ನೇ ಅದ್ರ ಸೆಂಟರ್ ಆಗಿರ್ತಿದ್ದ. ತಾನು, ತನ್ ಮನಸ್ಸು, ತನ್ನ ಸೈಕಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸಸ್ ತನ್ನ ಅಧೋಗತಿ ಅಥ್ವಾ ಉನ್ನತಿ, ತನ್ನ ಆಲೋಚನಾಕ್ರಮ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರ್ತಿದ್ವು-ಅಂತ ಹೇಳ್ದ್ರೆ ಒಂಥರಾ ಸೆಲ್ಫ್ ಸೆಂಟರ್ಡ್ ಅಂತೀವಲ್ಲ ಆ ರೀತಿಯ ಕತೆ ಕವನ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರ್ತಿದ್ವು. ಆ time ಲ್ಲಿ ನನ್ಗೆ ಫೋಟೋಗ್ರಾಫಿಯ desciplines ಇವೆ ನೋಡಿ, Photography ಏನ್ ಮಾಡ್ದ್ರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾಯಕ್ನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ. ನೀವ್ ಏನಿದ್ರೂ ಕೆಮರಾ ಹಿಂದಿರ್ಬೇಕೇ ಹೊರ್ತು, ಕೆಮರಾ ಮುಂದೆ ಹೋಕೊಂಡ್ ನೀವು ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ನಾಯಕ್ನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಒಂದು ಕಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಆಗೋದೇ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಪಾತ್ರಧಾರಿ ಆಗೋಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ದೇ ಇರೋವಂತ ಒಂದು ಆರ್ಟ್ ಅದು. ಅದ್ರಲ್ಲಿ ಏನಿದ್ರೂ ಅದ್ರ ಹಿಂದೆ ಇರ್ಬೇಕು. ಈ Photography ಯ desciplines ನನ್ಗೆ ಭಾಳಾ ಹಿಡ್ಸಿದ್ವು. ಏನು, ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ವರದಿಗಾರ್ನಾಗಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ವೀಕ್ಷಕನಾಗಿ ಜೀವನ್‌ದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವಂಥ ಒಂದು ಶಿಸ್ತಿದೆ ನೋಡಿ, participate ಮಾಡ್ತೇನೇನೇ observe ಮಾಡೋದು, ಮತ್ತು Observation ಮುಖಾಂತ್ರಾನೇ ನಿಮ್ಮ participation ಏನು ಅನ್ನೋದನ್ನ ಹೊರಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರ್ಸೋದು, ಆ desciplines ನನ್ನೆ ಭಾಳಾ ಹಿಡ್ಸಿದ್ರಿಂದ ನಾನು photography ಯಲ್ಲಿ participate ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಿದ್ದು ; Photography ಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸ್ಕೊಂಡಿದ್ದು ಈಗ್ ನನ್ಗೆ ಅದ್ರಲ್ಲೇನೂ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಶ್ರದ್ಧಾಸಕ್ತಿಗಳೇನೂ ಉಳ್ದಿಲ್ಲ ಆದ್ರೆ ಆ desciplines ಮಾತ್ರ ನನ್ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಕೊಂಡ್‌ಬಂದಿದೆ.

ಇಂದು—ಮುಂದು :

ಎಲ್ಲ ಹಳೆಯ ಮತಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸುಖದ ಆಯ್ಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯವ. ತತ್ಕ್ಷಣದ ಮತ್ತು ಆತ್ಯಂತಿಕ ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ತತ್ಕ್ಷಣದ ಸುಖಕ್ಕೇ ಜೋತುಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ಬಹುತೇಕ ಜನರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದು ನಿಜವೂ ಹೌದು. ಹೀಗೆಂದು ಸುಖದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನೇ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವದಕ್ಕಿಂತ ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ. ಆದರಿಂದ ಜೀವನದ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖಕ್ಕೂ ಅದು ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ಷಣದ ಮತ್ತು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ಸುಖದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಮತೋಲನ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಬೇಕು. ಸುಖದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸುಖದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ಕೈಬಿಡುವದೆಂದರೆ— ಸೋಂಕು ತಗುಲಿದೆ ಎಂದು ವೈದ್ಯನು ಕೈಯನ್ನೇ ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆದಂತೆ. ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬುನಾದಿಯಾದ ತರ್ಕವೆಂದರೆ ಕೈಯೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೋವೂ ಇರಲಾರದಲ್ಲ ?

ಸುಖದ ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಅನುಸಂಧಾನವು ಹೊಸಮತದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

"Happiness : Now Care and Future care"
ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಡಿಬೋನೋನ *The Happiness Purpose* ದಿಂದ.

ಗೀತಾಂಜಲಿ...

ಸಾವಿನ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಬಿಟ್ಟ ಕಾವ್ಯ

○ ಬಿ. ಎನ್. ಶಾಂತ

ಮುಂಬಯಿಯ ಅಪ್ರೋಲೋ ಬಂದರ್. ಸಂಜೆಯ ಸೂರ್ಯ ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಸಮುದ್ರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ತಂಗಾಳಿ ಹಿತವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕಲಕತ್ತೆಯ ಜಸಾ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಗೋರ್ಡಾನ್ ಫಾಕ್ಸ್ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಪ್ರೋಲೊ ಬಂದರ್ ಬಳಿಯಿದ್ದ ತನ್ನ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದ. ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಿ ಬಂದ ಹಾಳೆಯೊಂದು ಫಾಕ್ಸ್‌ನ ಕಾಲಿಗೆ ತಾಕಿತು. ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದ ಫಾಕ್ಸ್ :

"ಸಾವೇ
ನೀನಾರು
ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿ ?
ನನ್ನನ್ನೆಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವಿ ?
ದಾರಿ ಬಲುದೂರವೆ
ಕಗ್ಗತ್ತಲು ಕವಿದಿದೆಯೆ ?

....
....
...."

ಫಾಕ್ಸ್ ಹಾಳೆಯನ್ನು ತಿರುವಿ ತಿರುವಿ ನೋಡಿದ. ಅದು Illustrated weekly ಯ ಹಾಳೆ. ಪದ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಓದಿದ. ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವ ಸಾಲುಗಳು. ಸರಳ, ನೇರ ತುಡಿದ ಭಾವಗಳು. ಓದಿದಂತೆಲ್ಲ ಫಾಕ್ಸ್ ಕರಗಿ ಹೋದ, ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡ. ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪದ್ಯಗಳು ಅವನನ್ನು ಇಡೀ ಆವರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಇನ್ನಷ್ಟು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಓದುವ ಹಂಬಲ ಹುಚ್ಚಾಗಿ weekly ಯ ಸಂಪಾದಕರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ. ವಿವರ ಕೇಳಿದ. ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಆಸೆ ತಿಳಿಸಿದ.

ಹೀಗೆ ಫಾಕ್ಸ್‌ನನ್ನು ಪದ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾಡಿದ ಹುಡುಗಿ ಬೇರಾರು ಅಲ್ಲ– **ಗೀತಾಂಜಲಿ**. **ಗೀತಾಂಜಲಿ** ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ ಹೆಸರಾಂತ ಕವನ ಸಂಕಲನ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಈ ಹುಡುಗಿ ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊತ್ತ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಕಾವ್ಯ ಚಿಲುಮೆ, ನಿಜಕ್ಕೂ ಈ ಹುಡುಗಿ ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಬೊಗಸೆಗಳ ತುಂಬ ಹಾಡನ್ನೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಫಾಕ್ಸ್ ಈ ಬೊಗಸೆಯನ್ನು ಕಂಡದ್ದು ಕೇವಲ ಆಕಸ್ಮಿಕ.

ವಿಚಿತ್ರ ಎಂದರೆ ಗೀತಾಂಜಲಿಯ ಪದ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆಂದು ನೀಟಾಗಿ ಫೈಲಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟದ್ದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಸಿಗೆಯಡಿ, ದಿಂಬಿನ ಕವರಿನೊಳಗೆ, ಬೀರುವಿನ ಗೊಂಬೆಗಳ ಹಿಂದೆ, ಅವಳ ಹಳೆಯ ಲಂಗಗಳ ಜೇಬಿನೊಳಗೆ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕಂತವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಜೋಡಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶಕ ಫಾಕ್ಸ್‌ಗೆ ತಲುಪಿಸಿದವಳು ಗೀತಾಂಜಲಿಯ ತಾಯಿ ಕೌಶಿ ಬದರುದ್ದೀನ್.

ಎಂಥ ಓದುಗರನ್ನೂ ತನ್ನ ಸುಂದರ, ಸರಳ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳಿಸುವ, ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಗೀತಾಂಜಲಿ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದ ಪುಟ್ಟ ಬಾಲೆ. 1961 ರಲ್ಲಿ ಮೀರತ್‌ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಈ ಹುಡುಗಿ 1977 ರಲ್ಲಿ ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನಿಂದ ಸತ್ತಳು. ನಾವು ನೀವೆಲ್ಲ ನೋಡುವ ನೂರಾರು ಸರಳ ಹುಡುಗಿಯರಂತೆ ಆಕೆಯೂ ಒಬ್ಬಳು. ತನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಗೆಳತಿಯರೊಂದಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸುವ, ಕುಂಟಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಡುವ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಲ್ಲಿ ಸಾವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದ್ದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಬದುಕಿನ ವಿಪರ್ಯಾಸ. ತನ್ನನ್ನು ಕಬಳಿಸಿಬಿಡುವ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದದ್ದು ಗೊತ್ತಾದಾಗ ಈ ಹುಡುಗಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಖುಷಿ, ಕಾತರ, ಭಯಗಳನ್ನು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಅನುಭವದ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ತುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಶಬ್ದಗಳು, ಸಾಲುಗಳು ಅವಳ ಅಂತರಾಳದಿಂದ ಹೊಮ್ಮಿದ ಹಾಡುಗಳಾದವು. ಗೀತಾಂಜಲಿ ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವ ಹಾಡುಗಳು ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ, ನೂರಾರು. ಒಂದೊಂದೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಗಾಢವಾಗಿ ಕಲಕುತ್ತದೆ, ಅಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಗೀತಾಂಜಲಿಯ ಆಲೋಚನೆಗಳು, ಅವಳೆತ್ತುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಸಾವು ಬದುಕಿನ ಅಂತರವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಅವಳ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ದಿಙ್ಮೂಢರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟು ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗಿ ಇಂಥದೆಲ್ಲ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ಎಂದು ಹುಬ್ಬೇರಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾವು ಬಂದು ನಮ್ಮೆದುರು ಧುತ್ತೆಂದು ನಿಂತಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗೀತಾಂಜಲಿಯ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಗುಣ (Poetic elements) ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕದಿರಬಹುದು. ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಬಂಧ, ರೂಪ, ಶೈಲಿ, ಪ್ರಾಸ, ತರ್ಕ, ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ, ಇವಾವುವು ಇಲ್ಲದೆ ಪದ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಮರ್ಶಾಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವಳ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸರಳತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ತೀವ್ರತೆ, ತುಡಿತ ಅದ್ಭುತ ಜೀವಂತಿಕೆ, ಲವಲವಿಕೆ, ಮೋಡಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ಮಾರುಹೋಗಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ

ಗೀತಾಂಜಲಿಗೆ ತನ್ನ ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ, ಪುಸ್ತಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿತ್ತೊ, ಇಲ್ಲವೊ. ಇದಾವುದರ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ತನ್ನ ನೋವನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿ, ಒಂಟಿತನದ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಉಂಡು, ಸಾವಿನ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಾನು ಕಳೆದ ಸುಂದರ ದಿವಸಗಳ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದಳು.

"ಪ್ರತಿ ಸಂಜೆ
ಹಗಲು
ಕೆಂಧೂಳಿಯನು
ಸಂಧಿಸುವ ಹೊತ್ತು
ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ
ಕುಳಿತು
ನೋಡುತ್ತೇನೆ
ಮುಳುಗುವ ಸೂರ್ಯನನ್ನು

....

...."

ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯ ಕಿಟಕಿಯ ಮೂಲಕ ಹೊರಜಗತ್ತಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಪಡೆದು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸೂರ್ಯ, ಚುಕ್ಕಿ, ಚಂದ್ರ, ಗಿಡ, ಮರ, ಕಡಲನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ಬಾಚಿ ತಬ್ಬಿ ಹಿಡಿದಿರುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಜಗತ್ತಿನ ಚೆಲುವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿರುವುದು ಗೀತಾಂಜಲಿ ಪದ್ಯಗಳ ಕಾವ್ಯಶರೀರವಾಗಿದೆ. ಈ ಚುಕ್ಕಿ, ಚಂದ್ರ, ಗಿಡ—ಮರಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಈ ಹುಡುಗಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡದ್ದು, ಸಾವಿನ ಭಯ ಮರೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದು, ಬದುಕಿನಾರಾಧನೆಗೆ ತೊಡಗಿದ್ದು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ.

ಕಲಾವಿದರ, ಬರಹಗಾರರ, ಚಿಂತಕರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಗಾಢತೆಯನ್ನು, ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು, ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಸಾವು ಈ ಪುಟ್ಟ ಬಾಲಕಿಯ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಅದನ್ನೇ ತುಂಬಿದೆ.

ಸಾವಿನ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನಾರಾಧನೆ, ಒಂಟಿತನದ ಯಾತನೆಯ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲೂ ಬದುಕಿನ ಚೆಲುವಿಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲುವ ಹಠ–ಇವು ಗೀತಾಂಜಲಿಯ ಪದ್ಯಗಳು ನಮಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಸಂದೇಶ.

"Poems of Geetanjali" ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಆಯ್ದು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ.

ಅರೆತೆರೆದ - ಕಿಟಕಿ

೧

ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ
ಚಂದ್ರ
ನನ್ನ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದ
ಅರೆತೆರೆದ
ಕಿಟಕಿಯ
ಮೂಲಕ;

ಯಾಕೋ
ದುಃಖಿತನಾಗಿ, ಬಳಲಿದಂತೆ
ಕಂಡ.
ಕೂಡಲೆ ಮೋಡದಲ್ಲಿ
ಮರೆಯಾದ
ಮೋಡ ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿತ್ತು
ನಾನದೆಲ್ಲ ನೋಡಿಬಿಟ್ಟೆ.

ಬಾಲ್ಯದ ನೆನಪುಗಳು
ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕುತ್ತ ಬಂದವು........
ಜೊತೆಗೆ
ಮಗುವಾಗಿದ್ದಾಗ
ನನ್ನನ್ನು ತಾಯಿ
ಕಂಕುಳಲ್ಲೆತ್ತಿಕೊಂಡು
ನನ್ನ ಖುಷಿಪಡಿಸಲು
ಚಂದ್ರನತ್ತ ಬೊಟ್ಟುಮಾಡಿ ತೋರಿದ್ದು.

ಕಣ್ಣೀರು
ಹರಿದು ಹೋಗುವ ಬದಲು

ಫಳಫಳಿಸಿದವು.
ನಾನು
ಕನಸಿನ ನಾಡಿನತ್ತ
ಮುಗುಳ್ನಗುವೆ.

ಎಷ್ಟೊಂದು ಆಶಿಸುವೆ
ನಾನು ಪುನಃ
ಮಗುವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ
ನೀನು —ಚಂದ್ರ
ಕಳೆದುಹೋದ ದಿನಗಳ
ಅದೇ ಮಾಂತ್ರಿಕನಾಗಿದ್ದರೆ !

ಹಕ್ಕಿಯೊಂದ ಹಾಡುವುದ ಕೇಳಿದೆ

೨

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ
ಕಳೆದ ರಾತ್ರಿ ಮಳೆ ಸುರಿಯಿತು.
ಹೊರಗಡೆ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದು
ಹಾಡುವುದ ಕೇಳಿದೆ.

ಅಂದುಕೊಂಡೆ, ಗೆಳೆಯ
ನಿನ್ನ ಭಾಷೆ ನನಗೆ
ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ

ರಾತ್ರಿ
ಗಾಳಿಯಿಂದಾಗಿ ಚಳಿಯಿತ್ತು :
ಬಹುಶಃ ನಿನ್ನ

ಗೂಡಿನಲ್ಲಿಯು ಬಿಸಿ
ಸಾಲದಾಯಿತೇನೋ ನಿನಗೆ,
ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು
ಕರೆಯಲು ನೀನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಿ.

ನಿನ್ನ ಹಾಡು ನಿಂತ
ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ,
ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿದೆ
ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ........
ನಿನ್ನ ಹಾಡು
ಅದು ಸುಖದ ಹಾಡೇ
ಅಥವಾ ನಿನ್ನ ದುಃಖದ ಬಗ್ಗೆ
ಹಾಡುತ್ತಿದೆಯೊ
ಏನೇ ಆಗಲಿ
ಗೆಳೆಯ, ನಿನ್ನಿಂದ
ನಾನೀಗ ಪಾಠ ಕಲಿತಿರುವೆ :
ನಾನು ಹುಷಾರಿಲ್ಲ
ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಡುವುದೇಕೆ
ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಹಾಡು
ಬಿರುಗಾಳಿಯನ್ನು ತಣ್ಣಗಾಗಿಸಬಹುದು
ಸಂತೋಷ ಅರಳಿಸಬಹುದು
ಅನುಮಾನ, ಭಯಗಳ
ಹೊಡೆದೋಡಿಸಬಹುದು.

ನನ್ನಲ್ಲಿರುವುದು ಬರೀ ನೆನಪುಗಳು

೩

ಪ್ರತಿ ಮುಂಜಾನೆ
ಜಗತ್ತನ್ನು
ಸ್ವಾಗತಿಸುವಾಗ
ನನ್ನ ಹೃದಯ ಹಿಂಡುತ್ತದೆ.
ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬುತ್ತದೆ.

ಭೂತ–ವರ್ತಮಾನಗಳನ್ನು
ನೆನೆದಂತೆ
ಒಂದು ಕ್ಷಣ
ಕಾಲ ಸ್ಥಬ್ದವಾಗುತ್ತದೆ
ನೆನಪಿನ
ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ
ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಧುಮುಕುತ್ತವೆ
ಎಷ್ಟೋ ನೆನಪುಗಳು
ಕೆಲವು ಸುಖದವು
ಕೆಲವು ತೀರ ನೋವಿನವು
ಇವಿಷ್ಟೆ ನನಗಿರುವ ನೆನಪುಗಳು
ಅವುಗಳಿಂದಲೇ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತ,
ಅವನ್ನೆ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತ
ಅವುಗಳಿಂದಲೇ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವೆ
ನಾನು ಸಾಯಬಹುದು..........

ಸಾಯು ಎಂದು ಹೇಳಿದನೇ ನಾನು ?
ಓಹ್ ಇಲ್ಲ ! ಇಲ್ಲ ಪ್ರಿಯ ದೇವರೇ,
ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಬದುಕಲು ಬಿಡು
ಪ್ರಿಯ ಅಮ್ಮ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊ ನನ್ನ

ದುಃಖದಾಳಕ್ಕೆ ಮುಳುಗಲು
ನನ್ನ ಬಿಡಬೇಡ
ಮಾತು ಕೊಡುವೆ
ಇನ್ನೆಂದು ಹತಾಶೆಯಿಂದ ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ನೋವಿನ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ
ಗಾಢ ಯಾತನೆಗೆ, ದುಃಖಕ್ಕೆ
ಸಾಗಿದ್ದರೂ....
ಪ್ರಿಯ ದೇವರೇ ನಿನ್ನ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ
"ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಬದುಕಲು ಬಿಡು".

ನನ್ನ ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಯುತ್ತೆ
ನಿಧಾನವಾಗಿ ಜೋರಾಗಿ, ಸಲೀಸಾಗಿ
ನನ್ನ ಅಂಜುಕುಳಿ ಹೃದಯ
ಮಂಕಾಗಿ ಗೊಣಗುತ್ತೆ
ಧೈರ್ಯದ ಮಾತು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ
ಇನ್ನೆಂದೂ ಸ್ವಮರುಕದಲ್ಲಿ
ಮುಳುಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಾಡುತ್ತಿರುವ ದಿನಮಣಿಯ
ಕೊನೆಯ ಕಿರಣಗಳನ್ನು
ಹಿಡಿಯಲು ನನ್ನ ನೋವಿನ
ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆ
ಆತ ಮತ್ತೆ ಬರಬಹುದೆಂದು
ನನ್ನ ಎದುರುಗೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು
ನನ್ನ ಭಗ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ
ಕಾವು ಕೊಡಬಹುದೆಂದು
ಆಶಿಸುತ್ತಾ.

ಎರಗುತ್ತಿದೆ ಬಿರುಗಾಳಿ

೨

ಶಾಂತವಾಗಿ, ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ
ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಕಡಲು.
ಆದರೂ,
ಚುಕ್ಕೆ ಚೆಲ್ಲಿದ
ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ
ಗುಡುಗು ಇದೆ.
ಮೋಡಗಳಂಚಿನ ಸುತ್ತ
ಬೆಳ್ಳಿ ಪರದೆಯ ಹಿಂದೆ
ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೆಲ್ಲೊ
ಚಂದ್ರನಿದ್ದಾನೆ
ನಾ ಬಲ್ಲೆ ಅದನ್ನು........................

ಮಿಂಚು
ಫಳ್ಳೆಂದಿದೆ,
ತುಸು ಮೊದಲು
ಗುಡುಗು ಮತ್ತೆ
ಸಿಂಹದಂತೆ ಗರ್ಜಿಸಿದೆ.
ಎರಗುತ್ತಿದೆ
ಅದೆಂಥ ಬಿರುಗಾಳಿ!
ನನಗೆ ಗೊತ್ತೂ ಇಲ್ಲ,
ಹೇಳಲೂ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ,
ಯಾಕೆ.
ಆದರ ಪರಿಣಾಮ
ಮನ ಕಲಕುತ್ತಿದೆ
ಕಾರಣ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ
ಎಲ್ಲವೂ ಶಾಂತವಾಗಿದೆ.

ವಿ ದಾ ಯ

೫

ನೀನೆನಗೆ ಕೈಬೀಸಿ
ವಿದಾಯ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.
ನೀ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ
ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಉಸಿರು
ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದಾಗ
ನೀನು ಸುಮ್ಮನೆ
ಹಿಂದೆ ಸರಿದು ಬಿಟ್ಟೆ.

ನನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟು
ನೀನು ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟೆ...........
ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ.
ಒಂದು ಹನಿ ಕಣ್ಣೀರಿಲ್ಲ
ಒಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಲ್ಲ.

ಅ ಯ್ಯೋ

೬

ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆಂದು
ಅಡ್ಡಾಗಿರುವ ಈ
ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಪಕ್ಕ
ಎಣ್ಣೆ ದೀಪವೊಂದು
ನೋವಿನಿಂದ ಉರಿಯುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿರುವ
ಮುಖಗಳಲ್ಲಿನ ಸಂಕಟವನ್ನು
ನೋಡುತ್ತೇನೆ
ಸಾವು ಯಾವಾಗ ಬಂದೆರಗಬಹುದೆಂದು
ತಿಳಿಯದೆ.

ನನ್ನ ನುಂಗಲು
ಸಾವು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರೂ
ನಾನೇನು ಹೆದರುತ್ತಿಲ್ಲ
ತೋಳು ತೆರೆದು
ಅವಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.
ಆಯ್ಯೋ,
ಕೊಡಲು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವುದು
ಬರಿಯ ಕಣ್ಣೀರು
ಮತ್ತು
ನನ್ನ ಬರಡು ದೇಹ.

ಸಿಸಿರೊ

○ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೆ. ಪ್ರಭು

ಸಿಸಿರೊ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೆ. ಪ್ರಭು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಿರುವ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ನಾಟಕ. ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗ ವಹಿಸಿದ 'ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ' ಸಿಸಿರೊನ ದುರಂತದ ಸುತ್ತ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಈ ನಾಟಕ ಸಮಕಾಲೀನ ರಾಜಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ದುರಂತವನ್ನು ಧ್ವನಿಸಬಲ್ಲುದಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ 'ಸಂವಾದ'ದ ಓದುಗರಿಗಾಗಿ ಈ ನಾಟಕದ ಮೊದಲಂಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಡೀ ನಾಟಕದ ಸಂರಚನೆ ಹಾಗೂ ಓಘವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಈ ಅಂಕ ನಾಟಕದ ಒಂದು ಭಾಗ ಹೇಗೋ ತನ್ನದೇ ಅರ್ಥ ಹೊರಡಿಸುವ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ತುಣುಕೂ ಆಗಿದೆ.

ಅಂಕ : ಒಂದು

ಸಿಸೆರೋನ ಮನೆ, ಕೆಟೆಲಸ್, ರುಫಸ್, ಲುಕ್ರಿಯಸ್, ಲಿಟಿಕಸ್, ಕ್ವಿಂಟಸ್ ಸೌಹಾರ್ದ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

ಕೆಟಲಸ್ : ಇದೊಂದು ಕವನ ಕೇಳಿ.... ಬಹುಶಃ ಸಿಸೆರೊ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಸೂಯೆ ಪಡಬಹುದು....

ಸಿಸೆರೋ : ಇರಲಿ ಕೆಟಲಸ್, ಮೊದಲು ಪದ್ಯ ಹೇಳು, ಕೇಳೋಣ. ಅಸೂಯೆ ಪಡ್ತೀನೋ ಅಭಿಮಾನ ಪಡ್ತೀನೋ ಆಮೇಲೆ ನೀನೇ ನೋಡು....

ಕೆಟಲಸ್ : ಅಯ್ಯೋ ಸಿಸೆರೋ ಮಹಾಶಯ, ಅಸೂಯೆಸಾದ್ರೂ ಪಡು. ಅಭಿಮಾನ ಆದ್ರೂ ತೋರಿಸು, ಆದರೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ಇಟ್ಟು, ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಡ....

(ಎಲ್ಲರೂ ನಗುತ್ತಾರೆ)

ಸಿಸೆರೋ : ನನ್ನ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ನೀನು .... ರೋಮನ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಕವಿ ಕೆಟಲಸ್ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆದರಿಕೆ ಪಡೋದನ್ನ ನೋಡಿ, ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನಾದ ನೀನು ಬರೆದ ಕವಿತೆನ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನ ಪಡೋದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ನನ್ನ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೇನೇ ಅಭಿಮಾನ ಅನ್ನಿಸ್ತಿದೆ.

ಕೆಟಲಸ್ : ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇರೋದು, ಅದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತೀನೇ ಇರೋದು... ನಮಗೇನೂ ಹೊಸ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಸಿಸೆರೋ....

ರುಫಸ್ : ಸಿಸೆರೋ ಅಂದ್ರೆ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರಲ್ಲವೆ ?

ಕೆಟಲಸ್ : ಹೌದು ರುಫಸ್ ಅಭಿಮಾನ ಹೀನರು ಅಂದ್ರೆ ನಾವೇ .... ಯಃಕಶ್ಚಿತ್ ಕ್ಲೋಡಿಯಾ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಮೋಸ ಹೋದವರು.

ಸಿಸೆರೋ : ಏನದು ಕೆಟಲಸ್ ನೀನು ಹೇಳೋದು ? "ಅಭಿಮಾನ ಹೀನರು ಅಂದ್ರೆ ನಾವೇ" ಅಂದ್ಯಲ್ಲ ? ಅಂದ್ರೆ, ನೀನಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಯಾರು ಅ ಸಾಹಸಿ, ಪಿಶಾಚಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ? ಅಂದ್ರೆ .. ಇಲ್ಲಿ ಇರೋರ ಪೈ ಯಾರು ಅಂತ ನನ್ನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ....

ಕೆಟಲಸ್ : (ಗಂಟಲು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ) ಅಂದ್ರೆ, ನಿನ್ನ ಶಿಷ್ಯನ ದುರಂತ ನಿನ್ನ ಗಮನಕ್ಕಿನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಸಿಸೆರೋ ?

ಸಿಸೆರೋ : ರುಫಸ್, ಏನು ಸಮಾಚಾರ ? (ಗಂಭೀರವಾಗಿ) ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ನೀನು ..

ಕೆಟಲಸ್ : ಸಿಸೆರೋ .... ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳು ...

ಸಿಸೆರೋ : ನಾನು ಒಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯಾಗಿ, ಒಬ್ಬ ರಾಷ್ಟ್ರಪುರುಷನಾಗಿ, ಒಬ ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಯಾಗಿ, ಒಬ್ಬ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ, ಒಬ್ಬ ಕವಿಯಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ನೈತಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂಬ ವಿಷಂ

ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು... ಲುಕ್ಸಿಯಸ್, ನೀನು ಚರಿತ್ರಕಾರ, ಇದನ್ನ ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೋ.... ಸಿಸೆರೋ ನೈತಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬೆಲೆ ಕೊಡ್ತಾನೆ ....ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು, ನನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾಂಧವರು, ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರು ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಂಡು ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತರಾಗಬಯಸೋ ಯುವಕಳು ಇದನ್ನ ಮರೀದೇ ಇರೋದು ತುಂಬ ಒಳ್ಳೇದು....

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ ; ಸರಿ, ಸಿಸೆರೋ.... ನೀನು ಇದನ್ನ ಬಹಳ ಸರ್ತಿ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀಯಲ್ಲ.... ನನ್ನ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇದು ಆಗಲೇ ಬಂದಿದೆ ...

ಸಿಸೆರೋ ; ಆದ್ರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ; ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬರ್ಕೊ.... ಮುಖ್ಯವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನ ಪದೇ ಪದೇ ಬರೆದುಕೊಂಡು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ ಸರಿ; ರುಫಸ್, ಏನು ವಿಷಯ ?

ರುಫಸ್ ; (ಗಂಟಲು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು) ಏನಿಲ್ಲ.... ಮೊನ್ನೆ ನಾಟಕ ನೋಡೋಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ... ಕೆಳದರ್ಜೆ ಜನ, ನೋಡೋಕೆ ಬಂದಿದ್ದೋರು ತುಂಬಾ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡ್ತಿದ್ರು ಈ ಈ ಕ್ಲೋಡಿಯಾ ಕೂಡ ಇದ್ದಳು. ನನ್ನ ಹತ್ರ ಬಂದು, ಏನಾದ್ರೂ ಮಾಡಿ, ಈ ಕೆಳದರ್ಜೆ ಜನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಅಂದಳು.... ನಾನು ಹೋಗಿ, ಆ ಜನ ಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಿಂತು ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ, ಮೌಲ್ಯ, ಕಲಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತಾಡಿ ಅವರು ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ.... ಆಮೇಲೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ, ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ನಾಟಕ ನೋಡಿದ್ವಿ.... ನನಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ತೋರಿಸೋಕೆ ಕ್ಲೋಡಿಯಾ ತನ್ನ ಮನೇಲಿ ಒಂದು ಕೂಟ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಳು ...

ಸಿಸೆರೋ ; ರುಫಸ್, ನಾನು ಹೇಳ್ತಿದೀನಿ, ಗಮನ ಇಟ್ಟು ಕೇಳು.... ನೀನು ನಾಟಕ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ನನಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗಿದೆ.... ಆದ್ರೆ ನೀನು ಕ್ಲೋಡಿಯಾ ಗೃಹದಲ್ಲಿ....

(ಎಲ್ಲರೂ ನಗುತ್ತಾರೆ)

ಸಿಸೆರೋ : ಇದು ನಗೋ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲ, ನನಗೆ ಕೆಳದರ್ಜೆ ಜನಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನುಕಂಪ ಇದೆ.... ಯಾಕೇಂದ್ರೆ, ಈ ಕೆಳದರ್ಜೆ ಜನ ನಮಗೆ ಮತ ನೀಡದೆ ಇದ್ರೆ, ನಾವು ಕಾನ್ಸಲ್ ಆಗೋದಿಲ್ಲ, ಪ್ರೇಟರ್ ಆಗೋದಿಲ್ಲ.

ಕ್ವೇಸ್ಟರ್ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಕಾನ್ಸಲ್ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಸೆನೆಟರ್ ಆಗೋದಿಲ್ಲ.... ಈ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಕೀರ್ತಿ ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರೀಬೇಕಾದ್ರೆ, ನಾವು ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಸುಧಾರಿತ ಜನ ಈಡೈಲ್, ಪ್ರೇಟರ್ ಆಗಬೇಕು. ಕ್ವೇಸ್ಟರ್ ಆಗಬೇಕು.... ಕಾನ್ಸಲ ಆಗಬೇಕು.... ಅಂದ್ರೆ, ಅಧಿಕಾರ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅದ್ರಿಂದ ಈ ಕೀಳು ವರ್ಗದ ಕ್ಷುದ್ರರನ್ನು ನಾವು ಎದುರು ಹಾಕ್ಕೋಬಾರ್ದು. ರಾಜಕೀಯ ಅಂದ್ರೆ ಕೀಳು ವರ್ಗ ಮೇಲುವರ್ಗಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸೋ ಶಕ್ತಿ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಪದೇಪದೇ ಹೇಳೋದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು, ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲೂ ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಅಂಶವಿದೆ. ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಆರಾಧನೆಯಿಂದಲೇ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತಿ.... ರುಫಸ್ ನೀನು ನಾಟಕಗೃಹದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಶಾಭಾಸಗಿರಿ ಇದೆ...ಆದ್ರೆ, ಕ್ಲೋಡಿಯಾ ಅಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಪಿಶಾಚಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಜೀವನಾನ ವ್ಯರ್ಥ ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ ... ಜನಜೀವನ ಈ ಥರ ಅಪವಿತ್ರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕೆಟ್ಟ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶುದ್ಧ ಜೀವನದ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಮರನಾಗೋದು ನನ್ನ ಜೀವನದ ಗುರಿ ಅಂತಕಾಣುತ್ತೆ. ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯತ್ವ ಬಯಸೋ ಈ ಘನ ರೋಮನ್ ಜನ ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಂತಸ್ಸತ್ವವನ್ನು ಗೌರವಿಸೋ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೇನ ತೋರಿಸಬೇಕು ಅಂತ ನನ್ನ ಬಯಕೆ....

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : (ನಗುತ್ತಾ) ಸಿಸೆರೋ, ಚರಿತ್ರೆ ಯಾರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ ...

ಸಿಸೆರೋ : ಚರಿತ್ರೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ, ಚರಿತ್ರಕಾರ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ....ಒಬ್ಬ ಚರಿತ್ರಕಾರ ಯಾರಾದ್ರೂ ಮಹಾಪುರುಷನಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಚರಿತ್ರಕಾರ ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ ಅಂತಾನೂ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗುತ್ತೆ. ಆದ್ರಿಂದ, ಲುಕ್ಸಿಯಸ್, ನೀನು ನನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉದಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ನನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೊಗಳಿಕೆ ಪದೇ ಪದೇ ಬರಲೇಬೇಕು.... ಅದು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದ ಬಯಕೆ ತಾನೆ ? ಜನ, ಇಂದಿನ ಜನ, ನಾಳಿನ ಜನ, ಒಂದುನೂರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಹುಟ್ಟೋ ಜನ, ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಹುಟ್ಟೋ ಜನ ನನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು, ನಾನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಬೇಕು ಅಂತ ನನ್ನ ಅದಮ್ಯ ಬಯಕೆ ... ಇದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅವಮಾನ, ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲ.

ಯಾಕೇಂದ್ರೆ, ನಾನು ಅಂಥ ಜೀವನ ನಡೆಸ್ತಿದೀನಿ.... ಅಂಥಾ ವಿಚಾರ ಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡ್ತಿದೀನಿ.

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : ಆದ್ರೆ ಸಿಸೆರೋ, ನಾವು ಚರಿತ್ರಕಾರರು ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನ ಅನುಸರಿಸ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಂತ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು.....

ಸಿಸೆರೋ : ಅಂದ್ರೇನು ? ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಸೋದಿಲ್ಲವೆ ? ನೀನು ನನ್ನ ಗೌರವಿಸೋ ದಿಲ್ಲವೆ ? ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲವೆ ?

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : ಸಿಸೆರೋ, ನೀನು ಚರಿತ್ರಕಾರರ ಮೇಲೆ ಇಂಥಾ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿದೆ ಅಂತಾನೂ ಚರಿತ್ರೆ ದಾಖಲು ಮಾಡುತ್ತಲ್ಲಾ ?

ಕೆಟಲಸ್ : ಅಪೆಲ್ಲಾ ಸರಿ, ಆದ್ರೆ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದು, ನನ್ನ ಪದ್ಯ ಕೇಳೋದ ಕ್ಕಲ್ಲವೇ ? ಅದಕ್ಕೇನೂ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲವೆ ? ಯಾರಾದ್ರೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸ್ತೀರಾ ?

ಅಟಿಕಸ್ : ನಾನು, ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬಹುದಾದ್ರೆ ....

ಕೆಟಲಸ್ : ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತೂ ತಡೆದಿದ್ದೇನೆ .... ನಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ತಕ ಅಟಿಕಸ್ ಮಾತಾಡಬೇಕಂದ್ರೆ, ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂತಿರೋದು ನನಗೇನೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ .... ಜೀವನ ನನಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಯಮದ ಪಾಠಗಳನ್ನ ಕಲಿಸಿದೆ....

ರುಫಸ್ : ಈ ನಗರದ ಜಂಜಾಟದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನನಗಿರೋ ಒಂದೇ ಸಮಾಧಾನ ಅಂದ್ರೆ, ಇಂಥ ವಿದ್ವಜ್ಜನ ಸಂಗ, ವಿದ್ವತ್ ಕೂಟ .... ಇದರಲ್ಲಿ, ಈ ಜಂಜಾಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ ಅಟಿಕಸ್ ಮಹಾಶಯರಂಥ ವರ್ತಕರ ವಾರ್ತಾ ಲಾಪ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಂಜಸ ?

ಸಿಸೆರೋ : ರುಫಸ್, ಅಟಿಕಸ್ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಸ್ನೇಹಿತ. ಅವನು ವರ್ತಕ, ಲೇವಾ ದೇವಿ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥ, ಧನವಂತ, ಆದರೂ ನನ್ನಂಥ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಪರಮಾಪ್ತ.... ಅವನ ಅಭಿರುಚಿ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆ, ಜ್ಞಾನಪಿಪಾಸೆ, ವಿದ್ವಜ್ಜನಾ ದರ ಕೆಲವರಲ್ಲಾದರೂ ಇದೆ ಅಂತ, ರೋಮ್‌ನ ಚರಿತಾರ್ಥ ನಡೆದಿದೆ ... ನನ್ನಂಥ....

ಕೆಟಲಸ್ : ಯಾಕೋ, ನನ್ನ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಈಹೊತ್ತು ಅದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ .... ಇದೂ ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರೇಲಿ ಬರುತ್ತೋ ಹೇಗೆ ?

'ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೇ ಮಹಾ ಕವಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆ ಕಮರಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.... ಉದಾಹರಣೆ ಕೆಟಲಸ್ ....'

(ನಗು)

ಸಿಸೆರೋ : ಕೆಟಲಸ್, ನೀನು ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ಮಹಾ ಕವಿಯಾದೆ ? ನಾನಿನ್ನೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳೇ ಇಲ್ಲ !

ಕೆಟಲಸ್ : ಇದೇನು ಬಂತಪ್ಪಾ ಗ್ರಹಚಾರ ? ಈವೊತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಒಂದು ಹಿಂಡು ಕಾಗೆ ನನ್ನ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕೂತುಕೊಂಡವು. ಆಗ್಩ೇ ಜೀವ ಅಳುಕಿತು .... ಇದ್ಯಾಕೋ ಒಳ್ಳೆ ಶಕುನ ಅಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡೆ.... .... ಶಕುನ ನಿಜ ಆಗ್ತಿದೆ .... ನಾನ ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ಮಹಾ ಕವಿ ಆದೆ ?

ಸಿಸೆರೋ : ಹೌದು, ಉತ್ತರ ಹೇಳು .... ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆನಾದ್ರೂ ಪದ್ಯ ಬರೆದಿದ್ದೀಯಾ ?

ಕೆಟಲಸ್ : (ಕ್ಷಮಾಪಣಾ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ಇಲ್ಲಾ.... ಆದ್ರೆ, ಪ್ಲೇಟೋನ ಪ್ರಕಾರ....

ಸಿಸೆರೋ : ಇರಲಿ, ಪ್ಲೇಟೋ ಇಲ್ಲ ಈಗ, ಸಿಸೆರೋ ಇದ್ದಾನೆ .... ಮರೀಬೇಡ ....

ಕೆಟಲಸ್ : ಇರಲಿ ಅಂದುಬಿಟ್ರೆ ಹೇಗೆ ? ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಸ್ನೇಹಿತರೆ, ಈವೊತ್ತು ಬೋನಾಡಿಯಾ ಹಬ್ಬ .... ಸೃಷ್ಟಿಶಕ್ತಿದೇವಿಯ ಹಬ್ಬ.... ನಮಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನ ಕೊಡೋದೇವಿ, ನಮ್ಮ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹೂವು, ಕಾಯಿ, ಹಣ್ಣು, ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯೋ ಹಾಗೆ ಕೃಪೆ ಮಾಡೋ ದೇವಿ, ನಮ್ಮ ದನಕರು, ಆಡು, ಕೋಳಿಗಳು ವೃದ್ಧಿಯಾಗೋ ಹಾಗೆ ವರ ಕೊಡೋ ದೇವಿ ... ಅವಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪದ್ಯಾನ ಈಗಿಂದೀಗ ನಿಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ರಚಿಸಿ ಹೇಳ್ತೀನೆ.... ಒಳ್ಳೇ ಪದ್ಯ ಆಗಿದ್ರೆ, ಲುಕ್ರೆಯಸ್ ಚರಿತ್ರೇಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸೇರಿಸಲಿ. ಈವೊತ್ತು ಶುಭದಿನ ... ನಮ್ಮ ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲಾ ಸೀಸರನ ಮನೇಲಿ ಬೋನಾಡಿಯಾಪೂಜೆ ಮಾಡ್ತಿದಾರಲ್ಲ ... ನನ್ನ ಮನೆ ಮೇಲೆ ಕಾಗೆ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆದಿದ್ದರೆಅದೇನೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ....

ರುಫಸ್ : ಆದ್ರೆ .... ಬೋನಾಡಿಯಾ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡೋದು ಬರೀ ಹೆಂಗಸರ ಕರ್ತವ್ಯ. ನೀನ್ಯಾಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ? ನೋಡೋಕೇನೋ ನಿನ್ನ ಮುಖ ಮುದ್ದು ಮುದ್ದಾಗಿದೆ ನಿಜಾ....

(ನಗು)

ಕ್ವಿಂಟಸ್ ; (ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾ) ; ಓಹೋ ಏನು, ಬಹಳ ತಮಾಷೆ ವಿಷಯ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ ....

ರುಫಸ್ ; ಹಾಂ ! ತಮಾಷೆ ವಿಷಯಾನೆ.... ಬಾ .... ಕ್ವಿಂಟಸ್

ಕ್ವಿಂಟಸ್ ; ಹೂಂ .... ಯಾರ ವಿಷಯ ?

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ ; ನಮ್ಮ ಈ ನವಯುವಕ, ಸಿಸೆರೋನ ಶಿಷ್ಯ ರುಫಸ್, ದವುಡಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದಿರೋ ವಿಷಯ....

ರುಫಸ್ ; ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿ....

ಕ್ವಿಂಟಸ್ ; ಮೊದಲು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಈ ಮಿಶ್ರಿತ ಮದ್ಯವನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೈ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ ; ಆಹಾ ! ಸಿಸೆರೋ, ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ ಕ್ವಿಂಟಸ್‌ಗೆ ನಾವು ಚಿರ ಋಣಿಗಳು. ಈ ಚಳಿಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರ ಜೊತೆ ಕೂತುಕೊಂಡು, ಹಿತವಾದ ಮದ್ಯವನ್ನು ಗುಟುಕುತ್ತಾ ರಾಜಕಾರಣದ ಸಲ್ಲಾಪದ ನಡುವೆ ಕ್ಲೋಡಿಯಾನಂಥ ಸುಂದರ ಯುವತಿಯ ಜೀವನ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡೋದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಚೇತೋಹಾರಿ !

ಸಿಸೆರೋ ; ಲುಕ್ಸಿಯಸ್, ವ್ಯಂಗ್ಯ ಸಾಕು.... ನಮ್ಮ ರೋಮನ್ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಚಾತುರ್ಯ ವಿದ್ಯೆಗಳೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಂಗ್ಯದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯೋದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ ವಿಷಯ. ವೈಚಾರಿಕತೆ ಅಂದ್ರೆ ವಿವೇಕ. ವಿವೇಕವೇ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಪರಮ ಪ್ರಯೋಜನ. ನಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೆ ನೆರವಾಗದ ವೈಚಾರಿಕತೆಯಾಗಲೀ, ವಿವೇಕವಾಗಲೀ ನಾಯಿಮೊಲೆಯ ಹಾಲಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಇದನ್ನ ನಾವೆಲ್ಲ ಮರೀದೇ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಸಾಧಕರಾಗಬೇಕೆ ಹೊರತು, ಕೂಪ ಮಂಡೂಕಗಳಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ಗಣರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಷವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರೋ ಸೀಸರ್, ಕ್ರಾಸಸ್, ಕ್ಲೋಡಿಯಸ್ .... ಈ ಮೂವರು ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ನಿವಾರಿಸೋ ತನಕ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ .... ಇದು ತಮಾಷೆಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ .... ಈ ಕ್ಲೋಡಿಯಸ್‌ನ ಚರಿತ್ರೆ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ? ಇವರೆಲ್ಲಾ ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡೋಕೆ ಹುಟ್ಟಿದೋರಲ್ಲ .... ಇವರ ಪಾಪದ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಉರಿದು ಬೂದಿಯಾಗೋದನ್ನ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದಂಥ ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ ....

ಈತನ್ಮಧ್ಯೆ ನನ್ನನ್ನ ಕಾಡೋಕೆ ಹುಟ್ಟಿರೋ ಮತ್ತೆರಡು ವಿಷಜಂತುಗಳು ಅಂದ್ರೆ, ಆಂಟೋನಿ, ಸೀಸರನ ಬಾಲ .... ಅವನ ಜೊತೆ ಲಂಗ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತಿರುಗೋ ಆ ಹೆಣ್ಣುನಾಯಿ ಸಿಕಿರಸ್ ... ಓಹೋ! ಈ ರೋಮ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಪತ್ತುಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೇ ವಕ್ರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತೆ. ನಾನು ದಮನ ಮಾಡಿದ ಕ್ಯಾಟಲೀನ್ ಒಳಸಂಚನ್ನು ಬಿಟ್ಟು.... ಅಬ್ಬಾ! ಕ್ಯಾಟಲೀನ್ ನಂಥ ರಾಕ್ಷಸ ಮತ್ತೆಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕೋದಿಲ್ಲ. ನಾನಿದ್ದೆ ಅಂತ, ಆ ದುಷ್ಟ ನಿರ್ನಾಮವಾದ .... ರೋಮ್ ಬದುಕಿಕೊಂಡಿತು!

ಲುಕ್ರಿಯಸ್: ಆಯ್ತು ಸಿಸೆರೋ. ಅದೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಮುಗಿತಿರೊ ವಿಷಯ .... ಈವೊತ್ತಿನ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಂದ್ರೆ, 'ಕ್ಲೋಡಿಯಾ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅಧೋಗತಿಗಿಳಿಯುತ್ತಿರುವ ರೋಮಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ' ಅಲ್ವೇ?

ಕೆಟಲಸ್: ಅಲ್ಲ, ಈವೊತ್ತಿನ ವಿಷಯ ಅಂದ್ರೆ, ನಾವೆಲ್ಲ ಗೆಳೆಯ ಸಿಸೆರೋನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರೋದು, ನನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಕೇಳೋದಕ್ಕೆ .... ಅಟಿಕಸ್ ನಿನಗಾದ್ರೂ ನೆನಪಿರಬೇಕು, ನಾವು ಈ ಗೋಷ್ಠೀನ ಹೇಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ವು ಅಂತ? ...

ಅಟಿಕಸ್: (ಗಂಟಲು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ): ಹೌದು, ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೂ ಕ್ಲೋಡಿಯಾಗೂ ಇರೋ ಸಂಬಂಧವನ್ನ ಗಮನಿಸಿ, ನಾವು ನೇರವಾಗಿ ಯಾಕೆ ಕ್ಲೋಡಿಯಾ ವಿಷಯಾನೇ ಮಾತಾಡಬಾರದು ಹೇಳು? ಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರತೀಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿ ಅದು ಯಾರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಅಂತ ಯಾಕೆ ಪೇಚಾಡಬೇಕು?

ಸಿಸೆರೋ: ಹೌದು ಹೌದು. ಈವೊತ್ತಿನ ತುರ್ತಿನ ವಿಷಯ ಕಾವ್ಯ ಅಲ್ಲ, ನೈತಿಕತೆಯ ಅಭಾವ.

ಕ್ವಿಂಟಸ್: ನಾವು ಇನ್ನೊಂದು ಸುತ್ತು ಈ ಮದ್ಯ ಸೇವಿಸಿ ವಿಚಾರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ವಿಮರ್ಶೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು.

ಸಿಸೆರೋ: ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾದಕ ಪೇಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದಿರೋದ್ರಿಂದ, ಈ ಗೋಷ್ಠೀಲಿ ನಾನೊಬ್ಬನಾದರೂ ಸಮನಾದ ತಲೆಯಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ (ನಗುತ್ತಾ) ಅಲ್ಲವೇ? ಹೂಂ.... ನಡೀಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಮದಿರಾರಾಧನೆ ನೀವು ಕುಡೀಬೇಡಿ ಅಂತ ಧರ್ಮ ಬೋಧನೆ ಮಾಡೋಕೆ ನಾನೇನೂ ಪೈಥಾಗೋರಾಸ್ ಅಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : ಹುಂ, ಅದಕ್ಕೇ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ ನೀನು ಜಿರೇಲಿಯಸ್‌ಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಕೊಟ್ಟು ಪಡಖಾನೆ ನಡೆಸ್ತಿರೋದು.

ಸಿಸೆರೋ : ನಾನು ಪಡಖಾನೆ ನಡೆಸ್ತಿರೋದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ .... ರೋಮ್‌ನಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇದ್ಯಲ್ಲಾ ?

ಕೆಟಲಸ್ : ನಿನ್ನ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿ ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿದೆ ಸಿಸೆರೋ, ಹೂಂ! ಈಗ, ಈ ಕವನ....

ರುಫಸ್ : ಪದ್ಯ ಮಾತ್ರ ಈಗ ಬೇಡ ಮಹಾರಾಯ! ಅದೆಲ್ಲಾ ಈಗ ತಲೆಗೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ.... ಈ ನೈತಿಕತೆ ವಿಷಯ ಬೇಕಾದ್ರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹರಟೋಣ.... ಅದಾದ್ರೆ ರಸವತ್ತಾಗಿರುತ್ತೆ....

ಸಿಸೆರೋ : ನೋಡಿ ಗೆಳೆಯರೇ, ಈಗ ರೋಮಿನ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಧೂಮಕೇತುವಿನಂತೆ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬರ್‍ತಿರೋ ಸೀಸರನ ಪ್ರಭಾವಾನೇ ತಗೊಳ್ಳಿ.... ಯಾರು ಈ ಸೀಸರ ? ಅವನಿಗೇನಾದ್ರೂ ರೋಮಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಲಿ ಕಳಕಳಿ ಇದ್ಯೆ ? ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ, ಅದರ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನ ಅವನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡೆಗಣಿಸಿದಾನೆ ಅಂತ ನೋಡಿದ್ರೆ....

ರುಫಸ್ : ಅವನ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿ ಕಾರ್ನೀಲಿಯ, ನಮ್ಮ ವಂಶದ, ಕ್ವಿಂಟಸ್ ಪಾಂಪಿಯಸ್ ರುಫಸ್‌ನ ಮಗಳು. ಪಾಂಪಿಯಾನ ಅವನು ಎರಡನೆ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ರೂ, ಬೇರೆ ಹೆಂಗಸರ ಜೊತೆ ಹೋಗೋದನ್ನ, ಲಕ್ಷಣವಾದ ಹುಡುಗರ ಜೊತೆ ಮಲಗೋದನ್ನ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅಂತಾರೆ.... ಇವಳು, ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರೋ ಹಾಗೆ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಸುಲ್ಲಾನ ಮಗಳು.... ಇಂಥಾ ಮುತ್ತಿನಂತಹ ಹೆಂಡತಿ ಮನೇಲಿದ್ರೂ ....

ಕ್ವಿಂಟಸ್ : ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರೋ ಹಾಗೆ, ಸೆನೇಟರ್ ಕ್ಯಾಟೋನ ತಂಗಿ ಸರ್ವಿಲಿಯಾ ಅವನ ಹಳೇ ಪ್ರೇಯಸಿ.... ಬ್ರುಟಸನ ತಾಯಿ....

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : ಸಿಸೆರೋ, ನನಗೆ ಒಂದು ಅನುಮಾನ ಕಾಡ್ತಾ ಇದೆ. ಬ್ರುಟಸ್ ಇದ್ದಾನಲ್ಲ, ಸೀಸರನ ನೆಚ್ಚಿನ ಬಂಟ, ಅವನು ಸೀಸರನ ಮಗ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾರಲ್ಲ....

ಸಿಸೆರೋ : ಅದೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಆದ್ರೆ ಬ್ರುಟಸ್ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬ ನಿಜವಾದ

ಗೌರವಸ್ಥ. ಐದುನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಜಾಪೀಡಕನಾಗಿದ್ದ ಟಾರ್ಕಿನ ರಾಜನನ್ನು ಕೊಂದ ಮಹಾ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಬ್ರೂಟಸ್‌ನ ವಂಶಸ್ಥ ....

ಕೆಟಲಸ್ : ಅಯ್ಯೋ ! ಅಂತ ಘನವಾದ ವಂಶದ ಕುಡಿ, ಈ ಜೂಲಿಯಸ್ ಸೀಸರ್‌ನ ಪಕ್ಷ ವಹಿಸಿದ್ದು ಎಂಥಾ ವಿಪರ್ಯಾಸ !

ರುಫಸ್ : ಸೀಸರ್ ಎಂಥಾ ಲಂಪಟ ಅಂದ್ರೆ, ಅವನ ಪ್ರೇಯಸಿಯರ ಹೆಸರುಗಳ ಪಟ್ಟೀ ಮಾಡ್ತಾ ಹೋದ್ರೆ ಅದು ಬೆಳೀತಾನೇ ಇರುತ್ತೆ....

ರುಫಸ್ : ಪಾಂಪೆಯ ಹೆಂಡ್ತಿ ಮ್ಯೂಸಿಯಾನೂ ಅವನ ರಖಾವಂತೆ.

ಕ್ವಿಂಟಸ್ : ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ಏನು ? ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹೆಂಗಸರು, ಗಂಡಸರು.... ಅವನಲ್ಲಿ ಅದೇನು ಆಕರ್ಷಣೆ ಇದ್ಯೋ ಅಂತ ...

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : ನೀನು ಅಸೂಯೆ ಪಡ್ತಿದೀಯಾ, ಕ್ವಿಂಟಸ್.... (ನಗು)

ಸಿಸೆರೋ : ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಅಸೂಯೆ ಪಡ್ತಿಲ್ಲ, ಅವನೂ ನನ್ನ ಹಾಗೇನೇ .. ಅಸಹ್ಯ ಪಡ್ತಿದಾನೆ.... ಈ ಸೀಸರ್‌ನ ಹಾವಳಿಗೆ ಕೊನೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ?

ಅಟಿಕಸ್ : ನಮ್ಮ ಕೊಳ್ಳಿ ದೆವ್ವದ ಹೆಂಡ್ತಿನೂ ಬುಟ್ಟೀಗೆ ಹಾಕ್ಕೊಂಡಿದಾನಂತೆ.

ರುಫಸ್ : ಕೊಳ್ಳಿದೆವ್ವ ? ಯಾರು ?

ಅಟಿಕಸ್ : (ನಗುತ್ತಾ) : ಅದೇ ನಮ್ಮ ಕ್ರಾಸಸ್....ಉರೀತಿರೋ ಮನೇನ ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು, ಬೆಂಕಿ ಆರಿಸೋ ಪಡೆಬಿಟ್ಟು, ಆಸ್ತಿ ಕಬಳಿಸ್ತಾನಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೇ ಕೊಳ್ಳಿದೆವ್ವ ಅಂದೆ .

ಸಿಸೆರೋ : ಹಹ್ಹಾ....ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ...ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿದೆ, ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿದೆ! ಅಂದಹಾಗೆ, ಬೆಂಕಿಬೀಳದೆ ಇರೋ ಮನೆಗಳಿಗೂ ಕೊಳ್ಳಿ ಇಟ್ಟು, 'ಈ ಮನೇನ ನನಗೆ ಬಿಡಿಗಾಸಿಗೆ ಮಾರಿ, ಇಲ್ಲಾ, ಇದು ಬೆಂದು ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಬೂದಿನ ಮೈಗೆ ಸವರಿಕೊಳ್ಳಿ' ಅಂತಾನಂತೆ, ಅವನು....

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : ಅನ್ನಬಹುದು ಏನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ.... ಅವನೊಬ್ಬ ಧನಪಿಶಾಚಿ,.... ಅಸಾಧ್ಯ ದುರಾಶೆ. ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಏನೂ ಮಾಡೋಕೂ ಹೇಸದ ನೀಚ.... ಇವನು ಹೆಂಡ್ತೀನ ಸೀಸ್‌ರ್‌ನಿಗೆ ತಲೆಹಿಡಿಯೋದ್ರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಸಿಸೆರೋ : (ವ್ಯಂಗ್ಯ) ಈ ಸೀಸರ್ ಮಹಾನುಭಾವನ ಕೀರ್ತಿ ರೋಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹೊರ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರವಾಗಿದೆ. ನಿನಗೆ ನೆನಪಿರ

ಬೇಕು, ಲುಕ್ಸಿಯಸ್, ಜನ ಏನಂತಿದ್ರು ಅಂತ .... ಸೀಸರ್ ಗಂಡಸಿಗೆ ಹೆಂಗಸು, ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಗಂಡಸು (ನಗು).... ಒಂದು ಸಲ, ನಂಗಿನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ; ಸೆನೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಥಿನೀಯಾದ ರಾಜನ ಮಗಳ ನೈಸಾಗೆ ರೋಮನ್ ಸರ್ಕಾರ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಅವನು ಜೋರಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ತಿದ್ದ. ಬಿಥಿನೀಯಾದರಾಜ ನಿಕೋಮೀಡ್ಸ್ ತನ್ನನ್ನ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ನೋಡ್ಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಂತ ಹೊಗಳಿದ. ಆಗ ನಾನು ಹೇಳ್ದೆ; 'ಸೀಸರ್, ಆ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳೋ ಅವಶ್ಯ ಕತೆ ಇಲ್ಲ, ಸಾಕು. ನಿಕೋಮೀಡ್ಸ್ ನಿನಗೆ ಏನು ಕೊಟ್ಟ, ನೀನು ನಿಕೋಮೀಡ್ಸ್‌ಗೆ ಏನು ಕೊಟ್ಟೆ ಅಂತ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು' — ಅಂದೆ. ಇಡೀ ಸೆನೆಟ್ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿರಿಯೋ ಹಾಗೆ ನಗ್ತು. ಸೀಸರ ಬಾಯ್ಮುಚ್ಕೊಂಡು ಕೂತ್ಕೊಂಡ. ಹಾಗಿತ್ತು, ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರಭಾವ! ನಾನು ಬಾಯಿ ತೆಗೆದ್ರೆ ಸಾಕು ಸಿಡಿಲು ಬಡೀತಿತ್ತು, ಸಿಡಿಲು!

ಕೆಟಲಸ್ : ಕಾವ್ಯದಿಂದ ವಿಷಯ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನ ಅಂದ್ರಿ.... ಹೋಗ್ಲಿ, ಅಂತ ಸುಮ್ನಿದ್ದೆ.... ಅದ್ರೆ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ, ವಿಷಯ ಬದ್ಲಾಗ್ತಾ ಸಿಸೆರೋ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಶಂಸೇಗೇ ಬರ್‍ತಾ ಇದ್ಯಲ್ಲ....

ಸಿಸೆರೋ : ಅಲ್ಲಾ, ಇರೋ ಮಾತು ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.... ಸತ್ಯ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ... ಹಾಂ... ಇನ್ನು ಸೀಸರನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗೋದಾದ್ರೆ, ಮೊನ್ನೆ ಫೋರಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಕುಟ್ತಿದ್ನಲ್ಲಾ ಆ ಪಡ್ಡೆ ಹುಡುಗ ಸರ್ವಿಯಸ್ ಸಲ್ಪಿಸಿಯಸ್....

ಕ್ವಿಂಟಸ್ : ಅವನೂ ಸೀಸರನ ಚೇಲಾನೆ...

ಸಿಸೆರೋ : ಅವನ ಹೆಂಡ್ತಿ, ಪೋಸ್ತುಮಿಯಾನ ನೋಡಿದಿರಾ ?.... ನೋಡೋಕೆ ಒಳ್ಳೇ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದಾಳೆ– ಸೀಸರ್ ಅವಳಿಗೂ ಮೂಗುದಾರ ಪೋಣಿ ಸಿದಾನಂತೆ ...

ಕ್ವಿಂಟಸ್ : ಗೇಬಿನಿಯುಸನ ಹೆಂಡ್ತಿ, ಲೊಲ್ಲಿಯೂ, ನೊನ್ನೆ ಸಂಜೆ ಸೀಸರನ ಮನೆ ಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು, ಎಡ, ಬಲ, ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆನೋಡ್ಕೊಂಡು ಕದ್ದುಮುಚ್ಚಿ ಬಂದೋಳ ಹಾಗೆ ಸರಸರ ಅಂತ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದನ್ನ ನಾನೇ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡೆ....

ಕೆಟಲಸ್ : ಇಂಥವನ ಮನೇಲಿ ಈಗ ಬೋನಾಡಿಯಾ ಪೂಜೆ ನಡೀತಿರೋದು ನ್ಯಾಯವೇ ಅಂತ ಕೇಳ್ತೀನಿ.... ಸೀಸರನ ಸೈನಿಕರ ಸಮರಗೀತೆ ಯಾವುದು ಗೊತ್ತೆ? "ದಾರಿಬಿಡಿ, ದಾರಿಬಿಡಿ, ಮಿಂಡರ ಗಂಡನ ಮೆರೆಸುತ । ಬಂದೆವು ಬಕ್ಕತಲೆ ಶೂರನ ಕುಣಿಸುತ । ಮುಚ್ಚಿಡಿ, ಬಚ್ಚಿಡಿ ಹೆಂಡಿರ, ಜೋಪಾನ । ಬಿದ್ದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ, ಖಂಡಿತ ಸತ್ಯಾನಾಶ । ಆಗುವವರೆಲ್ಲರು ಅವನ ವಶ । "

ಸಿಸೆರೋ : ಏನು ಮಾಡೋದು? ನಾಚಿಕೆ ಕೆಟ್ಟೋರು ಊರಿಗೆ ದೊಡ್ಡೋರು. ಅವನಿಗೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಾನ ಇದೆಯಲ್ಲ.... ಅಂದ್ಹಾಗೇ ಈ ರಾತ್ರಿ ಅವನ ಪ್ರೆಯಸಿಯರೆಲ್ಲಾ ಅವನ ಮನೆಲೇ ಸೇರಿರೋದ್ರಿಂದ, ಅವನು ಯಾರಾದ್ರೂ ಒಬ್ಬ ಹುಡಗನ್ನ ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತೇನೋ ... (ನಗು)....

ಲುಕ್ರೆಯಸ್ : ಹೌದು ಸಿಸೆರೋ, ಆದ್ರೆ, ಈ ಕ್ರಾಸಸ್, ಕ್ಲೋಡಿಯಸ್ ಇವರೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಆಪ್ತರಾಗಿದ್ರಲ್ಲವೆ ? ಈಗ್ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ?

ಸಿಸೆರೋ : ಕ್ಯಾಟಲೀನನ ಒಳಸಂಚನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡೋ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ರು ನಿಜ. ನನ್ನ ಸಮರ್ಥ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪಾಂಪೆಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನ ರಕ್ಷಿಸಿದೆವು. ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನ ನಾನು ಕಾಪಾಡಿದೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಜೀವನವನ್ನೇ ಪಣವಾಗಿಟ್ಟು ಈ ಗಣರಾಜ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಆದ್ರೆ .... ಆದ್ರೆ.... (ಗದ್ಗದಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ)

ಕ್ವಿಂಟಸ್ : ಅಣ್ಣಾ.... ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡ್ಕೋ....

ಸಿಸೆರೋ : ಹೆದರಬೇಡ ಕ್ವಿಂಟಸ್, ನೀನು ಯಾವಾಗ್಻ೂ ನನ್ನ ಜೊತೆಗಿರು.... ಈ ಪಿಂಡ ಇಂಥದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಜಗ್ಗೋದಿಲ್ಲ.... ಸಿಸೆರೋ ಯಾರು, ಏನು ಅನ್ನೋದನ್ನ ಪ್ರಪಂಚ ಯಾವತ್ತೂ ಮರೀದೇ ಇರೋ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಸ್ಮಾರಕಾನ ನಿರ್ಮಿಸ್ತೀನಿ ನೋಡ್ತಿರು.

ಕೆಟಲಸ್ : ಸಿಸೆರೋ, ನಮ್ಮ ಈ ಕೂಟ ತುಂಬಾ ಗಂಭೀರವಾಗ್ತಾ ಇದ್ಯಲ್ಲಾ .... ನಿನ್ನ ಈ ಉದ್ವೇಗಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಅಂತ ಕೇಳಬಹುದೇ ?

ಸಿಸೆರೋ : ಎಲ್ಲಾ ಕೃತಘ್ನರು, ಕೆಟಲಸ್. ಯಾರನ್ನೂ ನಂಬೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ಕಾಲ. ನಮ್ಮ ಕಾಲಮೇಲೆ ನಾವು ನಿಂತ್ಕೋಬೇಕು. ನಾವು ಏನು ಅನ್ನೋದನ್ನ

ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮೆಹನತ್ತಿನಿಂದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದನ್ನ ನಾನು ಮಾಡ್ತೀನಿ.... ನನ್ನ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಉದಾಸೀನವಾಗಿರೋ ಈ ಪಾಂಪೆ ಕೂಡ ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನಾತನೆ ನೊಡ್ತಿರು, ಲುಕ್ಸಿಯಸ್.... ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರೇಲಿ ಇದೂ ಬರುತ್ತೆ.

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : ಅದು ಸರಿ, ಈಗ ಏನಾಯ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳ್ತೀಯಾ ಸಿಸೆರೋ ?

ಸಿಸೆರೋ : ನಾನು ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸಾನ ಬಣ್ಣಿಸಿ, ಆಯ್ದ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ರಚಿಸಿದ ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಮಿತ್ರ ಅಂದ್ಕೊಂಡಿದ್ದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಪಾಂಪೇಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದೆ. ಪತ್ರ ಲೇಖನದ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟ ಮಾದರಿ .... ಕ್ಯಾಟಲೀನನ ಒಳ ಸಂಚನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಸಾಹಸದಿಂದ, ಬುದ್ಧಿವಂತ್ತೆಯಿಂದ ಹೇಗೆ ವಿಫಲ ಗೊಳಿಸಿ ಪಾಂಪೆಗೆ ಮಹದುಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿದೆ.... ಆದ್ರೆ ಅವನಿಂದ ತೀರ ತಡವಾಗಿ ಬಂದ ಉತ್ತರ ನೋಡಿ ನನ್ನ ರಕ್ತ ತಣ್ಣಗಾಯ್ತು. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಅನ್ನೋದೇ ಇಲ್ಲವೆ ಅಂತ ಅನುಮಾನ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತು ಎಂಥೆಂಥ ಖದೀಮರು ಒಳ ಸಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ರು, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿದರು ಅಂತ.... ಲೆಂಟುಲಸ್ ಒಬ್ಬನ್ನ ನಾನು ಮುಗಿಸಿದ್ರೂ ಸಾಕಿತ್ತು, ರೋಮನ್ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸ್ರು ಅಜರಾಮರವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ. ಆದ್ರೆ, ಆ ಒಳಸಂಚಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿಳ್ಳೆ ಕೂಡ ಉಳೀದ ಹಾಗೆ ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡಿ, ಪಾಂಪೆಯ ಅಧಿಕಾರ ಅಬಾಧಿತವಾಗಿ ಉಳಿಯೋದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇವನು ಕೊಟ್ಟ ಬಹುಮಾನ ಏನು ?

ಕೆಟಲಸ್ : ಹೌದು, ಏನು ? ಮಾರ್ಕಸ್ ಟುಲ್ಲಿಯಸ್ ಸಿಸೆರೋಗೆ ಅವಮಾನ ! ಛೆ....ಛೆ....

ಸಿಸೆರೋ : ಪಾಂಪೆಯ ಅಧಿಕಾರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಪಕ್ಷದಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಲಬೇಕಾಯ್ತು....ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಿದೆ. ನನಗೇನಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ? ಆದ್ರೆ ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಬವಣೆ ಪಟ್ಟೆನೋ ಅವ್ನೇ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಉದಾಸೀನ ವಾಗಿದಾನೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ....

ಕ್ವಿಂಟಸ್ : ಮಾರ್ಕಸ್....

ಸಿಸೆರೋ : ಪಾಂಪೆ ನನಗೆ ಬರೆದ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ, 'ಓಹೋ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆಯಾ? ಹುಂ.... ಸರಿಬಿಡು'– ಅಂತ ಬರೆದಿದಾನೆ. ಒಂದೇ ಒಂದಾದ್ರೂ ಶಾಭಾಶ್ ಇಲ್ಲ... ನನ್ನ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಲ್ಲ, ಕೃತಜ್ಞತೆ ಇಲ್ಲ .. ನಾನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಕೇಳಿ, ಆ ವೇಳೇಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ರೆ ಕ್ಯಾಟಲೀನ್' ಲೆಂಟುಲಸ್ ಕಥಗಸ ಮತ್ತು ಅವರ ಘಟಾಲವಿಮ್ಮ ನ ಇತರ ದೇಶದ್ರೋಹಿ ದರೋಡೆಕೋರರು, ಪುಂಡರು, ಈ ಭವ್ಯವಾದ ರೋಮ್ ಅನ್ನೇ ಹುರಿದು ಮುಕ್ಕಿಬಿಡ್ತಿದ್ರು ...

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : ಸಿಸೆರೋ, ಈ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸವಿವರವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಅಂತ ಭರವಸೆ ಕೊಡ್ತೀನಿ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆೀನ ಮುಂದು ವರೆಸೋಣ....

ಕೆಟಲಸ್ : ಹಾಂ ! ಅಂತೂ ಕೊನೆಗೆ ಕ್ಯಾಟಲೀನ್ ಹಂತಕನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಕ್ವಿಂಟಸ್ ನ ಗಮನವನ್ನು ನಮ್ಮ ಖಾಲಿ ಪಾನಪಾತ್ರೆಗಳತ್ತ ಹರಿಸಲಪ್ಪಣೆಯೆ ?

ಕ್ವಿಂಟಸ್ : ಅತಿಥಿಗಳ ಸೇವೆಗೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧ ! ನಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳದ ಬಲದಿಂದ ಪಡಖಾನೆನಡೆಸ್ತಿರೋ ಔರೇಲಿಯಸ್ ಒಳ್ಳೇ ಚುರುಕಾದ ಮದ್ಯವನ್ನೇ ಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತಗೊಳ್ಳಿ, ಇದು ಔರೇಲಿಯಸ್‌ನ ವಿಶೇಷ ಮದ್ಯ ಮಿಶ್ರಣ. .... ರೋಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕೋದಿಲ್ಲ !

(ಚಪ್ಪಾಳೆ— ಹೆಣ್ಣು ಗುಲಾಮರು ಮದ್ಯವನ್ನು ತಂದು ಬಟ್ಟಲಿಗೆ ಸುರಿಯುತ್ತಾರೆ)

ಸಿಸೆರೋ : ನನ್ನ ಬಂಡವಾಳದ ಚುರುಕು ಹೇಗಿದೆ ?

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : ಚುರುಕಾಗೇ ಇದೆ. ಸಿಸೆರೋ ... ನಾನು ಕ್ಯಾಟಲೀನನ ಒಳಸಂಚಿನ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಪಾತ್ರದ ಮಹತ್ವ ದ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನವೇ ಇಲ್ಲ.... ನಿನ್ನ ಬಂಡವಾಳಾನ ನೀನು ಹೀಗೆ ಅತಿ ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡೋದು ಮಾತ್ರ....

ಸಿಸೆರೋ : ಧನ್ಯವಾದಗಳು, ಲುಕ್ಸಿಯಸ್, ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಚಲಾವಣೇಲಿರೋಕೆ ಇಷ್ಟಪಡ್ತೀನಿ.

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : ನೀನು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ನನ್ನದೊಂದು ಅನುಮಾನ ಹೇಳಲೇ ?

ಸಿಸೆರೋ : ಹೇಳು, ಲುಕ್ಸಿಯಸ್. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ನಾನು ಒಪ್ಪಲು ಸಿದ್ಧನಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನಷ್ಟು ನೆನ

ಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೇದು.

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : ಆಯ್ತು. ನನ್ನ ವಿಚಾರ ನಿನಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಖುಷಿ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೂ, ಇತಿಹಾಸಕಾರನಾಗಿ, ನನಗನಿಸಿದ್ದನ್ನ ಹೇಳ್ತೀನಿ. ಕ್ಯಾಟಲೀನನ ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡಿ, ತಾವು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಮುಖರಾಗೋ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸೀಸರ್, ಕ್ರಾಸಸ್ ಮುಂತಾದವರು ತಾವೇ ಮುಂದೆ ಬರಲು ಹಿಂಜರಿದು, ಈ ಕೆಲಸಾನ ನಿನ್ನಿಂದ ಮಾಡಿಸಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ ? ಅಂದ್ರೆ, ಅದೇನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಹತ್ವದ್ದು ಅಂತ ಅಲ್ಲ....

ಸಿಸೆರೋ : ಏನು ಏನು ನೀ ಹೇಳೋದು ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ ?

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನ ಕೊರೀತಾ ಇದೆ. ಒಳಸಂಚಿನ ವಿಚಾರಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅನಂತರ ಇವರೆಲ್ಲಾ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳತಾ ಇರೋ ರೀತಿ ನೋಡಿ ...

ಸಿಸೆರೋ : ಆದ್ರೆ ನಿನ್ನ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ, ಹೇಳ್ತೀಯಾ?

ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ : ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು ಸಿಸೆರೋ, ಕ್ಯಾಟಲೀನ ತಾನು ಬಡಬಗ್ಗರ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಪಕ್ಷಪಾತಿ, ಅವರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ರಕ್ಷಕ ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಬಂದೋನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಶ್ರೀಮಂತರ ಶತ್ರುವಾದ, ಪಾಂಪೆಯ ವಿರೋಧಿಯಾದ. ಸೀಸರ್, ಕ್ರಾಸಸ್ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಯಾರು ? ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದೋರು, ಗೌರವಸ್ಥರು, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಜನ. ತಾವು ಕ್ಯಾಟಲೀನನ ವಿರೋಧಿಗಳು ಅಂತ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಶ್ರೀಮಂತರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕೋದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರೋದಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆ— ಸಿನೇಟ್ ಪೂರ್ತಿ ಶ್ರೀಮಂತರ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಇನ್ನು, ಬಡಬಗ್ಗರ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳು ಅಂತಾನೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳೋದು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಂತರ ಪರ ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬೆಂಬಲ ಸಿಕ್ಕೋದಿಲ್ಲ, ಕ್ಯಾಟಲೀನನ ಬಲ ಹೆಚ್ಚುತ್ತೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಲಿ, ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನ ಎದುರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಬಡಬಗ್ಗರ ಸಹಾನುಭೂತೀನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಕ್ಯಾಟಲೀನನನ್ನು ಸದೆಬಡಿದು, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡ್ಯೋದು ಹೇಗೆ? ಅದಕ್ಕೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ನೀನು ಅಮಾಯಕನಾಗಿ, ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದ ವಕ್ತಾರನಾಗಿ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿ ಸೀಸರನ ರೊಟ್ಟಿ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಸಿಸೆರೋ : (ಹತಾಶನಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಿರುಚುತ್ತಾ) ಇಲ್ಲ.... ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ .... ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ, ನನ್ನ ಶ್ರಮ, ನನ್ನ ಆದರ್ಶ, ನನ್ನ ನಿಷ್ಠೆ, ನನ್ನ ಜೀವನದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಸಾಧನೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅರ್ಥಹೀನವಾಗಿ ರೋದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.... ನನ್ನಿಂದ ರೋಮ್‌ನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉದ್ಧಾರ ವಾದುದು ಮೋಸವಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳಲ್ಲ, ನನ್ನ ಜೀವನ ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲ....

ಕ್ವಿಂಟಸ್ : ಲುಕ್ಸಿಯಸ್, ಸಾಕು ನಿನ್ನ ವಿಪರೀತದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ಚರಿತ್ರಕಾರ, ನಡೆದುದನ್ನು ನಡೆದ ಹಾಗೆ ಬರೆದಿಡಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಅದಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿ, ತನ್ನ ಊಹಾಪೋಹಗಳನ್ನು ಹೊಸೆಯಬಾರದು. ಇದೇನು, ಎಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿ ನಿದ್ದೆಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ .... ಕುಡಿದದ್ದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು.... ಊಟ ಬರಲಿ .. ರುಫಸ್, ಏಳು ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವಿಯಂತೆ.... ಕೆಟಲಸ್, ಏಳು, ಏಳು— ನಿನಗೆ ನಿನ್ನ ಮಿತಿಯೇ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ .. ಅಟಕಸ್, ಇದೇನು, ನೀನು ಕೂಡ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿದ್ದೀಯಾ ?

ಕೆಟಲಸ್ : (ಎಚ್ಚರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ತೊದಲುತ್ತಾ)ಹಾಂ.... ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನ ಕ್ಲೋಡಿಯಾ ಮನೆ ನೋಡಿದೀರಾ ಯಾರಾದ್ರೂ? ರುಫಸ್ ನೋಡಿ ದಾನೆ........ಅವಳ ಮನೆ ಮಹಡಿ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡ್ರೆ, ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ನಾನಗೃಹ ಇರೋದು ಕಾಣುತ್ತೆ........ ಕ್ಲೋಡಿಯಾ ದಿನಾ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡೋ ಬೆತ್ತಲೆ ಗಂಡಸರನ್ನ ನೋಡ್ತಾಳೆ.... ಆಮೇಲೆ, ತನ್ನ ಗುಲಾಮರನ್ನ ಕಳಿಸಿ, ತನಗಿಷ್ಟ ಬಂದೋರನ್ನ ಸ್ನಾನಗೃಹದಿಂದ ಕರೆಸಿ ಕೋತಾಳೆ.... ಹ ಹ್ಹಾ ಹ್ಹಾ ...

ಸಿಸೆರೋ : ಲುಕ್ಸಿಯಸ್ ನಿನ್ನ ಸುಳ್ಳು ಚರಿತ್ರೇನ ಜನ ನಂಬಬಾರದು .... ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೂಂದ್ರೆ.... ನೀನು ಅದನ್ನ ಬರೀಲೇಬಾರದು, ನನ್ನ ಆಣೆ. ಅಷ್ಟೂ ಮೀರಿ ಏನು ಬರೆದದ್ದೇ ಇದ್ರೆ, ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಮೀರಿ, ಅದು ಪ್ರಕಟ ಆಗದ ಹಾಗೆ ನಾನು ಎಚ್ಚರವಹಿಸುತ್ತೇನೆ .. ನಿಜವಾದ ಇತಿಹಾಸ ವನ್ನು ನಾನೇ ಬರೀತೇನೆ.... ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಟಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೀತೇನೆ ... ಕಾವ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೀತೇನೆ... .... (ಕಾವ್ಯ ಓದುವ ಗಂಭೀರ ಧಾಟಿ ಯಲ್ಲಿ) "ಓ ರೋಮಿನ ಅದೃಷ್ಟವೇ, ಅದೃಷ್ಟ ... ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಆಗಿ ನಾ ಅಧಿಕಾರ ಹಿಡಿದ ದಿನವೇ ರೋಮಿನ ಪವಿತ್ರ ಜನ್ಮದಿನ....

ಲುಕ್ರಿಯಸ್ : ನಾನೇ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲ....ನಾನು ಕೇವಲ ಚರಿತ್ರಕಾರ.

ಕೆಟಲಸ್ : ಮಹಾಕವಿ ಕೆಟಲಸ್ ಹೇಳ್ತಾನೆ, ಕಿವಿ ನಿಮಿರಿಸಿ ಕೇಳಿ : ನಿಶ್ಶಬ್ದ ಗೋರಿಯೊಳಗೂ ಸುಖದ, ಸಮಾಧಾನದ ಅನುಭವ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಪಠಿಸುವ ದುಃಖದ ಗೋಳು ಕರೆಯುನದಾವ ಕಾಲಕೆ ಮೆಲಕು ಹಾಕಲು ಕಾದಿಡಬೇಕು ? ಇದ ತಿಳಿದುಕೋ, ಕೊಂಚ. ಪ್ರೇಮದಿಂದ, ಸ್ನೇಹದಿಂದ, ಉದುರಿದ ಕಂಬನಿಯೊಂದು, ನಿಶ್ಶಬ್ದದೆಡೆಗೆ ಹರಿದರೆ, ಅಕಾಲ ಮೃತ್ಯುವೇ ಬರಲಿ, ಭಯವಿರದು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ಪ್ರೇಮಶಕ್ತಿಯೊಂದಿರಲಿ....

ಲುಕ್ರಿಯಸ್ : ಚರಿತ್ರಕಾರರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತರೋದು ಪರಮ ಅನ್ಯಾಯ, ಚರಿತ್ರೆ ಕ್ಷಮಿಸೋದಿಲ್ಲ.

ಸಿಸೆರೋ : ಲುಕ್ರಿಯಸ್, ನೀನು ತುಂಬಾ ಕುಡಿದಿದೀಯಾ.... ○

ಯಾವ ಟೀಕೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ........

ನವದೆಹಲಿ. ಡಿ. 7 (ಯು. ಎನ್ .ಐ)- ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ 32 ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರ ಕೊಲೆಗಳಾಗಿದ್ದು ಅವರ 44 ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟೇತರರು ಈ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಎಸಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಸಭೆ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

(ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಸುದ್ದಿ)

ಅನುಭವ

ನಾನೇಕೆ ಅಮೇರಿಕಾ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆ ?

○ ಡಾ॥ ಎ. ಎಸ್. ನಾಗರಾಜ

ನಾನು ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹೋಗಿದ್ದು 1956 ರಲ್ಲಿ. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ ಡಿಗ್ರಿ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ ಹಾಗೇ ಅಲ್ಲಿನ ರಂಗು ರಂಗಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡು, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಅನುಭವ ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಒಂದು ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಬರೋಣ ಎಂದು. ಏಳು ವರ್ಷ ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ನಂತರ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಸುಂದರವಾದ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಮನಸೋತೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಶೋಧಕರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಆಸಕ್ತಿ ತಲ್ಲೀನತೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರಕವಾಗಿತ್ತು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರಜ್ಞಾನ, ಆಳವಾದ ಅನುಭವ ಇದ್ದರೂ ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕಂಡು, ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಉತ್ತೇಜನ, ಗೌರವ, ಕೈ ತುಂಬ ಸಂಬಳ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.

ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವುದು, ಅವರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು ಸುಲಭ. ಅವರ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಮುಗುಳ್ನಗೆ–ಸ್ವಲ್ಪ ಗುರುತಾದರೆ ಸಾಕು ಏಕವಚನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಸುವಷ್ಟು ಆತ್ಮೀಯರಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹುಡುಗರೊಂದು ಗುಂಪು ಹುಡುಗಿಯರೊಂದು ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೆರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಸ್ನೇಹಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ಸುಂದರವಾದ ಅನುಭವ. ಒಬ್ಬಳು ಅಮೇರಿಕನ್ ಹುಡುಗಿ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತೆಯಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾದಳು (ಹೆಸರು ನ್ಯಾನ್ಸಿ).

ಅಮೇರಿಕಾದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯ ತುಂಬಾ ಮನ ಮೋಹಕವಾದದ್ದು ಯೆಲ್ಲೊಸ್ಟೋನ್ ಮತ್ತು ಯೋಸೆಮಿಟಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪಾರ್ಕು ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅದ್ಭುತ ಕಾಡುಗಳು, ಝರಿಗಳು, ಜಲಪಾತಗಳು, ನೆಲದಿಂದ ನೂರು ಅಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರುವ ನೀರಿನ ಬುಗ್ಗೆಗಳು, ಕಾಡುಮೃಗಗಳು, ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಕ್ಯಾನ್ ಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಅಡಿ ಕೆಳಗಿರುವ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿ ಮತ್ತು ನದಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ನನ್ನನ್ನು ಕೈ ತೆರೆದು ಪ್ರೀತಿ ಯಿಂದ 'ನೀನಿಲ್ಲೇ ಇರು' ಎಂದು ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಟ್ಟವು.

ಇವೆಲ್ಲದರ ಜತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ನಿತ್ಯಜೀವನ ಎಷ್ಟು ಸರಳ ಮತ್ತು ಸುಲಭ. ಮನೆ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸ ಹಗುರ ಮಾಡುವ ಸಲಕರಣೆಗಳು, ಸುಮಧುರ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸ್ಟೀರಿಯೋ ರೇಡಿಯೋಗ್ರಾಮ್ ಮತ್ತು ಟೇಪ್‌ರಿಕಾರ್ಡರು. ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಜಟ್-ಪಟ್ ಕೆಲಸ. ಲಂಚವಿಲ್ಲ, ನಾಳೆ ಬನ್ನಿಗಳ ಪುನರುಚ್ಚಾರಣೆ ಇಲ್ಲ. ಗಡಸಾಗಿ 'ಏನ್ರೀ ಬೇಕು' ಎಂದು ಕೇಳುವ ವರ್ತಕರಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಮುಗುಳ್ನಗೆಯಿಂದ, ಸಿಹಿ ಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ವರ್ತಕರು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಗೌರವ. ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸರೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿಸಿ, ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ ನಗುನಗುತ್ತಾ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ಕಾರುಗಳಿಗೆ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದಾಗ, ಮಾಲೀಕರುಗಳು ಕೆಳಗಿಳಿದು, ನಗುಮುಖ ದಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಹೇಳಿ, ಕೇಸ್ ಹಾಕುವುದಿಕ್ಕೆ ಇನ್ಷೂರೆನ್ಸ್ ನಂಬರು ಬರೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ! ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ನಿಮ್ಮ ಮುಖ ನೋಡದೆ ತಿಂಡಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದರಿ, ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರಕ್ಕೂ ಕಾಯದೆ ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಕೊಳಕು ಮಾಣಿಗಳಿಲ್ಲ. ಶುಭ್ರವಾದ ಯೂನಿಫಾರಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ನಿಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ನಿಂತು ಮುಗುಳ್ನಗೆಯಿಂದ 'ಹೈ' 'ಗುಡ್‌ಮಾರ್ನಿಂಗ್' ಇತ್ಯಾದಿ ಹೇಳಿ, ನಿಮ್ಮ ಅವಶ್ಯ ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಯುವಕ ಯುವತಿ ಮಾಣಿಯರು!

ಸಾಕು, ಸಾಕು, ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಭಾರತದಿಂದ ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚಾದೀತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ನ್ನು, ಸುಲಭ ಜೀವನವನ್ನು, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವವನ ಎಂಥಾ ಮೂರ್ಖ ಎಂದು ನಿಮಗನ್ನಿಸಬಹುದು. ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮಂತೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಗಿಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದೆ ನನ್ನನ್ನು ಓಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳೋಕಾಗುತ್ತೆ–ಬೇರೆ ಗೌರವ ಪೂರ್ವಕ

ವಾದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕ
ಣುವ ಅಂತಹ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ.

ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರಭಸದಿಂದ ಓಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ—ಕಾರುಗಳು, ಜೆಟ
ವಿಮಾನಗಳು, ಮಾತ್ರವಲ್ಲ- ಕಂಪನಿಗಳ ಮೇನೇಜರುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಹೋಟೆ
ನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ತಿಂಡಿ ಕೊಡುವ ವಾಣಿ (ನಿ) ಯರುಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗಾಲೋಟದಿಂ
ಓಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅತಿ ವೇಗದಿಂದಲೇ ಮಾ
ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ವಿಜ್ಞಾನಿ ನೀವ
ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಲೇಖ
ಬರೆದುಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ವೇಗದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ನನಗಂತೂ ತುಂಬಾ ಉದ್ವೇಗ ಉಂಟ
ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ರಜೆ ಪಡೆದು ಒಂದು ಪಾರ್ಕಿಗೋ, ಸಮುದ್ರತೀರಕ್ಕೋ
ವಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಹೋದಾಗ ಕೂಡ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗಾಲೋಟದಿಂದ
ಓಡುವ ಕಾರುಗಳ ಜತೆಗೆ ನಾವೂ ಹೆಣಗಾಡಲೇ ಬೇಕು. ವಿಹಾರ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಲುಪಿ
ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಜನಸಂದಣಿ, ರೇಡಿಯೋ ಟೇಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್‌ಗಳ ಧಾಂದಲೆ, ಈ
ಜುವ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಜನ. ಒಂದು ಭಾರಿ ಸಮಾರಾಧನೆಗೆ ಹೋದರೆ ನಮ
ಎಷ್ಟು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೋ, ಅಷ್ಟೇ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಅಮೇರಿಕಾದ ವಿಹಾರ ಸ್ಥ
ಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು.

ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟು ಸ್ಟೋರುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೇ
ಳವಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಆಸೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಕ ಜಾಹಿರಾತುಗಳು ಕಲಿಸುತ್ತವೆ, ಪ್ರೋ
ಸುತ್ತವೆ, ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರು ಇಬ್ಬರು
ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಲವಾರು ಸಂಸಾರಗಳಲ್ಲಿ 8 ಗಂಟೆ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾ
ನಂತರ 2-3 ಗಂಟೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಮನೆಗೆ ಬರು
ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುಸ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತು ಟಿ. ವಿ. ನೋಡಿ ಅದ
ಮುಂದೆಯೇ ಊಟ ಮಾಡಿ, ಕಾಲೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವುದು. ಹೆಂಡ
ಮಕ್ಕಳಿಗೇ ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮಂತಹ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಸಮಯ ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದಾರು

ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ
ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಜತೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಜತೆ, ಹರಟೆ ಕೊಚ್ಚುವುದಕ
ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂಟಿತನ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸ್ನೇಹ ಅಷ್ಟೊಂದು ಆಳವಾದದ್ದಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಂದರೂ, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ 200 ಜನ ಭಾರತೀಯರು ಕೂಡ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಜತೆ ಆಳವಾದ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ನಾನು ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು, ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಮೇತ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಯ್ತು. ನಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೇ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಅವರೆಲ್ಲಾ 100% ಅಮೇರಿಕನ್ನರು. ನಮಗೆ ಯಾರ ಮನೆಗಾದರೂ ಹೋಗಬೇಕು ಯಾರೊಡನೆಯಾದರೂ ಹರಟೆ ಕೊಚ್ಚಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಸೆ ಬಂದಾಗ, ಯಾರಿಗಾದರೂ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ "ಜಾನ್ ಇವತ್ತು ನಿಮಗೆ ಬಿಡುವಾಗಿದೆಯೇ" ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಜಾನ್‌ಗೆ "ಕಾರು ತೊಳೆಯುವ ಕೆಲಸ, ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇತ್ಯಾದಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದಿನವಾರ ಒಟ್ಟು ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡೋಣ ಎಂಬ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರ ರಿಚರ್ಡ್‌ಗೆ, ಜೋಗೆ, ರಾಬರ್ಟ್ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಬ್ಬರ ನಂತರ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಅದೇ ಉತ್ತರ. ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು, ಕಡೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ರಾಜನ್‌ಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನಿಂದ ಮಾತ್ರ" ಕೆಲಸ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತೆ, ನಾಳೆ ಮಾಡಿದರಾಯಿತು. ಖಂಡಿತ ಬನ್ನಿ ಇಲ್ಲೇ ಊಟ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ" ಎಂಬ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಥವಾ ಮತ್ತಿಬ್ಬರು ಭಾರತೀಯ ಮಿತ್ರರಿಂದ ಕೂಡ ಆತ್ಮೀಯ ಆಹ್ವಾನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ಓದಬೇಕು ಬರೆಯಬೇಕು ಅವರ ಸಮಯ ನಾವು ತಾನೆ ಎಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯ ಹಾಗಾಗಿ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತರ ಕೊರತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ನಾನು ಇಲಿನಾಯ್ಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ವರ್ತಮಾನ: ಟೆಕ್ಸಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಹೋಗಿ 3-4 ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಕೆಳಗಿದ್ದ ಜನರ ಮೇಲೆ, ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸದೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿ 18 ಜನರನ್ನು ಕೊಂದ. ಅವನಿಗೆ ಜನ ಗುಂಡಿನೇಟಿಗೆ ಸಾಯುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಆನಂದ. ಅವನ ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ತುಂಬಾ ನೊಂದಿತ್ತಂತೆ. ನೊಂದು ನೊಂದು ಅವನ ಬುದ್ಧಿ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತಂತೆ-ಭಾರತದಲ್ಲೂ

ನೊಂದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯೇನಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ನೋವಿಗೆ ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲದ ಜನರನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಇಲಿನಾಯ್ಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅರ್ಬಾನ ಕ್ಯಾಂಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾರತೀಯ ಮಿತ್ರನೊಬ್ಬ ಸಿನಿಮಾದ 2 ನೇ ಆಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮುಗಿದ ನಂತರ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ 7-8 ಜನ ಅಮೇರಿಕನ್ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗೀರುರು ಬಂದು ಇವನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಕೋಲು, ಸೈಕಲ್ ಚೈನ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ, ಅವನು ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿ ಬೀಳುವ ತನಕ ಹೊಡೆದರು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದೃಷ್ಟ ವಶಾತ್ ಒಂದು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಅದೇ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿದವನನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಓಡಿಹೋದರು. ಹೊಡೆದವರಿಗೂ ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡವನಿಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜಗಳವಂತೂ ಆಗಿರಲೂ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ನಿಸ್ಸಹಾಯ ಹುಡುಗ ಏಟಿಗೆ ವಿಲಿ ವಿಲಿ ಒದ್ದಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಆನಂದ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಚಿಕಾಗೋ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನರ್ಸುಗಳ ಹಾಸ್ಟೆಲಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಹದಿನೈದೋ ಹದಿನಾರೋ ಹುಡಿಗಿಯರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನಾಗಿ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಸಂಭೋಗಿಸಿ (ರೇಪು) ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ್ದ. ಒಬ್ಬಳು ಮಾತ್ರ ಮಂಚದ ಕೆಳಗೆ ಉರುಳಿಕೊಂಡು ಆವನಿಗೆ ಕಾಣಿಸದೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಳು. ಒಬ್ಬ ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ 100 ಜನ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ರೇಪ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂದಿದ್ದ. ನಾವು ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದ ಬರ್ಕ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರವೇ ಒಬ್ಬಾಕೆಯನ್ನು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಇದೇ ರೀತಿ ಕೊಂದಿದ್ದ ಇದು ಅವನ 14 ನೆಯ ಕೊಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಯಾನ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋ ಪಟ್ಟಣ ನಾವಿದ್ದ ಬರ್ಕ್ಲಿ ನಗರದಿಂದ 18 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿತ್ತು; ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಂತೂ ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಹೊಸ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಕೊಲೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಬ್ಬ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಆಮ್ಲ ಸುರಿದು ಕೊಂದರೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಬೆಡ್‌ರೂಮಿಗೆ ಗ್ಯಾಸ್ ತುಂಬಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದ. ಈ ಕೊಲೆಗಾರರು 8-10 ವರ್ಷದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂಡ ರೇಪು ಮಾಡಿ ಸಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು- ನಾವಿದ್ದ ಊರುಗಳಲ್ಲೇ ಇಂತಹ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಸರದಿ ಬರುತ್ತೋ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಸದಾ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಕೊಲೆಗಡುಕರು, ಸಾಮಾನು

ಮಾರುವ ವರ್ತಕರಂತೆ ಬಂದು, ಬೆಲ್ ಮಾಡಿ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಸಿ, ಬಂದೂಕ ತೋರಿಸಿ ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಹೆಂಗಸನ್ನು ರೇಪ್ ಮಾಡಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ನಾನೇ ಬೆಲ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಕೂಡ ಯಾರು ಎಂದುಕೇಳಿ ನಾನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಗುಪ್ತ ಪಾದ ಪದ ಉಚ್ಚರಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯುವಂತೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ !

ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಂಬಂಧಿಯೊಬ್ಬ, ಚಿಕಾಗೊ ನಗರದ ಒಂದು ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವ ಜಗಳಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ. ಒಂದು ಬಾರಿಯಂತೂ ಇವನು ಅಂತಹ ಇಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇಂಚುಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಗುಂಡೇಟು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡನಂತೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಲೆ ರೇಪುಗಳು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ನಾವಿದ್ದ 10-15000 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದ ಸಣ್ಣ ಊರುಗಳಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿಯ ಕೊಲೆ ಗಡುಕರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು ಸಾಯಂಕಾಲ ಕತ್ತಲಾದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ) ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೇ ನಡೆದು ಹೋಗುವುದು ಈಗಲೂ ಅಪಾಯಕರ. 1983 ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಹಿಂಸಕರ ಸಂಖ್ಯೆ 1963 ಕ್ಕಿಂತ ಬಹುಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. 500 ಜನರಿಂದ 2000 ಜನದವರೆಗಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಜೀವಭಯ ಕಡಿಮೆ. ನನ್ನ ವೃತ್ತಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು ಇಂತಹ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಗಳು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಜೀವಭಯ ನಮ್ಮನ್ನು ಸದಾ ಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಹಿಂಸೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಅಮೇರಿಕನ್ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು, ಲೈಂಗಿಕತೆಯ ಜತೆಗೆ ಬೆರೆತು, ಬಲಾತ್ಕಾರ ಸಂಭೋಗ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ? ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ—ಹೆಣ್ಣಿನ ನಗ್ನತೆಯನ್ನು ಜಾಹೀರಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಜತೆಗೆ ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ, ಟಿ. ವಿ. ಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 300-400 ಬಲಾತ್ಕಾರ ಸಂಭೋಗಗಳನ್ನು, 300-400 ಕೊಲೆಗಳನ್ನು, 2000-3000 ಇತರೆ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವ ಕಥೆ-ನಾಟಕಗಳನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳೂ ಸೇರಿ ಎಲ್ಲಾ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಲೈಂಗಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಯ ಜತೆಗೆ ಹಿಂಸೆಗೆ ಕೂಡ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಸಂಭೋಗಿಗಳೂ, ಕೊಲೆಗಾರರೂ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಸಿನೆಮಾಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ, ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಲೈಂಗಿಕತೆ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗುವ ಹಾನಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗಮಾತ್ರ.

ಟೀವಿ ಮತ್ತು ರೇಡಿಯೋಗಳಲ್ಲಿ 10-15 ನಿಮಿಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಜಾಹೀರಾತುಗಳು ಸುಂದರವಾದ ದೃಷ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ, ಮನಮುಟ್ಟುವ ಸಂಗೀತದ ಮೂಲಕ, ಮನ ಮೋಹಕ ತರುಣಿಯರ ಮೂಲಕ ನಿಮಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ನಿಮಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ದೊರಕುವುದು ಈ ಸಾಧನ ಸಾಮುಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ, ನಿಮಗೆ ಆತ್ಮೀಯರಾದವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಮಾರ್ಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಡುವುದು, ಎಂದು ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗಗಳುಂಟು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಜನ ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು, ಆ ಸಂಬಂಧಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಹನೆ, ಆಸಕ್ತಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನ, ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ ಲೈಂಗಿಕ ವಿಕೃತಿ, ಕೊಲೆಗಡುಕರಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಜೀವದ್ವೇಷ, ಇವೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು.

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಜನಗಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಸಾಧನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಹೊಸದನ್ನು ಕೊಂಡರೇ ಆನಂದ ಎಂಬ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆದು—ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ, ವಯಸ್ಸಾದವರ (ಹಳೆಯದು) ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ, ಹಳೆಯ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವುದು (ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ) ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಘೋರ ಪರಿಣಾಮ, ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ 5000 ಮಕ್ಕಳು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಕೈಕಾಲು ಮುರಿದು, ಮೂಳೆಗಳು ಜಜ್ಜಿಹೋಗಿ ಸಾಯುತ್ತವಂತೆ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದಾಗ (ಉದಾ: ಒಬ್ಬ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಟ ಸಹಿಸಲಾರದೆ, ಬಿಸಿ ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಿದ್ದು) ನಂಬುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್‌ನಾಗಿರುವ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಇಂತಹ ಮೂಳೆ ಮುರಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸದಾ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನಂತೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಕೂಲಿನ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ, 7–8 ವರ್ಷದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಮೊದಲು ಬಹುಮಾನಗಳ ಆಸೆ ತೋರಿಸಿ ಅವುಗಳ ಬೆತ್ತಲೆ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು, ನಂತರ ಅದನ್ನು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೆದರಿಸಿ, ಆ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಸಂಭೋಗ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ವಿಡಿಯೋ ಕ್ಯಾಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಆ ಮಕ್ಕಳು ನೋವಿನಿಂದ ನರಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸುವ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ

ವ್ಯಾಪಾರೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬಹುತೇಕ ಸಂಸಾರಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಅಣ್ಣ–ತಮ್ಮ, ತಂಗಿ, ತಂದೆ ತಾಯಿ–ಮಕ್ಕಳು, ಗಂಡ–ಹೆಂಡತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮಗಳು ಅಪರೂಪ. ಸಾಧನ–ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಣೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತೆ. ಈ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಮಯ, ಸಹನೆ, ಆಸಕ್ತಿ, ಅನುಕಂಪ, ಕೊಡುಗೆಯ ಶಕ್ತಿ ಮುಂತಾದುವು ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಅಪರೂಪ. ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಬಹಳ ಸುಲಭ, ಅವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತವೆ, ಕೇಳಿದಾಗ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ನೀವು ಅವಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿ, ನಂತರ ಅವುಗಳಿಗೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಮಾನವರೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ. ಮಾನವರು ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ತಮ್ಮದೇ ಭಾವನೆಗಳು, ಆದರ್ಶಗಳು ; ನೀವು ಬಯಸಿದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ; ನೀವು ಕೇಳಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಕೂಡ ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮಗಳ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು-ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೊಡುಗೆ ಅಮೆರಿಕನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಇದೇ ಅಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕುಸಿದುಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ.

ಅಮೆರಿಕನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಿಂದ, ಉಪಯೋಗದಿಂದ, ಮತ್ತು ಬೇಡದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುವುದರಿಂದ, ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 70 ಲಕ್ಷ ಹಳೆಯ ಕಾರುಗಳು, 10 ಕೋಟಿ ಹಳೆಯ ಟೈರುಗಳು, 2 ಕೋಟಿ ಟನ್ನು ಹಳೆಯ ಕಾಗದ, 2800 ಕೋಟಿ ಹಳೆಯ ಬಾಟ್ಲುಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ $16\frac{1}{2}$ ಕೋಟಿ ಟನ್ನು ಘನ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು 17 ಕೋಟಿ ಟನ್ನು ಹೊಗೆ ಮತ್ತು ಅನಿಲಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜತೆಗೆ ಹಲವಾರು ಲಕ್ಷ ಟನ್ನು ಕೀಟನಾಶಕಗಳು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಮೇರಿಕನ್ನನ ದೇಹದಲ್ಲಿ 100 ಮಿಲಿ ಗ್ರಾಂ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಮತ್ತು ಡಿ. ಡಿ. ಇ.

ಇದೆಯಂತೆ. ಅವನ ಇಡೀ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೇಹದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಣು ಅಸ್ತ್ರಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ 1945-58 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಗೆ 0.32 ಟನ್ ಸಿ-14 ಎನ್ನುವ ರೇಡಿಯೋ ಯಾಕ್ಟಿವ್ ವಸ್ತು (ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿರುವುದು 0.65 ಟನ್ನು) 14 ಟನ್ ಸ್ಟ್ರಾನ್ಷಿಯಂ-90 ಮತ್ತು ಸೀಸಿಯಂ-137 ಅನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸ್ಟ್ರಾನ್ಷಿಯಂ-90 ತಾಯಿಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೂಳೆಯ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ರಕ್ತದಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು, ನೈಟ್ರೇಟುಗಳು ತುಂಬಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಅಯೋಗ್ಯ. ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಡಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ನೀರನ್ನು ಜನಸಂದಣಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ಚಿಲುಮೆಗಳಿಂದ ಬಾಟ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನವ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬೆಕಾದರೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಕಲುಷಿತ ಮಾಡಬಹುದು, ಇದರಿಂದ ತನಗೇನೂ ಹಾನಿಯಾಗದು ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ, ಸಹಮಾನವರಿಂದ, ಇತರ ಜೀವಿಗಳಿಂದ ಬೇರೆಯಾದ ಮಾನವ, ಸತ್ತ ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖ ತೃಪ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಣದೆ, ಮಾದಕ ಪಾನೀಯಗಳಲ್ಲಿ, ಹಿರೋಯಿನ್ ಕೊಕೇನ್ ಮುಂತಾದ ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಹುಡುಕುತ್ತಾನೆ. ಇಲಿನಾಯ್ಸ್ ಪ್ರಾಂತದ ನಾರ್ಮಲ್ ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಊರಿನ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನೂರಕ್ಕೆ 85 ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ರೀತಿಯ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರಂತೆ.

ಈ ರೀತಿ ಆಳವಾದ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಲ್ಲದ, ಹಿಂಸೆ ತುಂಬಿದ, ಕಲುಷಿತವಾದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ, ನಾವು ಬಾಳಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆ ಎಂದು ಆಳವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ, ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು (1967 ರಲ್ಲಿ) ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಂಡ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶಗಳೇನು, ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳೇನು ?

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೊದಲ ಎರಡು ವರ್ಷ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದೆವು. ಆಗ

ಬೆಂಗಳೂರು ಇಂದಿಗಿಂತ ತುಂಬಾ ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿತ್ತು. ಇಂದಿನಷ್ಟು ವಾಹನಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ದರೋಡೆಕೋರರಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿನೆಮಾ 2 ನೇ ಆಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದರೂ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹೆದರಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. 1969 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲಂತೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಶಾಂತತೆ ಮತ್ತೂ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ 11 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ತುಂಬಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ, 1980 ರ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾ ನಗರಗಳಿಗೇನೂ ಕಮ್ಮಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಸಾರುವಂತಿತ್ತು. ವ್ಯವ ಸಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣವೂ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ಅಮೆರಿಕಾ ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು.

ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ದ್ದ ಸುಂದರ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಿ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಲಂಚ, ತಡ ಮಾಡಿ ಮುಂದೂಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಜಾತೀಯತೆ, ಕೋಮುವಾರು ಗಲಭೆಗಳು, ಪ್ರತಿ ಭೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಸ್ಕೂಲು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ದೂರ, ಆತ್ಮೀಯತೆ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು. ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ ಹುಡುಗನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಆರೋಪ, ಸಂಶ ಯ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆಯಾವ ತರಹ ದ ಸಂಬಂಧದ ಅರಿವೂ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಜನ ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಕೆಲವು ಕೊರತೆಗಳು.

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಜಾತಿಯತೆ ದಾಟಿದ, ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಹಲವಾರು ಜನ ಇನ್ನೂ ಇದ್ದಾರೆ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ, ಪ್ರೀತಿಗೆ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಜೀವಭಯವಂತೂ ಬಹಳ ಬಹಳಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕಳ್ಳತನ ದರೋಡೆಗಳು ಸಾ ಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಿನ್ನಕ್ಕಾಗಿ, ದುಡ್ಡಿಗಾಗಿ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ, ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಜೀವಭಯ ಮತ್ತೂ ಕಡಿಮೆ ನಮಗೆ ಗುರ ತೇ ಇಲ್ಲದ, ಖುಷಿಗಾಗಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡುವ ಹಿಂಸಕರು ಬಹಳ ಅಪರೂಪ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸು ವ ಸಿನೆಮಾಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ, ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಇಲ್ಲೊಬ್ಬ ಕೊಲೆಗಾರ ಹೆಣ್ಣು ದ್ವೇಷಿ ಕಾ ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಮೆರಿಕಾ ಮಟ್ಟ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದ ರೆ ಇನ್ನೂ 40-50 ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗಬಹುದು .. ..

ಶ್ರೀ ಕ್ಲಾಸನ್‌ರಿಗೊಂದು ಬಹಿರಂಗ ಪತ್ರ

○ ಯಶವಂತ ಡೋಂಗ್ರೆ.

'ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ' ಕಲ್ಪನೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಚರ್ಚೆ ಇಂದು ನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲವಾದರೂ, 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗೆಗಳು' ಮತ್ತು 'ಪರಿಕರಗಳ' ಬಗೆಗಿನ ಚರ್ಚೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ನಡೆದಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದ ನಂತರದ ಪರಿಸರ ವಿನಾಶದ ಪರಿಣಾಮದ ಅರಿವಿನೊಡನೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವ, ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸುವ ಕೆಲಸವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಇಂದು ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದಿರುವುದು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಜಾಗತಿಕ ಬ್ಯಾಂಕು (World Bank) ಮತ್ತು ಅದರ ಸಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಆದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಯಾವ ಬಗೆಯವು? ಇವುಗಳಿಂದ ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನ ಜನರ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮೇಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು? ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕೇವಲ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಗಮಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತಿವೆಯೇ?

ಈ ಬಗೆಯ ಯೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಪುರಾವೆ ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗುವ The Ecologist ಎನ್ನುವ ಪತ್ರಿಕೆ, 1985ರ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರತಂದಿತು. ಜಾಗತಿಕ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಎ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಕ್ಲಾಸನ್‌ರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಬರೆದ ಪತ್ರದ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪಾದಕೀಯದ ಜೊತೆಗೆ, ಈ ಸಂಚಿಕೆ ಏಶ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಹಲವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಬ್ಯಾಂಕು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗೆಗೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಲೇಖನಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿತವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ' ಬಗೆಗಿನ ಹಲವರ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಹೊಸವಸ್ತು ಒದಗಿಸಲು, ಹೊಸ ಆಯಾಮ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅನ್ನಿಸಿಕೆ. ಅಂತೆಯೇ ಸಂಚಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಾದ ಸಂಪಾದಕರ ಪತ್ರವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಬ್ಯಾಂಕು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನೂ ಅನುವಾದಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇದರಲ್ಲಿನ ಬರಹಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಳತಕ್ಕೇ ಜೋತು ಬೀಳುವ ಯತ್ನದಂತೆ ಪುರಾತನತೆಯನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಕಂಡು ಬರಬಹುದಾದರೂ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ 'ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ'ದ ಪರಿಚಯ ಇಚ್ಛಿಸುವ ಯಾರಾದರೂ, ಈ ಜೋಡಿ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಓದಲೇ ಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ.

ಪ್ರಿಯ ಶ್ರೀ ಕ್ಲಾಸನ್,

ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಮಾನವ ಕ್ಲೇಶ, ನ್ಯೂನ ಪೋಷಣೆ (Malnutrition) ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಮಗಳಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಇತರೆ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ (Food and Agricultural organization- FAO) ಪಾತ್ರವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ 'ನಾಯಕರುಗಳ' ಮುಂದೆ ತೆರೆದಿಡಲೆಂದು, 'ದಿ ಇಕೋಲೋಜಿಸ್ಟ್'ನ ಈ ಜೋಡಿ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆಫ್ರಿಕ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಏಶ್ಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸ್ಫೋಟ ಅನಿ

ನಾರ್ಯವೆಂಬುದು ಕಳೆದೊಂದು ದಶಕದಿಂದ ಸಿಚ್ಚಳವಾಗಿತ್ತು. 1975 ರಲ್ಲಿ ನಾನು 'Environment Canada' ಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಾಗಲೇ 'ಈ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ಅರ್ಧ ಕೋಟಿ ಜನರಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹೊತ್ತಗೆಗಳು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಸ್ಟಾನ್‌ಫೋರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರೊ. ಪಾಲ್ ಎರ್ಲಿಶ್, ಸರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಕ್ಷೇಪಿಸಿದ, ಈ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದ್ದವೆಂಬುದನ್ನು ಬೊಟ್ಟುಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೂವತ್ತು ಬಿಲಿಯನ್ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಆಸರೆ ನೀಡಬಹುದೆಂಬ FAO ನ ಧಾಷ್ಟ್ಯದ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ, ಈ ಜಗತ್ತು ಆರೇಳು ಬಿಲಿಯನ್ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸಲಹುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

1977 ರಲ್ಲಿ ರೆಕ್‌ಝಿವಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'ಪರಿಸರದ ಭವಿಷ್ಯ'ದ ಬಗೆಗಿನ ಎರಡನೇ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, "ಹಸಿವಿನಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯ ಜನ ಸಾಯುವುದು ಈ ಶತಮಾನದ ಅತ್ಯಂತ ಘೋರ ದುರಂತವಾದೀತು" ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದರು. ಅನಂತರದ ಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲ ಈ ವಿಷಾದಕರ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತಲೇ ಸಾಗಿವೆ. ಇಂದು ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಫ್ರಿಕನ್ ದೇಶಗಳ ಜನರು ಕ್ಷಾಮದಿಂದ ಭೀತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಿಲಿಯ ಗಟ್ಟಲೆ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾವಿಗೀಡಾಗಿದ್ದಾರಲ್ಲದೆ, ಬದುಕುಳಿದಿರುವವರ ಭವಿಷ್ಯವೂ ಘೋರವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೃಷಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆಯೆಂದೂ, ಇದನ್ನು ಅರಬ್‌ದೇಶಗಳ 'ರೊಟ್ಟಿಯ ಚೀಲ'ವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದೆಂದೂ, ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ FAO ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಸೂಡಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂದು ಹಸಿವಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡಿದೆ.

ಇದೇಕೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿದೆ? ನೀವು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ "ಜನ ಬಡವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಹಸಿದಿದ್ದಾರೆ". ಅಂದರೆ ಇದರರ್ಥ, ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಹಾರ ಜನರನ್ನು ಹಣವಂತರನ್ನಾಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿದೆ, ಅಂತೆಯೇ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ, ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಜಾಗತಿಕ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲಾಗಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಯಾವುದು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ನಿಮ್ಮ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗ

ಇನ್ನು ತರ್ಕಸಮ್ಮತವನ್ನಾಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವಂತೆ ನೀವು ಹಸಿವಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ನಿಮ್ಮ Fairfield Osborn Memorial ಉಪನ್ಯಾಸವಲ್ಲಿ (1982) ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗೆಗಿನ ನಿಮ್ಮ ಅರೆಮನಸ್ಸಿನ ಸಮರ್ಪಣಾಭಾವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಡತನ ಮತ್ತು ನ್ಯೂನ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂಬರ್ಥದ ಶೋಗು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಪರಿಸರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾರಿ ನಿರಂತರ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. "ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ನಾವು ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ" ಮತ್ತು "ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೂ ಜನರ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸಮತೋಲಿತವಾಗುವಂತೆ ವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಇವು ತೀರ ಆಘಾತವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬಲ್ಲ ಹೇಳಿಕೆಗಳು. ತೆರೆದ ಗಣಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಪಾಳುಗೆಡವಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಈ ಕೆಲಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಔನ್ನತ್ಯ ಹೊಂದಿವೆ ಎಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರ? ಜಾಗತಿಕ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಧನ ಸಹಾಯ ಪಡೆದವುಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿರುವ ನೂರಾರು ಮಿಲಿಯ ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳಷ್ಟು ಜೌಗು ಮತ್ತು ಲವಣಯುಕ್ತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿದೆಯೆಂದು ನೀವು ನಂಬುತ್ತೀರ ? ಹತ್ತಾರು ಮಿಲಿಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ನಿವಾಸ ಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕ ಹೊರಬರುವಂತೆಮಾಡಿ ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನ ಜನನಿಬಿಡ ನಗರ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳಲ್ಲಿನ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯಪೂರ್ಣ ಜೀವನ ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವ 'ವಿಶಾಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು' "ಅಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿವೆ" ಎಂದು ನೀವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಂಬಿದ್ದೀರ? ಹೌದಾದರೆ ನೀವು ಏನನ್ನೂ ನಂಬುವವರು !

ಇನ್ನೂ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ 'ನೀವು ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ನಾವು ಪಶ್ಚಿಮದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಭೌತಿಕ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ತಾವೂ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬಂಥ ಭಾವನೆ ಬರು

ಂತೆ, ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನ ನಿವಾಸಿಗಳೆದುರು, ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ಣ ತಂತ್ರದ ಸೋಗು ಹಾಕುವ ಅಪರಾಧಗೈಯುತ್ತಿರುವುದು.

ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಯಾವತ್ತೂ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಅವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ “ಆರ್ಥಿಕ ಮಿಗತೆ” (Economic Surplus) ಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲೇ ಬೇಕೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಸಾಧಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ತಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಲದ ಕರಾರುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬಡ್ಡಿ ಏರುವುದು ಹಾಗಿರಲಿ, ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ವಿದೇಶೀ ಆದಾಯ ತಮ್ಮ ತೈಲೋತ್ಪನ್ನಗಳ ಆಮದಿನ ಮರುಪಾವತಿಗೂ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಇನ್ನೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಣ ನೀಡುತ್ತಲೇ ಹೋದರೆ, ಅಂತಹ ಬಡ್ಡಿ ಮರುಪಾವತಿಯ ಬಾಕಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಸಾಧಾರಣ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ದೇಶಗಳ ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಕೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗ ಭೂ ಮೂಲಗಳಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕವನ್ನಾಗಿಸಲು ಬಳಸುವ ತೀವ್ರಾಭಿಲಾಷೆಯ ಉತ್ಪಾದನಾಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಾಗಿ ಈ ಭೂ ಮೂಲಗಳು ಅವನತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವುದು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ವಿದೇಶೀ ಗಳಿಕೆ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಫಿಲಿಪ್ಪೈನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದು, ಕಬ್ಬಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಾಭಿಲಾಷೆಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡವರ ಭೂಮಿ ಕ್ರಮೇಣ ಅವನತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿಕ ‘ಬಾಸಿಲ್ ರೋಸ್ಸಿ’ ನನಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ನಾನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತು ವಿನಾಕಾರಣ ತನ್ನ ಪರಿಸರವನ್ನು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆದರ್ಶ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಬಲಿ ನೀಡುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು, ನೀವೂ ಮತ್ತು ‘ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವ್ಯವಹಾರ’ದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಬಡವರನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಉಣ್ಣುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅನುಮೋದಿ

ಸಲು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಇರುವ ವಿವರಣೆಗಳಾದರೂ ಏನು? ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಅಮೆರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, 'ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಬಡತನ ಮತ್ತು ನ್ಯೂನ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಿದೆಯೇನು? ಅಮೆರಿಕದ "ಕರಿಯರ ವಾಸಸ್ಥಳ"ಗಳಲ್ಲಿನ ಜನರು ತೀರಾ ಬಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ಇಡೀ ಸಮುದಾಯ ತೀರ ಅಭದ್ರವಾಗಿದ್ದು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಗಂಡಸರೂ ಇಲ್ಲದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ನಡೆಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮದ್ಯಪಾನ, ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಚಟ, ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಗಳು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ನಿಯೋಜಿತ ಅಧಿಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗೆಗೂ, ದ್ವೇಷವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಪನಂಬಿಕೆಯಂತೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೇ ಆಸ್ಕರ್ ಲೆವಿಸ್ 'culture of poverty' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಇದು ಅತ್ಯುಚ್ಛ ಭೌತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಹವರ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು. ಇದರ ಬಲಿಪಶುಗಳು ಬಣ್ಣದ ಟೆಲಿವಿಷನ್‌ಗಳನ್ನೂ, ವೀಡಿಯೋ ಟೇಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್‌ಗಳನ್ನೂ, ದುಬಾರಿಯ ವಾಹನಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

"ಧರ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಅಫೀಮು ಇದ್ದಂತೆ" ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಬಹುಶಃ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಭೌತವಾದವೇ (Materialism) ನಿಜವಾದ ಅಫೀಮು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂತಹ ಆಟಿಕೆಗಳೊಡನೆ ಆಡುವ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಪರಕೀಯರಾದ ಜನ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ಬೇರೆಯದೇ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿ, ನಾವು ದುಸ್ಸಹವಾಗಿಸಿರುವ, ನಿಜವಾದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಜಗತ್ತು ಅವರ ಮೂಲಭೂತ ರಸಾಸ್ವಾದದ (aesthetic) ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾರದು. ಇವಾನ್ ಎಲ್ಲಿಶ್ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ, "ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಡತನವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಆಧುನೀಕರಿಸಿದೆ."

ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನ್ಯೂನ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಸಹಾ ತೊಡೆದು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಅಮೆರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಮಿಲಿಯ ಜನ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯ ಪೋಷಕ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಸಂಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಆಹಾರವೇ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಜನ ತಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಅನುಭೋಗೀ ವಸ್ತುಗಳು, ಮದ್ಯ, ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳಿಗೇ ವ್ಯಯಿಸುವಷ್ಟು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅಸ್ವಸ್ಥರೂ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಪರಕೀಯರೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನ್ಯೂನ ಪೋಷಣೆಯನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಆಧುನೀಕರಿಸಿದೆ.

ಬಡತನ ಮತ್ತು ನ್ಯೂನ ಪೋಷಣೆಗಳಿಲ್ಲದ ಸಮಾಜ ಒಂದನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ನಿಮಗಿದ್ದರೆ ನೀವು ಕೈಗಾರಿಕೀಕೃತ ಜಗತ್ತಿನೆಡೆಗೆ ನೋಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಎನ್ನಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ಜನ ಇಂದಿಗೂ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ನೀವು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿರುವ Polonoroeste ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಅಮೆಜೋನಿಯಾದ ಅಳಿದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರ, ಅವರ ಅವನತಿಗಾಗಿ ನೀವು ಧನ ಸಹಾಯ ಯೋಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಬಸ್ತಾರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಇನ್ನೂ ಹಾಳಾಗದೆ ಉಳಿದಿದೆ. ಅಂತೆಯೆ ಅವರ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅಮೇರಿಕದ slum ಗಳಲ್ಲಿರುವವರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಕೀಯತೆಯಿಂದಾಗಲೀ ನ್ಯೂನ ಪೋಷಣೆಯಿಂದಾಗಲೀ ಬಳಲುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಮೌಲಿಕವಾದದ್ದು ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಬಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಪ್ರಮುಖ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಸಂತುಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲ “ಜೀವಂತ ಪರಿಸರದ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು”ಅವರು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ, ನಿಮ್ಮ ವಿಶಾಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಬೇರ್ಪಟ್ಟು, ಯಾವುದೋ ದೊಡ್ಡ ಜನನಿಬಿಡ ನಗರ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುವಂತಾದರೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದೂ ಗಳಿಸಿಕೊಡಲಾರದ, ಈ ಎಲ್ಲ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮೂಲಗಳಿಂದಲೂ ಅವರು ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

'The Social and Environmental effects of Large Dams' ಎನ್ನುವ ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕದಿರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪದ್ಧತಿ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಲು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮರುಭೂಮೀಕರಣದ ಬಗೆಗಿನ ಸಂಯುಕ್ತರಾಷ್ಟ್ರ ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ [UNEP] ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಸಹೇಲಿಯಾ ಪರಿಸರದ ಭೂಮಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವನತಿ ಹೊಂದದಂತೆ ತಡೆಯುವ ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ, ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುವುದು, ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರುವುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಇಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಗಳು ಹಸಿವು, ನ್ಯೂನ ಪೋಷಣೆ, ಕ್ಷಾಮಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ವಿಲಿಯಮ್ ಡ್ಯಾಂಡೋ ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕ “Geography of Famine” ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ “ಇವೆಲ್ಲ ಬಹುತೇಕ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ‘ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವ

ಸ್ಥಿಯು' ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಜೊತೆಗೇ ಇವುಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಗಂಭೀರತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು."

ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಇಂದು ನಮ್ಮ ಗ್ರಹದ ಮೇಲಿನ ಜೀವರಾಶಿಯ ಉಳಿವಿನ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಈ ಜನಗಳಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದಲ್ಲ ಎಂಬುದು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ನೆಲವನ್ನು ಮರುಭೂಮಿಯಾಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವ ಉಸಿರಾಡುವ ಗಾಳಿಯನ್ನಾಗಲೀ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನಾಗಲೀ ಕಲುಷಿತ ಗೊಳಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅವರು ವಾತಾವರಣದ ಮೂಲಭೂತ ರಾಸಾಯನಿಕ ರಚನೆಯನ್ನೇ ಬದಲು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಥವ ಜಗತ್ತಿನ ಹವಾಮಾನವನ್ನೇ ಅಭದ್ರವಾಗಿಸುವ ಭೀತಿಯನ್ನೂ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಅಣು-ಬಾಂಬುಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ! ಆದರೂ irony ಎಂದರೆ ನೀವು ಅವರ ಜೀವನ ಕ್ರಮದ ಸರ್ವನಾಶಕ್ಕೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ತೀವ್ರಾಭಿಲಾಷೆ ಹೊಂದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ irony ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು 'ಬಡತನದಿಂದ ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ' ನೆಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ನ್ಯೂನ ಪೋಷಣೆ ಅಥವ ಕ್ಷಾಮದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗದುದಕ್ಕೆ ತೀರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಣ ಶೇಖರಿಸಲು ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತು ಅಧಿಕ ಮೊತ್ತದ ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯಗಳಿಸಬೇಕಿರುವುದು. ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಗಳಿಕೆಗಾಗಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಾಗಿ ತನ್ನ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾರಬೇಕಿರುವುದು. ಇಂಡೋನೇಶಿಯಾದ 'ಆರ್ಥಿಕ ಪವಾಡಕ್ಕೆ' ಹಣ ಹೂಡಿಕೆಯಾದದ್ದು, ಮಲೇಶಿಯಾ ತನ್ನ ಬಹುತೇಕ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹಣ ಹುಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ್ದು ಹೀಗೆಯೇ, ಈಗ ನ್ಯೂಗಯಾನ ಇದೇ ರೀತಿ ತನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಹೊಂದಿದೆ. ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯನಾಶದಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಒಮ್ಮೆ ಅವರ ಅರಣ್ಯಗಳು ಮುಗಿದವೆಂದರೆ ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನ ಸರಕಾರಗಳು ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯದ ಮೂಲವಾಗಿ ನೆಡು ತೋಪು (Plantation) ಬೆಳೆಗಳನ್ನೂ, ಪಶುಪಾಲನೆಯನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವಾರು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಶೇಕಡ ಐವತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚುಭಾಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೃಷಿ ಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಫ್ತಿಗಾಗಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸ

ಲಾಗುತ್ತಿದೆ ತಮ್ಮ ತೈಲ ಆಯಾತದ ಏರುತ್ತಿರುವ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಬಡ್ಡಿ ಬಾಕಿಗಳಿಂದಾಗಿ, ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯದ ಕೊರತೆ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದೇಶಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು, ಈಗಾಗಲೇ ನ್ಯೂನ ಪೋಷಿತರಾದ 'ತಮ್ಮ ಜನತೆಗಾಗಿ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವಲ್ಲಿಂದ' ವಿಮುಖವಾಗಿಸಿ 'ರಫ್ತಿಗಾಗಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಮ್ಮ ತೈಲ ಆಯಾತದ ಏರುತ್ತಿರುವ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಬಡ್ಡಿ ಬಾಕಿಗಳಿಂದಾಗಿ ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯದ ಕೊ ರ ತೆ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದೇಶಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು, ಈಗಾಗಲೇ ನ್ಯೂನ ಪೋಷಿತರಾದ 'ತಮ್ಮ ಜನತೆಗಾಗಿ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಸುವತ್ತ' ತೊಡಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ ಹದಿನೈದರಷ್ಟು ಜನ ಮಾತ್ರ ಅಗತ್ಯ ಪೋಷಿತ ಆಹಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಾರಾದರೂ, ಭಾರತ ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ಆಹಾರ ರಫ್ತಿಗಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೀರಿ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯೊಂದು ಆ ದೇಶದ ಜನರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾದದು ಎಂದು ನೀವು ನಂಬುವುದು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಅದರ ಆಹಾರದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ರಫ್ತುಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನೂರಾರು ಮಿಲಿಯ ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತುಂಬುವುದು ಸಾಧ್ಯವೆ!

ನಿಮ್ಮ ಈ ಬಗೆಯ ಕೃಷಿ ಕಾ ರ್ಯ ನೀ ತಿ ಗ ಳೆ ಲ್ಲ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವುದು, GIFAP ನಂತಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ Agro-chemical ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇಲೆ ಎಂಬುದು ತೀರ ವಿಷಾದದ ವಿಷಯ. ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಗರಿಷ್ಟಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮದ ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಸುಲಭದರಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗೋ ಮಾಂಸವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ FAO ನ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳು ಸಮಂಜಸವೆನಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅ ಂ ತೆ ಯೆ FAO ನಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಧನೆಯೆಂದರೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿರುವ, ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಮಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದು.

ಅತಿ ಘೋರ ಎನ್ನಬಹುದಷ್ಟು ಪರಿಸರದ ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದರ ಮೂಲಕವೂ, ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳು ಬಡತನ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಾವಲಾಗುತ್ತಿವೆ

ಪರಿಸರದ ಅವನತಿಯ ವಿಷಯವೇನಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀಮಂತರ ಆತಂಕ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವೆಂದೂ, ಬಡವರ ಆಸಕ್ತಿಗಳೇನಿದ್ದರೂ ಭೌತಿಕ ಹಿತ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ನೀಡಬಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳು ಮಾತ್ರವೆಂದು ನಾವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಂಬುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯಾದರೂ, ಇದೊಂದು ಅಸಂಬದ್ಧ ನಿಲುವು. ಸತ್ಯದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಪರಿಸರದ ಅವನತಿಯೇ ಜಗತ್ತಿನ ಇಂದಿನ ಬಡತನ ಹಾಗೂ ಕ್ಷಾಮದ ಮೂಲಕಾರಣ ಎನ್ನುವುದು. ಆಫ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ನಾವಿಂದು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ದುರಂತವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಧೃಡೀಕರಿಸಲಾಗದ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಅಥವ ದೈವ ಲೀಲೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ತರಹದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಧನಸಹಾಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಉಂಟಾದ ಪರಿಸರದ ಅನವತಿಯ ಪರಿಣಾಮವೆನ್ನುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಂಜಸ.

ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ಹಲವಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಡುಗಳ ನಾಶ ಮತ್ತು ತೀವ್ರಾಭಿಲಾಶೆಯ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಂದಾಗಿ, ನೀರನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಣ್ಣಿನ ಶಕ್ತಿ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಹಿಂದೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ತೀರ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಪರಿಸರದ ಅವನತಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ದನಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಲು ಅಲೆಮಾರಿ ಜನಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಅವರಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. (ಉದಾಹರಣೆಗೆ-ಸಹೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗೆ ರಫ್ತುಮಾಡಲೆಂದು ಬಟಾಣಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು)

ಪರಿಸರವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವವರು ಬಡವರು ಎಂಬುದು ನೀವು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಸೋಗು ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಪುನಃ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ Osborn ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನೀವು "ಬಡತನ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಮತ್ತು ಬಹಳಷ್ಟು ಬಾರಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲಾಗದಂತಹ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೇರುತ್ತದೆ." ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. "ಅಳಿವು ಉಳಿವಿನ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಕೆಲವುಸಾರಿ ತೀವ್ರಾಭಿಲಾಶೆಯಿಂದ ಪರಿಸರವನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅತಿ ಬಳಕೆ, ಭೂ ಸವೆತ ಕೊಚ್ಚಿಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಅರಣ್ಯಗಳು, ಕಲುಷಿತಗೊಂಡ ಮೇಲ್ಮೈ ನೀರು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ವಿದಿತವಾಗುವಂತೆ, ಬಡತನವು ಬಹಳಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ" ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇವು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾದ ಹೇಳಿಕೆಗ

ಳೆಂಬುದನ್ನೂ ನೀವು ಬಲ್ಲಿರಿ,

ಕೃಷಿಕರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಅರಣ್ಯದ ಮೇಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷ ಹಿಂದಿದ್ದುದಕ್ಕಿಂತ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಇದಕ್ಕೆ ಭಾಗಶಃ ಕಾರಣ ಕೃಷಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದಾದರೆ, ಇನ್ನೂ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅವರ ಬಹುಭಾಗ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಮರಮುಟ್ಟಿನ ಕಂಪನಿಗಳು ಕಡಿದುರುಳಿಸಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೇ ಇದ್ದಾಗ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿದ್ದ ಈ ಜನರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಈಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ವಿನಾಶಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವೇ? ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೃಷಿಕರ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೆಸಾಯ್(Mesai) ಜನಗಳ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮೇವಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ, ಅವರ ದನಗಳ ಓಡಾಟ ಮೊದಲು ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಒಟ್ಟು ಜಾಗದ ಕೇವಲ ಕಾಲಂಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಉಳಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತ ತನ್ನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಸಹೇಲಿಯಾದ ಅಂಚಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿಗೂ ಇದೇ ವಿಷಯ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಳಿದುಳಿದ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವವರು, ಅವರು ಮಾತ್ರ. ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ್ (SAL) ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೀಲಗಿರಿ ತೋಟಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಕಾಡನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿ, ನೂರಾರು ಸಂತಾಲ್ ಗಿರಿಜನರು ಪ್ರಾಣ ತೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸುಂದರಲಾಲ್ ಬಹುಗುಣ ಮತ್ತು ಚಂಡಾ ಪ್ರಸಾದ್ ಭಟ್‌ರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ, ಹಿಮಾಲಯದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೇ ಸಂಘಟಿಸಿದ 'ಚಿಪ್ಕೋ' ಚಳುವಳಿ ಈಗ ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಹಬ್ಬುತ್ತಿದೆ.

ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರದ ಅವನತಿಯು ಆ ದೇಶಗಳ ಸದ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯ ಅನಿವಾರ್ಯ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಆ ದೇಶಗಳ ಜನರು ಬಡವರಾಗಿರುವುದು, ನೀವು ಯೋಚಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವಂತೆ, ಅಪೂರ್ಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿರುವವರು ಅವರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು

ಕುಂದಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರ ದ್ರವ್ಯಾಧಾರದ ಮೂಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರರು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಈಗ ಅವರು, ದಿನೇ ದಿನೇ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಹೋಲುವಂತೆ ಅವನತಿಗೀಡಾಗುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿಯಿಂದಲೇ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ದಂಡನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದರಿಂದ.

ಶ್ರೀ ಕ್ಲಾಸನ್, ಅವರು ಬಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೇರಿ ಅವರನ್ನು ಬಡವರನ್ನಾಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುವ ವೇಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಹದ ಮೇಲಿನ ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿನ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಡವರು ಮತ್ತು ಹಸಿದವರದ್ದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

FAO ನ ನಿಯತಕಾಲಿಕ Ceres ನ 1971 ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾದ, ಜಗತ್ತಿಗೆ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೀವು ಧನ ಸಹಾಯ ನೀಡುವುದಾದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ. ಆ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ : ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ "ಅಮೆಜಾನ್ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶದ ಸುಮಾರು ಏಳು ಮಿಲಿಯ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮತ್ತು ಈಕ್ವೆಡೋರಿಯಲ್ ಆಫ್ರಿಕದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಾವು ತೀವ್ರವಾದ ಕೃಷಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈಗ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿರುವ ಒಟ್ಟು ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಹುತೇಕ ಸಮಸಾಗಬಲ್ಲ, ಸಹರಾ ಮರುಭೂಮಿಯ ಹನ್ನೆರಡು ಮಿಲಿಯ ಚದುರ ಕಿ.ಮೀ. ಭೂಮಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ, ಜಗತ್ತಿನ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಮರುಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲ, ಉಕ್ಕುವ ಹಸಿರಿನ ಸಮುದ್ರವಾಗುವುದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುತ್ತೇವೆ, ಶುಚಿ ನೀರಿನ ಅಪರಿಮಿತ ಸರಬರಾಜಿನಿಂದಾಗಿ ಈಗ ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿಗೆ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ, ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು ಮತ್ತು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಕಾಡುಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇವುಗಳೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ."

ಇದು, ಯಂತ್ರ ವಿಜ್ಞಾನದ ಭ್ರಾಂತಿ ಹಿಡಿದ, LSD ಪ್ರೇರಿತ ಹದಿಹರೆಯದವನೊಬ್ಬನ ಬಡಬಡಿಕೆಯಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಮಿಲಿಯಗಟ್ಟಲೆ ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಆಹಾರದ ಮಾರ್ಗ ಹುಡುಕಲು, ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಐನೂರು ಮಿಲಿಯ ಡಾಲರುಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಪಡೆಯುವ, ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಘಟಕವೊಂದರ ಗಂಭೀರ ಮಾತುಗಳಿವು ಎಂದು ಯಾರೂ ನಂಬಲಾರರು. ಅಂತಹ ಯೋಜನೆಯೊಂದರ ಮೂರ್ಖತನ ಆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ಣ ಮರುಭೂಮಿ

ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಮೊದಲು ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ಬೆಳೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿರಬಹುದಾದ ಅಮೆಜೋನಿಯಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ಯೋಗ್ಯವಾದುದುದಲ್ಲ.

ಅಂಶವೆಂದರೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೂ, ಸಹರಾದ ಈ ಹನ್ನೆರಡು ಮಿಲಿಯ ಚದುರ ಕಿಮೀ. ಮರುಭೂಮಿ, "ಉಕ್ಕುವ ಹಸಿರಿನ ಸಮುದ್ರವಾಗುವುದು" ಹಾಗಿರಲಿ, ಬದಲಿಗೆ ವೇಗವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಆಫ್ರಿಕದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ನುಂಗಿಹಾಕುವ ಬೆದರಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯಿಕ ಭೂಮಿಯು ಕನಿಷ್ಟ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗವಾದರೂ ಮರುಭೂಮಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು, ಮರುಭೂಮೀಕರಣದ ಬಗೆಗಿನ 1977ರ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ UNEPಯೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇನ್ನು ಶುಚಿ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದುಕೂಡ ಒಂದು ಕನಸು ಮಾತ್ರ. ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಮುಂದಿನ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಬಹು ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಲಿದೆ. ಇದು ನೀವು ಮತ್ತು FAO ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಕಾಡುಗಳ ನಾಶ ಹಾಗು ತೀವ್ರಾಭಿಲಾಷೆಯ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ, ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ನೇರವಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವಂತಹದ್ದಾಗಲಿದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಜೌಗು ಮತ್ತು ಲವಣಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತಾ, 'ಶೀವ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪಿನ ಪದರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮರುಭೂಮಿಗಳನ್ನು' ಮಾತ್ರವೇ ನಿರ್ಮಿಸಬಲ್ಲವು. ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಉಳ್ಳ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅಥವ ತತ್ಸಂಬಂಧಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು FAO ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆಯಾದರೂ ಶ್ರೀ ಸವುಮ [Saouma] ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಹುಚ್ಚು ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳಿಂದ ವಿಮುಖನಾಗಲು ಸಿದ್ಧನಿಲ್ಲವೆಂಬುದು, ಮಧ್ಯಆಫ್ರಿಕದ ಏಳು ಮಿಲಿಯ ಚದುರ ಕಿ.ಮೀ. ಜಾಗವನ್ನು ದನಗಳ ದೊಡ್ಡಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಆತನ ಹಟದಿಂದಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. (ಮಧ್ಯ ಆಫ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ದನಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು, Tse Tse Fly ಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ FAO ನ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆಹೇಳಿದ ಮಾತು)

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು. ನೀವು ಇಂತಹ ಭಾರೀ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ

ಧನ ಸಹಾಯ ನೀಡುವಾಗ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾರಿ, ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರುವ, ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನ ಸರಕಾರೀ ಚೇಲಗಳ, ಅವರ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಯ ಮತ್ತು ಅವರ ವರ್ತಕ ಸಮುದಾಯದ ಪಾತಕಿಗಳ ಜೊತೆ ಶಾಮೀಲಾಗುತ್ತೀರಿ, ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಿರಲಿ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತ, ಕುಟಿಲ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಂದ ಬೇರೆಯದೆ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸಂಶೋದನೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶ್ರೀ ಲಂಕಾದಲ್ಲಿನ ಮಹಾವೇಲಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ, ನಮಗೆ ಖಂಡಿತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದ ಪ್ರಕಾರ, [ಇದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸುವುದು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ] ಕನಿಷ್ಟ ಶೇಕಡ ಮೂವತ್ತರಷ್ಟು ಹಣ ಈ ರೀತಿ ಪೋಲಾಗಿದೆ ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂದು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಆಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಹಲವಾರು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ [ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇಂಡೋನೇಶಿಯಾ] ಪ್ರತಿ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಅರಣ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನದೇ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಬಹಳಷ್ಟು ವರ್ಷಕಾಲ ಸ್ವತಃ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿಯ ಬಗೆಗಿನ ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸದಾ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಡುವ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಬಿ. ವೋರಾ ಹೇಳುವಂತೆ "ಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕಾರಿಣಿ, ಭ್ರಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಶಾಹೀ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟ ವರ್ತಕ ಇವರ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮದ ಫಲವಾದ ದುಷ್ಟಕೂಟವೇ" ಆ ದೇಶದ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿ ಹಾಕಲು ಕಾರಣ.

ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹಣ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನೀವೂ ಆ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂಬ ಅರಿವು ನಿಮಗಿದೆಯೇ? ನೀವು ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಾಟಿ ಇಲ್ಲದ ಸಾಂಸ್ಥೀಕೃತ ದುಷ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು. ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಈ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಕೇವಲ ಕೆಲ ಶ್ರೀಮಂತರ ಹಣವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿಯಿಂದ ಬೇರೆಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುವಂತಹುದು ಮಾತ್ರವಾಗಿರದೆ, ಮೂಲ ಸಂಪತ್ತೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿ, ಎಂದೆಂದೂ ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗದಂಥ ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಬಡತನದ ದಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ಮತ್ತು ನೀವು 'ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ' ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ವಿಮುಖವಾಗಿಸುವ ದುಷ್ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕ್ಲಾಸನ್, ಸತ್ಯದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುವ ಈ 'ಅಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಧಾನದಿಂದ'

ನಿಮಗೆ ಆಘಾತವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ದೃಢವಾದ ಅರಿಕೆಯೆಂದರೆ, 'ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಕಡೆಗಣಿಸಬೇಡಿ' ಎಂಬುದು. ಉಷ್ಣವಲಯದ ಜಗತ್ತಿನ ಸರ್ವನಾಶಕ್ಕೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಅಳಿದುಳಿದ ಅರಣ್ಯಗಳ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಆ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿನ ಜೀವರಾಶಿಯ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಬಡತನದ ವೃದ್ಧಿಗೆ, ನೀವು ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ ;
ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಗೋಲ್ಡ್‌ಸ್ಮಿತ್,
ಪ್ರಕಾಶಕ, 'ದಿ ಇಕೋಲೊಜಿಸ್ಟ್'.

ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನ

ಕವಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದನ್ನು ಏಕೆ ಬಯಸುತ್ತಾನೆ ? ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವೇ ಅದು–ಇಲ್ಲದುದಕ್ಕಾಗಿ ತುಡಿಯುವ ಈ ಆಶಯವು ಮಾಂತ್ರಿಕತೆಯಿಂದ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತನ್ನ ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನು ಆದರ್ಶದ ಹಂಬಲಗಳತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವದೇ ಕವಿಯ ಉದ್ದೇಶ. ಇದನ್ನೆ ಬೆಲಿನ್‌ಸ್ಕಿ 'ಯಥಾರ್ಥತೆಯ ಆದರ್ಶೀಕರಣ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ, ಅಥವಾ ಗಾರ್ಕಿ ಹೇಳುವಂತೆ 'ಕಲೆ ಯಥಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು, ವ್ಯಕ್ತಿ ಆ ಯಥಾರ್ಥತೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡದಂತೆ ಮಾಡಿ ಆತನನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಕಲೆಗಾರನ ಕಾಣ್ಕೆಯ ಮೂಲಕ ಜೀವನವನ್ನು ನೋಡುವವನಿಗೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕು ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಬದುಕಿಗೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮ ದೊರೆತು ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಹೊಸ ಶಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ,

–ಜಾರ್ಜ್ ಥಾಮ್‌ಸನ್
'ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದ ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯ' ಪುಸ್ತಕದಿಂದ

ನನ್ನ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಪರಂಪರೆ

(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ)

○ ಡಾ. ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನ

ನಾನು ಬೇರೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ವೈದ್ಯ ವೃತ್ತಿ ಒಂದು ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನದೊಂದಿಗೆ ಯೂರೋಪಿನ ದಾರ್ಶನಿಕರ ಬರಹಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಚಿಂತನ ಶೀಲತೆಗೆ ಭದ್ರನೆಲೆಗಟ್ಟು ದೊರಕಿದಂತಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ನಾನು 'ಎಳೆ' ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆದೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿ ರಚನೆಯ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ :

ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ತಂದೆ ಕುಲ ಕಸುಬು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೆನಲ್ಲ. ಈ ತಾತ ಇದ್ದುದು ಮೈಲಪನಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಕುಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನ ಎಳೆತನದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದು ನೆನಪಿದೆ. ತಾತ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೈಮಗ್ಗ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ವಿಪರೀತ ಸೋಮಾರಿಯಾದುದರಿಂದ ಅವರ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಮಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಸೀರೆ ನೇಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅರಳೀಕಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟರೆಂದರೆ ಹಲ್ಕ ಮಾತುಗಳು ಉದುರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅಜ್ಜಿ ಗಂಡನ ಮಾತಿಗೆ ಎದುರಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಸದಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕೆ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ ಮಾಡುವುದನ್ನೂ, ಕೋಳಿ ಸಾರು ಮಾಡುವುದನ್ನೂ ಕಂಡಿದ್ದೆ. "ಮಸಾಲೆಗೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಹಾಕಿ ರುಬ್ಬಿದರೆ ಗಂ ಅಂತ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತೆ" ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಅಂದರೆ ನಾನು ಒಂದು ಶೂದ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ನನ್ನರಿವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮುಂದೆ 'ಎಳೆ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಉಗ್ರಪ್ಪನ ಪಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಸುವಾಗ ಈ ತಾತನ ಚಿತ್ರ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು.

ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ತಾತನವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಊರ ತುಂಬ ಇರುವ ಮಗ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಹೆಂಗಸರು ತೋಡುವುದು, ಸುತ್ತುವುದು ಮಾಡಿದರೆ ಗಂಡಸರು ಮಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನೇಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಓಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಲಡಿಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ಕಟ್ಟಿ ಸಿಕ್ಕು ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಬಡತನ ನನ್ನನ್ನು ದಿಗ್‌ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಕೆಲವೇ ಶ್ರೀಮಂತರು ಆ ಊರನ್ನು ರಾಜರಂತೆ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಲ್ಲಿ ಭಾಗವತರೊಬ್ಬರು ನಡೆಸಿದ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ನೋಡಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆ. ಸಾಧಾರಣ ಎತ್ತರದ ಶ್ಯಾಮಲಕಾಯ, ಜರಿಯ ಪಂಚೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಷರ್ಟ್, ವಲ್ಲಿ, ಹಣೆಗೆ ವಿಭೂತಿ ಕತ್ತಿನವರೆಗೆ ಕೂದಲು. ಕಂಚಿನಂತಹ ಕಂಠ, ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯ ಹಾಡು. 'ಥೇಟ್ ನಾರದರ ತರ ಕಾಣ್ತಾನೆ' ಎಂದಿದ್ದರು ಯಾರೋ! "ನೋಡೋಕೆ ಮಹಾಭಕ್ತ. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಸೂಳೇರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗ್ತಾನೆ" ಎಂದಿದ್ದರು ಯಾರೋ!

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಭಾಗವತನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದು ನೇಕಾರ ಜನಾಂಗದ ಮೂಲ ಪುರಾಣ ಹೇಳಿಸಲೋಸುಗ, ತನ್ಮೂಲಕ ಅವರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಕೋಸ್ಕರ. ಹಾಗೇ ಪುರಾಣ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವಾಗಿನ ಒಂದು ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಜನರ ಮೇಲೆ 'ಅಡಗ ತಿಂಬರು ಕಣ ಕದಡುಗೆ ಇರಲ್ಕೆ' ಎಂಬ ವಚನ ಯಾವ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿತು ಎಂಬುದರ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಇದು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬಹು ಪ್ರಿಯವಾದ ಭಾಗ.

ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಕೆರೆತುಂಬಿ ಕೋಡಿ ಹರಿಯಿತು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿನ ಬಡಜನರ ಉನ್ಮಾದ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಕೋಡಿಬಿದ್ದ ನೀರನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಜನ ಮಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಓಡಿದರು. ಮರುದಿನ ತೆಪ್ಪೋತ್ಸವ ನಡೆಯಿತು. ಎರಡು ಡ್ರಂಗಳ ಮೇಲೆ ಬೂರುಗಮರದ ತೆಪ್ಪ ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಿದಿರು ತಟಿಕೆಗೆ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಮುಖದ ಗಂಗಮ್ಮನ ಫಲಕ. ತೆಪ್ಪದ ಸುತ್ತಲೂ ಮಣ್ಣಿನ ದೀಪದ ಕುಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತ ಜನ, ಏರಿಯ ತುಂಬಾ ಜನ ಜಂಗುಳಿ. 'ಗಂಗಮ್ಮ ಕಾಪಾಡಮ್ಮೋ ಮಾತಾಯಿ' ಎಂಬ ಉದ್ಗಾರ. ತೆಪ್ಪ ಕೆರೆಯ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಬಂತು. ಅನಂತರ ದೀಪದ ಕುಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಆ ಚಿತ್ರ ಇವತ್ತಿಗೂ ಕಣ್ಣ ಮುಂದಿದೆ. ಈ ಜಾನಪದ ಹಬ್ಬವೂ ಕಾದಂಬರಿಯೊಳಗಡೆ ನುಸುಳಿದೆ.

ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ತಂಗಿ ರಸವತ್ತಾಗಿ ದೆವ್ವ ಪಿಶಾಚಿಗಳ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ದೆವ್ವ ಬಿಡಿಸುವ ವಿವರ ಹೀಗಿತ್ತು : ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದವಳನ್ನು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ರಾತ್ರಿ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಗೊಂಬೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಕೂರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಳ ಮುಂದೆ ಎಕ್ಕದೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿದ ಅನ್ನದ ಮೇಲೆ ಕೋಳಿ ಕುಯ್ದು ರಕ್ತ ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಮೇಲೆ ಅರಿಸಿನದ ನೀರು ಮುಖಕ್ಕೆ ಎಸೆದು 'ನೀನ್ಯಾರು ಹೇಳು?' ಎಂದು ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಉತ್ತರಿಸದಿದ್ದರೆ ಹೆಂಡದ. ಪಾತ್ರೆ ಮೂಗಿಗೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ದೆವ್ವ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು 'ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಹೊಡೀ ಬೇಡ' ಎನುತ್ತೆ. ನೀಗೇನು ಬೇಕು ? ಎಂದಾಗ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಸಾಕು ಅನ್ನುತ್ತೆ. ನೀನು ಹೋದೆ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಏನಾರ ಗುರ್ತು ಕೊಡು ಅಂದಾಗ ತನ್ನ ಒಂದೆರಡು ಕೂದಲು ಕಿತ್ತು ಕೊಡುತ್ತೆ.

ಒಂದು ದಲಿತ ಜನಾಂಗದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಚಿತ್ರ ಕೊಡುವಾಗ ಈ ಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಾ ನೆರವಾದವು.

'ಎಳೆ' ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕೃತಿ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ನೇಕಾರ ಜನಾಂಗವನ್ನು. ಆ ಜನರ ಬದುಕಿನ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳು, ಇವರ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಆಚಾರ–ವಿಚಾರಗಳು, ನೋವು-ನಲಿವುಗಳು ಪುಟ್ಟ ಸಂತೋಷಗಳು ಇವು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಉಳಿದ ಪಾತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ಇವರ ಕೆಳಗೆ ಜೀತದಾಳುಗಳು. ಒಂದೇ ಜಾತಿಯಾದರೂ ಈ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಘರ್ಷಣೆ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಕಾಳಜಿ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಾದ ರಂಗದಾಸನಿಗೆ ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತ ಗಂಗಾಧರ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ: 'ನೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಮೂಲ ಹುಡುಕ ಬೇಕು ಅಲ್ವ?' ರಂಗದಾಸ ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ: 'ನಾನು ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಎಳೇನೂ ಬಿಡಿಸಿ ನೋಡದಿದ್ರೆ ಅದು ಮುರಿದರೆ ಸರಿಮಾಡೋದಕ್ಕೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗೋದಿಲ್ಲ.' ಈಮಾತುಗಳೇ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಶಿಲ್ಪ. ಮನುಷ್ಯನ ಭಾವನೆಗಳ ಎಳೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಎಳೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ರಂಗದಾಸ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ್ದರಿಂದಲೇ ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾಗಿ ಆ ಜನಾಂಗದ ಮೂಲವನ್ನು, ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು, ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಸಾಂಬಶಿವನ್ ಮತ್ತು ರಂಗದಾಸನ ಚರ್ಚೆಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೂಲ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಆಳ ವಿಸ್ತಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ರಂಗದಾಸನ ಮಾತು: "ಆದಿವಾಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲ ಲಕ್ಷಣಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಕಲ್ಲಿನ ಪೂಜೆ, ದೆವ್ವ, ಪಿಶಾಚಿಗಳ ಕಾಟ, ಮದುವೆ-ಸಾವಿನ ಸಂದರ್ಭದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇವೆಲ್ಲಾ ಅವರದನ್ನು ಹೋಲುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮಂಥ ಬಡವರಾದೋರು ಜನಿವಾರ ಹಾಕ್ಕೊಳಲ್ಲ. ಗೋತ್ರವೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಆದ್ರೆ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರಿಗೆ ಗೋತ್ರಗಳಿವೆ. ಅವರು ಜನಿವಾರ ಹಾಕ್ಕೊತಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಥರ ಅವರು ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ".

ಶೂದ್ರ ಜನಾಂಗದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಕರಣದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಈಗ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂಥದು.

ಕಥೆಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ನಾನು ಮೂರು ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಪೌರಾಣಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ವರ್ತಮಾನ. ಪೌರಾಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮ-ಸೀತೆ,ರಾವಣ ಪುಂಡಲೀಕ, ಮಹಾಶ್ವೇತೆ ಮತ್ತು ದೇವಲ ಮಹರ್ಷಿಯ ವೃತ್ತಾಂತ ಬರುತ್ತವೆ. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಂಶವಾಗಿ ನೇಕಾರ ದೇವರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನ ವಚನಗಳು ಮತ್ತು ಶಿವಣ್ಣ ನಾಯಕನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದೇನೆ. ಪೌರಾಣಿಕ ಪಾತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಮಾನದ ಪಾತ್ರಗಳ ಸಾದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಅವಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ 'ಶಾಶ್ವತ' ಗುಣ ನೀಡುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ.

ನೇಕಾರ ಸಮಾಜದ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದೇನೆ. 'ನಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪುರೋಹಿತ್ರನ್ನ ಕರೆಸ್ತೀವಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾಡೋಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನ ಮಾಡ್ತೀವಿ' ಎನ್ನುವ ಶ್ರೀಮಂತ ಉಗ್ರಪ್ಪ ಸಮಾಜದ ಏಣಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಕರಣದ ತಂತ್ರ ಬಳಸುತ್ತಾನೆ.

ಉಗ್ರಪ್ಪನ ಮಗಳು ಗಿರಿಜಾ ಬಡಯುವಕ ರಂಗದಾಸನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಅವರ ತಂದೆಯ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಶ್ರೀಮಂತ ಮುದ್ದುಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ರಂಗದಾಸನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: "ಅವಸರ ಮಾಡ್ಬೇಡ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಯೋಚ್ನೆ ಮಾಡು". ಆಗ ಗಿರಿಜಾ 'ನನ್ನ ಹಣೇಲಿ ಬರ್ದಂಗಾಗ್ತದೆಬಿಡು' ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಇಂತಹ ಅಸಹಾಯ ಗಿರಿಜಾ ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು

ಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯಾದ ಮೇಲೆ ನಂಬಲಾರದಷ್ಟು ಬದಲಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರ ಬೇಡ ಎಂದು ತಂದೆ ಹೇಳಿದಾಗ, "ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮದುವೆ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ನನ್ನ ಬಾಳು ಹೀಗಾಯ್ತು, ಇನ್ನು ನಾನು ಯಾರ ಮಾತೂ ಕೇಳೋದಿಲ್ಲ. ನಂಗೆ ಸರಿ ಅನ್ಸಿದ್ದನ್ನ ನಾನು ಮಾಡೇ ಮಾಡ್ತೀನಿ" ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ.ಕಡೆಗೆ ರಂಗದಾಸನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನೂ ತೋರುತ್ತಾಳೆ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಚಿತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ.

ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ಜೀತಗಾರರು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುವುದು ಸಂಘಟಿತ ಹೋರಾಟದಿಂದ ತಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಅರಿವು ಬಡವರಲ್ಲಿ ಮೂಡುವುದು ಕಾದಂಬರಿಯ ರಾಜಕೀಯ ತಿರುವು. ಇದು ಜನಪರ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಶೋಧನೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಯ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿಸಿರುವುದು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಬಂಡಾಯ, ದಲಿತ ಮುಂತಾದ ಯಾವ ಹಣೆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ.

'ಮಾಧವಿ' ಒಂದು ಪೌರಾಣಿಕ ಕಾದಂಬರಿ. ವಸ್ತು, ರೂಪ ಮತ್ತು ಧೋರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ವಾಸ್ತವವಾದೀ ಪರಂಪರೆಯನ್ನೇ ಬಿಂಬಿಸುವುದರಿಂದ ಇವತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಇದನ್ನೂ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಚೋದನೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ :

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಇರಾವತಿ ಕರ್ವೆಯವರ ಪುಸ್ತಕ 'ಯುಗಾಂತ' ಓದಿದಾಗ ಪುರಾಣದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಆಗಿನ ಸಮಾಜವನ್ನೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ತೋರಿತು. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಡಾಂಗೆಯವರ 'India from primitive communism to slavery' ಪುಸ್ತಕವನೋದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೊಂದು ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಹೀಗಿತ್ತು : ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮಾರುವುದು, ದಾನಮಾಡುವುದು ಸಾಧಾರಣ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಯಯಾತಿ ತನ್ನ ಮಗಳಾದ ಮಾಧವಿಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ 'ಬಾಡಿಗೆ'ಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಮಹಾಭಾರತದ ಉದ್ಯೋಗ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ನಿರಂಜನರಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ "ಮಾಧವಿ

ಯನ್ನು ನಾಯಕಿಯನ್ನಾಗಿಮಾಡಿ ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯಿರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆ" ಎಂದರು.

ನಾನು ಯೋಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಯೋಚಿಸಿದಷ್ಟು ಮಾಧವಿ ನನಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಶೋಷಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಕಂಡಳು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಯಸುವ ಇಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ ಇರಬಹುದಾದಂತಹವಳು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ವಸ್ತು ಇಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೂ Relevent ಆಗುತ್ತದೆ ಅನಿಸಿತು. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದ ಕತೆ ಬರೆಯುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ನಾನು ಪೌರಾಣಿಕತೆಯನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಕತೆಯ ವಸ್ತು ಹೀಗಿದೆ :

ಗಾಲವ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಶಿಷ್ಯ. ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಗೆಂದು ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಬೆಳ್ಳಗೂ ಕಿವಿ ಮಾತ್ರ ಕಪ್ಪಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಎಂಟುನೂರು ಕುದುರೆ ತಂದುಕೊಡೆಂದು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಕೇಳಿದ. ಈ ಕುದುರೆಗಳ ಸಂಪಾದನೆಗೆಂದು ಗಾಲವ ಅರಸ ಯಯಾತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದ. ಯಯಾತಿಯ ಬಳಿ ಕುದುರೆಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಹಣವೂ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ತನ್ನ ಮಗಳು ಮಾಧವಿಯನ್ನೇ ಗಾಲವನಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿದ.

"ದೇವ ಗಂಧರ್ವ ಅಪ್ಸರೆಯರಿಗೆ ಮಿಗಿಲಾದ ಸೌಂದರ್ಯವುಳ್ಳ ಮಾಧವಿಯನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ರಾಜನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ನಿಮ್ಮ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಶ್ವಗಳನ್ನು ಕನ್ಯಾಶುಲ್ಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಯಯಾತಿ.

ಹರ್ಯಶ್ವನೆಂಬ ಮೊದಲರಾಜ ಒಂದು ವರ್ಷ ಮಾಧವಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವಳಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದು ಗಾಲವನಿಗೆ ಶುಲ್ಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ 200 ಕುದುರೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತಿಬ್ಬರು ರಾಜರಿಂದ ಇದೇ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ 400 ಕುದುರೆ ಗಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಆರುನೂರು ಕುದುರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಬಳಿ ಹೋದಾಗ ಅವನು ಮಾಧವಿಯನ್ನೂ ಒಂದುವರ್ಷ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಾಧವಿ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಾಳೆ. ಯಯಾತಿ ಪಾಪ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಮಗಳಿಗೆ ಸ್ವಯಂವರ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಆಯ್ಕೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗ ಮಾಧವಿ ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ರಾಜಕುಮಾರರನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ 'ವನವೇ ನನ್ನ ವರ' ಎಂದು ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ.

ಕಾದಂಬರಿ ರಚಿಸುವ ಮುನ್ನ 'ಮಾಧವಿ'ಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಲೆಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಾಧವಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಹಾಭಾರತದ ಉದ್ಯೋಗ ಪರ್ವ, ಆದಿಪರ್ವ, ಅನುಶಾಸನಪರ್ವ, ಶಾಂತಿಪರ್ವ, ಸಭಾಪರ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಶ್ಲೋಕ ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತ ಸುಮತಿ ಅನಂತಾಚಾರ್ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಓದಿ ಅರ್ಥೈಸಿ ಹೇಳಿದರು.

ಆ ಕಾಲದ ಸಮಾಜದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನೂ ನಾನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತ ವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ತ್ರೀ 'ಆಸ್ತಿ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಗುಲಾಮಳ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ, ಭೋಗ ವಸ್ತು ವಿನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರವಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಗಂಡ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು, ತಂದೆ ತನ್ನ ಮಗ ಳನ್ನು ಮಾರಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಅಥವಾ ದಾನ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ತ್ರೀ ಚಕಾರವೆತ್ತುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎತ್ತಿದರೂ ಅದು ವಿಫಲ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಆ ಕಾಲದ ಪರಿಸರದ ವಾಸ್ತವ ಚಿತ್ರಣ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜೊತೆಗೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಂದಿನ ಭಾರತದ ಭೂಪಟ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಅಂದು ಆ ನಗರಗಳಿಗೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಸರು, ಹರಿಯು ತ್ತಿದ್ದ ನದಿಗಳು, ಕಾಡುಗಳು ಇವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅಂದಿನ ಜನ, ರಾಜರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆಹಾರ, ವೇಷ ಭೂಷಣ, ಒಡವೆ ವಸ್ತುಗಳು ಅರಮನೆ ಸಿಂಗಾರ, ಆಸ್ಥಾನದ ರೀತಿ ನೀತಿ, ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮಗಳ ವರ್ಣನೆ, ಆಗಿನಕಾಲದ ಅಳತೆ–ತೂಕ, ಯುದ್ಧವಿಧಾನ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಭ್ಯಸಿಸಲು ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಗ್ರಂಥಗಳು ನೆರವಾದವು.

ಹೀಗೆ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಿದ್ಧವಾದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ರೂಪು ಕೊಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಪೌರಾಣಿಕ ಪಾತ್ರಗಳ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ಚಿತ್ರಿಸುವಾಗ ವರ್ತಮಾನದ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೂ ಅವಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಾದೃಶ್ಯ ಕಂಡೆ. ಮನುಷ್ಯನ ರಾಗದ್ವೇಷಗಳು, ಶೋಷಣೆಯ ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳು ಆಗಲೂ ಇದ್ದುವು, ಈಗಲೂ ಇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾನವ ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ವಕಾಲಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾದರೂ ಮಾನವನ ನಡವಳಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸತ್ಯ ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಮಾಧವಿಯ ಶೋಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪುರು ಷನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಕ್ರೌರ್ಯ ಕತೆಯ ಹಂದರದಲ್ಲೇ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಆಡು ಭಾಷೆ ಬಳಸಿದ್ದೇನೆ. ಪುರಾಣದ ರಾಜರು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರು ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆ ಆಡುವುದನ್ನು ಕಾಣು ತ್ತೇವೆ. ರಾಜನಾಗಲೀ ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯನಾಗಲೀ ಪುಸ್ತಕದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡು ವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಾತ್ರಗಳು ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಆಡು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವಾಸ್ತವತೆಗೆ ಹತ್ತಿರ ಎಂಬುದ ರಿಂದಾಗಿ.

ಬೇರೆ ಪೌರಾಣಿಕ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಾಧಿದೇವತೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗುವ ಪವಾಡ ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಅಂತೆಯೇ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಉದಾ : ಪುತ್ರ ಕಾಮೇಷ್ಠಿಯಾಗಮಾಡಿ ಪಾಯಸ ಕುಡಿದರೆ ಮಕ್ಕಳಾಗುತ್ತವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಋಷಿಯೊಬ್ಬ ಮಾಧವಿಗೆ ವರ ಕೊಡುತ್ತಾನಂತೆ. "ನೀನು ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ಪ್ರಸವಿಸಿದರೂ ಪ್ರಸವವಾದ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನವ ತರುಣಿಯಂತೆ ಕನ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪಡೆ". ವೈದ್ಯಕೀಯವಾಗಿ ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಗೆ ಕನ್ಯತ್ವವೇ ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನುವ ವಾದವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಖ್ಯಾತ ವಿಮರ್ಶಕಿ ಡಾ॥ ಎಚ್.ಎಸ್. ಸುಜಾತ 'ಮಾಧವಿ' ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆಂದಿ ದ್ದಾರೆ : ಇಡೀ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವುದು ಶೋಷಣೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳು, ವಿಫಲ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯಂಗ್ಯ. ತೀರ ಸರಳ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನು ಪಮಾ ಏರುದನಿಯಿಲ್ಲದೆ ತಣ್ಣನೆಯ ಕಟಕಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪುರಾಣಗಳ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಕಳಚಿಹಾಕಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವರ ಚಿತ್ರಣ ನೀಡಿ ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅರಮನೆಗಳ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಕಾದಂಬರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ವಾಸ್ತವವಾದೀ ಪರಂಪರೆಯ ಅಡಿಪಾಯದ ಮೇಲೇ ನಿಂತಿವೆ. ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಸದಾಕಾಲಕ್ಕೂ ಅದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಧೋರಣೆಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಜನಪರವಾಗಿವೆ. ಒಂದು ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಚಳುವಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತಳಾದ ನಾನು ಅದೇ ನಂಬುಗೆಯನ್ನು ಈಗಲೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಹೊಸ ಓದು

ನಂಬಿಕೆಗಳು :

○ ಲೇ. ಕೃಷ್ಣ ಮಾಸಡಿ

ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಸಾಗರ.

ಕೃತಿಯ ಶಿಲ್ಪ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟ ನವ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಬದುಕಿನ ಸಮಗ್ರ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ವಸ್ತು ನಿಷ್ಠತೆ, ಆತ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆ, ಮೌಲ್ಯ ವಿವೇಚನೆಗಳು ಈ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಗುಣಗಳಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು, ಅರ್ಥವಲಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತಾದರೂ, ಈ ಚಳುವಳಿಯ ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ಸಿನಿಕತೆಗಳಿಂದಾಗಿ ನವ್ಯ ಮಾರ್ಗದ ಬಹುಪಾಲು ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಕ್ಕಿದ, ಹುಸಿ ಗಾಂಭೀರ್ಯದ ಸೃಷ್ಟಿಗಳೇ ಆದವು. ಬದುಕಿನ ಉಲ್ಲಾಸ ತಮಾಷೆಗಳು, ಮರೆಯಾಗಿ ನವ್ಯ ಅನೇಕ ಸೃಜನಶೀಲ ಕೃತಿಗಳು 'ಅನಿಮಿಕ್' ರೋಗಿಗಳಂತೆ ಕಾಣತೊಡಗಿದವು. ಸೂತ್ರಬದ್ಧ ಪಾತ್ರಗಳು, ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಗಂಭೀರವಾದುದನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ಪೋಸು ಕೊಡುತ್ತಾ ನಗೆ ಉಕ್ಕಿಸುವ ಸಹಜ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬೇಕೆಂದೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಇದು ಬಹುಕಾಲ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ನವ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಿಂದಲೇ ಎದ್ದು ಬಂದ ಲಂಕೇಶ್ ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ "ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಕಥಾ ಪ್ರಸಂಗ" ತನ್ನ ಒಡಲು ತುಂಬ ಇಂತಹ ಸಹಜ, ತಮಾಷೆಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡೇ ಬಂತು. ನವ್ಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದ ಪೂ. ಚಂ. ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮಾಷೆ, ತಿಳಿಹಾಸ್ಯ, ಉಲ್ಲಾಸಗಳು ಕೃತಿಗಳ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗಗಳಾಗಿ ರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡವು. ನವ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಕಳಾಹೀನವಾದಂತೆಲ್ಲ ಈ ಬಗೆಯ ಕೃತಿಗಳೂ ಹೆಚ್ಚತೊಡಗಿದವು. ಕೃಷ್ಣಮಾಸಡಿ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿ–'ನಂಬಿಕೆಗಳು' ಇಂಥ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಮುಂದುವರಿಕೆಯೇ ಆಗಿದೆ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊನ್ನಾಳಿಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರದ ವಟ್ಟ ಅನುಭವಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಾಸಡಿ, ಇದೇ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ

ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವ ಲಂಕೇಶರ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. 'ಮುಸ್ಸಂಜೆ' ಯು, ಪಾತ್ರಸೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರಸಂಗ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ನೆನೆದವರಿಗಂತೂ, ಲಂಕೇಶರ ದಟ್ಟ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಸಡಿ ಉಳಿದಿರುವ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 'ನಂಬಿಕೆ ಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ ಮಾಸಡಿ ತೋರುವ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೃತಿಯ ಮೇಲಿವ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಜೀವಂತ ಗೊಳಿಸುವ ಕೌಶಲ– ಇವು ಮಾಸಡಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು, ಪ್ರತಿ ಷ್ಠೆಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಪ್ರೇಮ, ಜೂಜು, ಧರ್ಮ, ದೇವರು, ದೆವ್ವ, ಹಬ್ಬ, ಆಚರಣೆ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿ ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೂ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯ ಕೇಂದ್ರ 'ನಂಬಿಕೆಗಳು'. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ ಸಮುದಾಯದವೊಂದು ತನ್ನ 'ಅಜ್ಞಾನ'ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಚತುರ ವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವ ರೀತಿ, ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ ಯನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಆತುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ಅವಸ್ಥಾಂತರ; ಈ ನಂಬಿಕೆ ಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಧರ್ಮ, ದೇವರು, ಬಾಬಾ, ಸ್ವಾಮಿ– ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಇಡೀ ಸಮುದಾಯದ ಬದುಕಿಗೆ ಆಸರೆ ನೀಡಿದಂತೆ ಮಾಡಿ ಶೋಷಿಸುವುದು– ಇದರ ದಟ್ಟ ಚಿತ್ರಣ ವಾಸ್ತವ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹರವಿನಲ್ಲಿ ಜೀವ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳ ಅನುಭವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳುವ 'ಸತ್ಯ'ಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳು, ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಅವನ ಬದುಕಿ ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಖಚಿತವಾದ ಅರ್ಥ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕೃತಿ ಪ್ರತಿ ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಯಕ ಹುಗ್ಗಿಹಾಲ ನಮ್ಮ ಶೇಕಡ 70 ರಷ್ಟು ಜನರಂತೆ ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನದಿಂದ, ಪುಸ್ತಕ ಓದಿನಿಂದ ವಂಚಿತನಾದವನು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ವೈಚಾರಿಕ ಮನೋಧರ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಹುಗ್ಗಿಹಾಲನಿಗೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯವಾ ಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವ ಶಬ್ದಗಳು. ಆತ ದೇವರಲ್ಲಿ, ದೆವ್ವಗಳಲ್ಲಿ, ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟವನು. ಸ್ವಾಮಿಗಳಲ್ಲಿ, ಬಾಬಾಗಳಲ್ಲಿ, ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆ ಆರಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಉಳಿಸಿ ಕೊಂಡವನು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಬರುವ ಹುಗ್ಗಿಹಾಲ, ನಿಧಾನಕ್ಕೆ, ತನ್ನ ಅನುಭವನೆಗಳನ್ನೇ ಬದುಕಿನ ಪಾಠ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನೋಡಲು ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ಯ ಬಯಲಾದಂತೆ, ಆತನ ಹಳೆಯ ನಂಬಿಕೆಗಳು ತಲೆ

ಕೆಳಗಾಗುತ್ತವೆ, ಹೊಸ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಅವನವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಸ್ಥಿರತೆ, ತಾಕಲಾಟಗಳು, ಮರೆಯಾಗಿ ದೇವರು, ದೆವ್ವ, ಬಾಬಾಗಳ ಮಿಥ್ಯೆಯ ವಲಯಗಳನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು ಆತ ಬೆಳಕಿನೆಡೆಗೆ ಸಾಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಕಾದಂಬರಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ವೇಳೆಗೆ ಈ ನಾಯಕ, ತನ್ನ ಮನೆಯ 'ಕಲ್ಲಿನ ದೇವರ' ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಯಾವ ಮಾನಸಿಕ ತೊಳಲಾಟಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆರೆಗೆ ಬಿಸಾಡುವ ಹಂತವನ್ನು, ದೃಢತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖ್ಯ ಆಶಯವಾಗಿ, ಮಹತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ತನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಧ್ವನಿಯ ಜೊತೆಗೇ ಕಾದಂಬರಿ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಓ.ಸಿ. ಆಟದಂಥ ಜೂಜು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಜನರನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವುದು, ಲಂಪಟರನ್ನಾಗಿಸುವುದು, ಸೋಮಾರಿಗಳ ಹಿಂಡನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು, ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿ ಅವನತಿಯ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಚಿತ್ರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಿರಾಶಾದಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮಧ್ಯದಿಂದಲೇ ಹೊಸ ಭರವಸೆಗಳು ಮೇಲೇಳುತ್ತವೆ. ಮಳೆ–ಬೆಳೆ, ಸತ್ವಶಾಲೀ ಭೂಮಿಗಳ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬದುಕು ಚಿಗುರೊಡೆಯುತ್ತದೆ; ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ, ಜೀವಂತಿಕೆಗಳು ಮತ್ತೆ ಬಂದು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಶೋಷಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸೆಲೆ ಬತ್ತಿಹೋದಂತೆ ಕಾಣುವ ಮನುಷ್ಯ, ಮತ್ತೆ ಪ್ರೀತಿ–ಅನುಕಂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದು 'ಮನುಷ್ಯ'ನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯವೊಂದು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಏಳು-ಬೀಳುಗಳ ವಾಸ್ತವ ಚಿತ್ರಣದೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಸಮಾಜವಾದೀ ಆಶಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಲೇಖಕ ತನ್ನ ಆಶಯಗಳ ಈಡೇರಿಕೆಗಾಗಿ ಇಡೀ ಕೃತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಫಾರ್ಮುಲಾದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ ; ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಬಲಿಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ ; ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ತಿರುಚುವುದಿಲ್ಲ. ಲೇಖಕ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನೇರ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಉಪದೇಶಾಮೃತ ಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕೃತಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಅರಳಲು, ಘಟನೆಯಿಂದ ಘಟನೆಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ಮುಕ್ತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕಾರಣವಾಗಿ ಲೇಖಕನ ಮುಖ್ಯ ಆಶಯ ಓದುಗರ ಹೆಗಲೇರಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಣಭಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಆದರಿಸಿ, ಗಾಢ ಚಿಂತನೆಗೆ ಒಡ್ಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕನ್ನು, ಅಲ್ಲಿನ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು, ಜೀವಂತ ತಮಾಷೆಗಳನ್ನು, ನೋವಿನ–ಯಾತನೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಲೇ, ಅಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಓದುಗರ ಮುಂದೆ ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸತ್ಯಗಳೇ ಕೃತಿಯ 'ಕಾಣ್ಕೆ'ಯಾಗುವುದು, ಈ

ಕಾಣ್ಕೆ ಲೇಖಕನ ಆಶಯದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗುವುದು ಈ ಕೃತಿಯ ವಿಶೇಷ.

ದಟ್ಟ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಹೇರಳ ಸರಕನ್ನು ಮಾಸಡಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ಕಥಾ ಸಂಕಲನ 'ಪುರುಷನ ಮುಂದೆ ಮಾಯೆ ಸ್ತ್ರೀಯೆಂಬ'ದಲ್ಲಿ ಹರವಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಕಟ್ಟುವ ರೀತಿ, ಅನುಭವಗಳ ಮಂಡನೆ, ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ನಿರೂಪಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕುಶಲಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕೃತಿ ಕುಸಿದದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ 'ನಂಬಿಕೆಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೂಲಕ ಮಾಸಡಿ ತಾವು ಬಹಳ ದೂರ ಸಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನೂ. ○

—ಜಿ.ಪಿ. ಬಸವರಾಜು

ಅಂಕ

○ ಲೇ. ಬೊಳುವಾರು ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಂಞ

ಪರಿಸರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

'ಅಂಕ' ಬೊಳುವಾರರ ಮೂರನೆಯ ಕಥಾಸಂಕಲನ. ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಸರು ಮಾಡಿರುವ ಬೊಳುವಾರು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಥೆ ಹೇಳಬಲ್ಲರು. ಮುಂದೇನಾದೀತು ಎಂಬ ಕುತೂಹಲ ಉಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಧಿಡೀರ್ ಎಂದು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ತಿರುವು ಕೊಟ್ಟು ಕಥೆ ಮುಗಿಸಬಲ್ಲರು. ಜನಪ್ರಿಯ ಕಥೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡೂ ಬೊಳುವಾರರ ಕಥೆಗಳು ವಸ್ತುವಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ.

ಬೊಳುವಾರು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಕಥೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಿಲ್ಲ. ತಾವು ಕಂಡದ್ದನ್ನು, ಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆದರೇ ಎಷ್ಟೋ ಕಥೆಗಳಾದಾವು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 'ಅಂಕ' ಸಂಕಲನದ ಎಲ್ಲಾ ಕಥೆಗಳೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಕಾಡುವ ಬಡತನ, ಅಜ್ಞಾನ, ಅಸಹಾಯಕತೆ, ಶೋಷಣೆಗಳ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವರದಿ ಇದ್ದಂತೆ. ಬೊಳುವಾರರ ಬಹುತೇಕ ಪಾತ್ರಗಳು ನೋವಿನ ಕುಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದವು. ರುಖಿಯಾ ಕಥೆಯ ಹಲೀಮಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉತ್ಸಾಹ, ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಪಾತ್ರಗಳೇ ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು.

'ಅಂಕ' ಈ ಸಂಕಲನದ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಕಥೆ. ಮನ ಕರಗಿಸುವ ಘಟನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ನಾಟಕೀಯವಾಗಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಕಥೆಗಳೆಂದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳಇಷ್ಟ, ಆದರೆ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥದೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದೇ ಆರಂಭವಾಗುವ 'ಅಂಕ' ಕತೆಯನ್ನು ಮನಕರಗಿಸುವಂತೆ, ನಾಟಕೀಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲಾ ಗಿಮಿಕ್‌ಗಳನ್ನೂ ಕಥೆಗಾರ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಮ್ಮಾಬಿ ಎಂಬ ಬಡ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ರೆಹಮಾನ್ ಉರುಫ್ ರಮೇಶ ಎಂಬ ಆಕೆಯ ಮಗನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕು, ಮುತ್ತಪ್ಪಾಡಿಯ ಹಿಂದೂ–ಮುಸ್ಲಿಂ ಮುಖಂಡರ ತೆವಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಗುವುದನ್ನು, ಬದುಕಿರುವ ಹುಡುಗನಿಗಿಂತ ಸತ್ತಮೇಲೆ ಅವನ ಶವ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳು ವುದೇ ಇವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗುವುದನ್ನು, ಮನುಷ್ಯನ ಕ್ಷುದ್ರತೆಯೆಲ್ಲಾ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಬಟ್ಟೆ ಕಳಚಿ ಬೆತ್ತಲಾಗುವುದನ್ನು ಬೊಳುವಾರ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾದ, ಹರಿತವಾದ ದನಿ ಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಹಮಾನ್ ರಮೇಶನಾಗಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಮತಾಂತರದ ಹಾದಿಗೆ ಅವನನ್ನು ತಳ್ಳಿದ ಕಡುಬಡತನವನ್ನು, ತಾಯಿ-ಮಗನ ನಡುವಣ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು 'ಕರುಳು ಕತ್ತರಿಸುವ' ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಯ ಮದ ಮಾತಾಗಿ ಕೇಳುವುದು "ಆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಯುಸ್ಸು ಕೊಡುವಂತೆ ನಾವೇಕೆ ಅಲ್ಲಾಹುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬಾರದು? " ಎಂಬ ಮೌಲವಿಯ ದನಿ ಮಾತ್ರ.

ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಕಲನದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಥೆ 'ಅಂಕ' ಸಂಕಲನದ ಎರಡನೆಯ ಕಥೆ 'ರುಖಯಾ' ಒಂದು ಸಾಧಾರಣ, ಮಾಮೂಲಿ ಪ್ರೇಮ ಕಥೆ. 'ಭೇಟಿ' ಹೆತ್ತಮಗನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ, ಬಯಸಿಯೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮೂಸಾಸಾಬರ ಕಥೆ ಮೂಸಜ್ಜನ ಆಂತರಿಕ ತುಮುಲವನ್ನೇನೋ ಕಥೆಗಾರ ಚನ್ನಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಆತನ ಮಗನ ಪಾತ್ರ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಆತನ ಅಲೆಮಾರಿತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಲ್ಲಾ ಅಸ್ಪಷ್ಟ.

ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕೆ.ಜಿ. ಯಂತೆ ಮನೆಗಿಪ್ಪತ್ತು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಕೊಡಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಹೆಸರುಬರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಪಂಚಾಯ್ತಾಫೀಸಿನ ಕರುಣಾಳುಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆಂದು, ಇದ್ದ ಮನೆಯನ್ನೂ ಒಡೆದು ಮೂರಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂತ ಕುಂಞ ಪಾತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಮನೆಯವರ ದುರಂತ ಕಥೆ– 'ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲಿನ ಸೈತಾನ' ಅಕ್ಕಿಯ ಆಸೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಾಹುವಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸುವ ಯತೀಮ್‌ಖಾನಾಗೆ ಮೂರು ಗುಡಿಸಲಿನಿಂದ ದಿನಾ ತಲಾ ಹತ್ತು ಪೈಸೆ ಕೊಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮನೆಯಿದ್ದರೂ, ಜಮಾತಿಗೆ ಒಂದೇ ರೂಪಾಯಿ

ಚಂದಾ ಏಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಬಡಕುಟುಂಬದ ಕಾತರ ಸಂಭ್ರಮ, ಬಡತನ, ನೋವುಗಳನ್ನು, ಇಡೀ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವ್ಯಂಗ್ಯವನ್ನು ಬೊಳುವಾರು ಸೊಗಸಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಥೆಯ ಕಡೆಯ ಪ್ಯಾರಾ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೇ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೋಡುಗಲ್ಲು ಸೈತಾನನ ಸಂಕೇತ ವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಸೈತಾನ ತರುವ ನಾಶದ ಅರಿವು ಕುಂಞ ಪಾತಮ್ಮನಿಗಾಗಲಿ ಆಕೆಯ ಮನೆಯವರಿಗಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲಿನ ಸೈತಾನ ನನ್ನು ಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇರದಿದ್ದರೂ, ಒಟ್ಟು ಕಥೆಗೇನೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

'ಮುದುಕ ಹೇಳಿದ ಕಥೆ' ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಪಂಡಿತರ ಬದುಕಿನ ರೀತಿ ಯನ್ನು, ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಥೆ.

"ಹಲ್ಲೆಯ ನಂತರ" ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಯ ಸೀರೆಗಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸರ ನಡುವಣ ಹೋರಾಟದ, ನಂತರದ ರಾಜಿಯ 'ಕರುಳು ಕತ್ತರಿಸುವ ಕಥೆ'.

'ಪ್ರಗತಿಪಥ ಅಥವಾ ದನದ ಬಾಲ' ಹಳ್ಳಿಯೊಂದು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹಿಡಿದ ಅವನತಿಯ ಹಾದಿಯನ್ನು, ಜಾತ್ಯಂಧತೆಯ ಮೆರೆ ಯುವಿಕೆಯನ್ನು ವರದಿಯಂತೆ ಹೇಳುವ ಕಥೆ.

ಮುತ್ತುಪ್ಪಾಡಿ ಬೊಳುವಾರರ ಎಲ್ಲಾ ಕಥೆಗಳೂ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳ. ಖಾದರ್, ರುಖಿಯಾ, ಹಸನಬ್ಬ, ಪಂಡಿತ ಮೊದಲಾದ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ವೇಷ ಬದ ಲಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮೆದುರು ಬರುತ್ತವೆ. ತನ್ನ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು, ಅವು ಓಡಾಡುವ ಮುತ್ತು ಪ್ಪಾಡಿಯನ್ನು, ಪಾತ್ರಗಳು ಎದುರಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಬೊಳುವಾರು ಸೊಗಸಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಬಲ್ಲರು.

ಆದರೆ ಅಂಕ, ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಂಥ ಕತೆಗಳನ್ನು ಓದುವಾಗ ಬೊಳುವಾರರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಯಮದ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಅನಿಸದಿರುವುದಿಲ್ಲ. 'ಏನನ್ನಾದರೂ' ಹೇಳಿ ಬಿಡುವ ಚಪಲದಿಂದ ಅವರು ಪೂರ್ತಿ ಪಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನಗತ್ಯ ಕಹಿ ಇಲ್ಲ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವರಿಗಿರಬಹುದಾದ ಸಿಟ್ಟನ್ನೂ ಅವರು ಅದುಮಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ಸಿಟ್ಟು ಕಥೆ ಹೇಳುವಾಗ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ಬಿಡು ತ್ತದೆ. ಆ ವ್ಯಂಗ್ಯವನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರ ಣೆಗೆ ಅಂಕ ಕಥೆಯನ್ನೇ ನೋಡಿ. ಯಾವ ಸೋಗಿಲ್ಲದೆ, ಗಿಮಿಕ್ ಇಲ್ಲದೆ ಬರೆದಿದ್ದರೂ

'ಅಂಕ' ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಥೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಥೆಗಾರ ತನ್ನ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಿಲ್ಲದಿರುವುದೂ ಸ್ಪಷ್ಟ.

ಬೊಳುವಾರರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಸಿಟ್ಟು, ಅನ್ಯಾಯದ ಭಾವನೆಗಳು ನವಿರಾದ ಹಾಸ್ಯವಾಗೋ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ವಿಷಾದವಾಗಿಯೋ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಆದರೆ ಕಥೆಗಾರ ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ಕಪ್ಪುಕಲ್ಲಿನ ಸೈತಾನ' ಕಥೆಯನ್ನೇ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು.

ಬೊಳುವಾರು ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಮೊದಲ ಸಂಕಲನದ ಕತೆಗಳಿಗೂ ಮೂರನೇ ಸಂಕಲನದ ಕತೆಗಳಿಗೂ ಅಂತಹ ವಿಶೇಷ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಸಂಕಲನದಲ್ಲೂ ಒಂದೋ-ಎರಡೋ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಥೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆಂಬುದು ಬೇರೆಯೇ ವಿಷಯ. ಘಟನೆಗಳನು ಬಿಚ್ಚಿಡುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾದರೂ, ಅವರ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಥೆಗಳು 'ಹಿಗೇಕೆ' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಶೋಧಿಸ ಹೊರಡುವುದು ಕಡಿಮೆ.

ಬೊಳುವಾರರ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಥೆಗಳು ಬರಬೇಕಿವೆ. ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣಿಂದ ಸಮಾಜವನ್ನು ನೋಡುವಶಕ್ತಿ ಇರುವ ಅವರಿಂದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಖಂಡಿತ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ○

—ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪ್ರಸಾದ್

ಸಂಪಾದಕರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

'ಸಂವಾದ'ದ ಎರಡನೇ ಸಂಚಿಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಸೇರುತ್ತಿದೆ. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ'ವಾಗಿದ್ದ ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆಯ ನಂತರ ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಬೆಂಬಲ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯಕ–ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ನಿರಾಶಾದಾಯಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿವೆ. 'ಸಂವಾದ' ತನ್ನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ತುಸು ಭಾರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೇ ಹೊತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿಯೂ ಇದ್ದೇವೆ. ಆಧುನಿಕ ನಾಗರೀಕತೆಯ ವಿಷದ ಹಲ್ಲುಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೇರುಗಳನ್ನೇ ಕಡಿದುಹಾಕುತ್ತಿರುವುದರ ಅರಿವಿನೊಂದಿಗೇ ಹೊಸ ಬದುಕಿನ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕೆಲಸ 'ಸಂವಾದ'ದ್ದಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ : ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಡಾ॥ ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಗೆಳೆಯ ರಾಜಾರಾಂತೋಳ್ಪಾಡಿ 'ಲೋಹಿಯಾವಾದ : ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ' ಎಂಬ ಒಂದು ಕಿರು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಹಿಯಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಒಳನೋಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವ ಮೊದಲ ಭಾಗದವರೆಗೆ ಹೊಸ ಓದುಗನಿಂದ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕುತೂಹಲಗಳಿಂದ ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಈ

ಪುಸ್ತಕ ಓದುಗನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬಯಸುವ ಎರಡನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೋಳ್ಪಾಡಿಯವರ ಲ್ಲಿನ 'ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯತೆ' ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಂತಾಗಿ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತರಾದ ಖ್ಯಾತ ವಿಮರ್ಶಕರ 'ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ' ಶೈಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಈ ತೀರ್ಪು ಕೊಡುತ್ತದೆ; " .. ಆದರೆ ಇಡೀ ಲೋಹಿ ಯಾವಾದ Commonsense ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಉಳಿದು ಬಿಡುತ್ತದೆ"

ತೋಳ್ಪಾಡಿಯುವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ? ಒಂದು ವಿಚಾರ ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ತಾರ್ಕಿಕ ಮಹಾಸೌಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಚಂಡ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಗೆ ಸವಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲದೆ Commonsense ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಲುಪಬಲ್ಲುದಾದರೆ ಅದು ಅದರ ಮಿತಿ ಎಂದೇ ? ನಾನು ತೋಳ್ಪಾಡಿಯವರೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯುಗಳ ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅರಳುತ್ತಿರುವ ಪುಷ್ಪ ಅವರು. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ರಾಜಾರಾಂ ತೋಳ್ಪಾಡಿಯಂತಹ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರನ್ನು ವಕ್ರ ಗೊಳಿಸುವ ನಮ್ಮ ಸಮಕಾಲೀನ ಬೌದ್ಧಿಕ ವ್ಯೂಹದ ಬಗ್ಗೆ ; ಪುಸ್ತಕರಾಶಿಯ ಮಧ್ಯೆ, ಸೆಮಿನಾರುಗಳ ವಾದ-ವಿವಾದಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಅವಲಿನ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಬತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ 'Commonsense' ಬಗ್ಗೆ ; ನೇರವಾದ, ಸರಳವಾದ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಗೂ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಬಲ್ಲ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನುಮಾನದಿಂದಲೇ ನೋಡುವ ಮನೋಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ...

ನಮ್ಮ ಕೃತಕ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೇಯುವ, ನಮ್ಮ ರೆಫ್ರಿಜಿರೇಟರುಗಳನ್ನು ಏರ್ ಕಂಡೀಷನರುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ, 'ಸ್ವಯಂ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮಾತ್ರ' ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ, 'ಶಾಂತಿಯುತ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ' ಅಣುಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ನಮ್ಮ ಬೃಹತ್ ಯಂತ್ರ ಸ್ಥಾವರಗಳು ನಮ್ಮೊಳಗೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿವೆ. ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿರದ, ಬೃಹತ್ ಆಗಿರದ, ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಬೇಡದ, ಕೊನೆ ಇಲ್ಲದ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಸವಾಗದ ಯಾವೊಂದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗದ ಮನೋಸ್ಥಿತಿ ಇದು. ಈ ಮನೋಸ್ಥಿತಿಯೇ 'ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಸಾಕು' ಎಂದು ಇಡೀ ಮಾನವ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಒಂದು ನಾಗರೀಕತೆಯ ಮಹಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಲು ಗಾಂಧಿ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನ ನಮಗೆ 'ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ'ಯಂತೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಖಾಸಗಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಪ್ರಚಂಡ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರು ಮಾತ್ರ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸರಳವಾದದ್ದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲ, ಮಿತಿಗಳಿರುವ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ

ಕರ್‌ಸೆಟ್ಟಿದ್ದ ಜನ ಕೋಟಿ ಇದ್ದಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಅವರಿಗೆ Commonsense ಅಷ್ಟೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಅವರಿಗೆ ಗುರಿ ತಪ್ಪಿಸುವ ಸರಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವರ ಗುರಿಯಾದರೂ ಯಾವುದು? ಬದುಕಿನ ಮೂಲ ಚೆಲುವನ್ನು ಚಿವಿಸುವ ಅದರೊಳಗಿನ ಸಹಜ ಸಂಗೀತದ ಸ್ವರಾಲಾಪಗಳನ್ನು ಪರಿಚಿಯಿಸುವುದು. 1926 ರಲ್ಲಿ ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಗೀತ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರು : "....ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನರು ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಹಾಡಿದಾಗ ಅಥವಾ ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಹೇಳಿದಾಗ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಂಗೀತ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಾವು ಸ್ವರಾಜ್ಯದತ್ತ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಸರಳವಾದದ್ದನ್ನೂ ನಾವು ಸಾಧಿಸದಿದ್ದರೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದು ಹೇಗೆ?"

ಆದರೆ ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಅನುಭವರಾಶಿಯ ಒಳಸುಳಿಗಳಿಂದ ಒಡಮೂಡುವ Commonsense ಅನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನೀತ ವಿಚಾರಗಳ, ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಬೃಹತ್ ಚಕ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ತಲೆಗಳೊಳಗೆ ಗಡಗಡನೆ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಸಂಗೀತವಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ಕೇಳೀತು? ಅದಕ್ಕೇ ನಾವು ಪದ್ಯವನ್ನು ಬಗೆವ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಆನಂದಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂವಾದ ಇಂತಹ 'ಆನಂದ'ವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ನಿಮ್ಮ Commonsense ಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವುದಾದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಬನ್ನಿ.

ಸಂವಾದದ ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆ.... .. ....

○ ....ಖಂಡಿತ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂವಾದವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುವಿರಿ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ.

–ಕುಂ. ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ
ಗುಳ್ಯಂ. (ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ)

○ ಸಂವಾದ ನಿನ್ನೆ ಬಂದಿದೆ. ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಓದಿದ್ದೆ... ಪತ್ರಿಕೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆಯೇ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು.

–ಎಚ್. ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ
ಬೆಂಗಳೂರು.

○ ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ಖಂಡಿತ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ. ಸಂಚಿಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ ... ಮಲ್ಲಾಡಿಹಳ್ಳಿಯಂಥ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಿಂದ ಇಂಥ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ತೆಗೆಯುವ ಸಾಹಸ ದೊಡ್ಡದು. ನಿಮಗೆ ಶುಭ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

–ಗಿರಡ್ಡಿ ಗೋವಿಂದರಾಜ
ಧಾರವಾಡ.

○ ಈಗಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗಿಂತ ಸಂವಾದ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಮೂಡಿಬರಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಬಯಕೆ. ನೀವೆಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯ.

––ಎಚ್. ದುಂಡಿರಾಜ್
ಉಡುಪಿ.

○ ಸಂವಾದ ತಲುಪಿತು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಉಪಯುಕ್ತ ಲೇಖನಗಳಿವೆ ನಿಮಗೂ ಗೆಳೆಯರಿಗೂ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

–ನರಹಳ್ಳಿ ಬಾಲಸುಬ್ರಮಣ್ಯ
ಬೆಂಗಳೂರು.

- ಆರಿಸಿದ ಬರಹಗಳ ವಿಸ್ತಾರ ತುಂಬ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿದ್ದೀರೆಂದು ಸೂಚಿಸಿತು... ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ–ಸಂವಾದ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಬರೀ ಪೇಪರುಗಳ ದುಷ್ಟ ವಿಮರ್ಶೆ ಅಷ್ಟೇ ಆಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನ, ಪುನರ್ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

–ಆರ್. ವಿಜಯರಾಘವನ್
ಶಿವಾರಪಟ್ಟಣ (ಕೋಲಾರ)

- ಸಂವಾದ ತಲುಪಿದೆ. ಹೊಸ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ತುಂಬಾ ಅಶಾಭಾವ ತಾಳಿದ್ದಾರೆ.

–ಎಂ. ಎಸ್. ಪರಮೇಶ್ವರ
ಅಂಬಿಕಾನಗರ (ಉ.ಕ.)

- ನಿರೀಕ್ಷೆಗೂ ಮೀರಿ ಉತ್ತಮಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವಸ್ತು ವೈವಿಧ್ಯ ಎದ್ದು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

—ಮೋಹನದಾಸ್ ಧಾವಸ್‌ಕರ್
ಬೆಂಗಳೂರು-4.

- ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆ ಖುಷಿ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು.

ಸ್ವಾಮಿನಾಥ ಗೌನಿಪಲ್ಲಿ

- ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಉನ್ನತ ವೇದಿಕೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

—ಅಬ್ದುಲ್ ಹಮೀದ್
ಹಂದನಕೆರೆ (ತುಮಕೂರು)

ಸ್ನೇಹಿತರೇ,

ನಾವು ಆರು ಜನ ಗೆಳೆಯರು ಸೇರಿ ‘ಸಂವಾದ’ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದ್ವೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಕನ್ನಡ ಮನಸ್ಸಿನ ತುಡಿತಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮುಕ್ತ ಸಂವಾದಕ್ಕೆ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿದು. ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಾಚೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ.

ಈಗಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನಗರ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿತವಲಯಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ನೆಲೆಯನ್ನು ಸಂಕುಚಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ, ನೀತಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕೆಲಸ ಸಮಗ್ರವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರೀಯಾಶೀಲ ಎಳೆಗಳನ್ನು ದುರಿಗಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಈಗಲಾದರೂ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಬದುಕನ್ನು ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಧಿಸುವ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೊಸ ರೂಪಗಳನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸುವ, ಹೊಸ ಕಾಣ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಂಡರಿಸುವ-ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ-ಬದುಕಿನ ಚೆಲುವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆನ್ನುವ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ನಿಕಷಕ್ಕೊಡ್ಡುವ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತ ಚರ್ಚೆಗೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ.

ಅಲ್ಲದೆ, ಸಮಕಾಲೀನ ಬದುಕಿನ ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಂಗವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಚಿರಂತನವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತುಡಿತ ಇವೆರಡನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸವಾಲು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ.

ನೀವು ಸಹಕರಿಸಿದರೆ ನಾವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. O

○ ನೀವು ಇಂಥ ಒಂದು ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹಾರ್ದಿಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು....ಪತ್ರಿಕೆ ತನ್ನ ತನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವದು ಮುಖ್ಯ....ನಿಮ್ಮ ಆಸೆ ಫಲಿಸಲಿ.

ಯಶವಂತ ಚಿತ್ತಾಲ
ಮುಂಬಯಿ.

○ ಲೇಖನಗಳ ವೈವಿಧ್ಯ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ವೇದಿಕೆಯ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ದೊಡ್ಡದೆನಿಸಿತು. ಇಷ್ಟಿಷ್ಟೆ ಸಾಧಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸವಾದಂತೆ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಗಲಿ. ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು.

—ಚನ್ನವೀರ ಕಣವಿ
ಧಾರವಾಡ.

○ ಸಂಚಿಕೆ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಸಂಚಿಕೆ ತನ್ನ ಲೇಖನಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೊಂದಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ... ಇಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಬಲ್ಲವು ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಂವಾದದ ಮಹತ್ವ ತುಂಬಾ.... ಇಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವದೊಂದು ಧನ್ಯತೆಯ ಕೆಲಸ.

—ರಾಮಚಂದ್ರದೇವ
ಬೆಂಗಳೂರು.

○ ಪ್ರಥಮ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಕೇವಲ ಸಾಹಿತಿಗಳು ವಿಮರ್ಶಕರನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗರ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ ಅವರನ್ನು ವಿಚಾರಪರರಾಗಿಸುವತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ ಗಮನ ಹರಿಸಲೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಬಯಕೆ ಮತ್ತು ಹಾರೈಕೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯ ಯಾರಾದರೂ ಸಿರಿಗೆರೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಆಜೀವ ಚಂದಾ ಪಡೆಯಬಹುದು.

–ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು
ಸಿರಿಗೆರೆ.